

**STUDĒJOŠO PĒTNIECISKĀ DARBĪBA:
TEORIJA UN PRAKSE 2019**

Konferences tēžu krājums

Rīga 2019

„Studējošo pētnieciskā darbība: Teorija un prakse 2019” –
Konferences tēžu krājums.– Ekonomikas un kultūras
augstskola, Alberta koledža, 2019.

Tēžu krājums satur pētījumu anotācijas, kuri tika prezentēti
konferences sekcijā. Valodas stila rediģēšana netika veikta.

Galvenā redaktore: Jelena Titko, Dr.oec., asoc.prof,
Ekonomikas un kultūras augstskolas Zinātņu prorektore

© Ekonomikas un kultūras augstskola, 2019

© Alberta koledža, 2019

Ekonomikas un kultūras augstskola

Studējošo pētnieciskā darbība: teorija un prakse 2019. Konferences tēžu krājums

ISBN 978-9984-24-224-8 / 978-9984-24-225-5 (pdf)

Alberta koledža

Studējošo pētnieciskā darbība: teorija un prakse 2019. Konferences tēžu krājums

ISBN 978-9934-8772-3 / 978-9934-8772-4-7 (pdf)

Tēžu krājuma galvenā redaktore:

Jelena Titko, Dr.oec., Ekonomikas un kultūras augstskolas Zinātņu prorektore

Tēžu krājuma redakcijas komiteja:

Oksana Lentjušenoka, Dr. oec., EKA Rektore;

Vita Stīge – Škuškovnika, Mg.sc.soc., AK direktore, studiju programmu “Sabiedriskās attiecības”, “Kultūras tūrisma organizēšana” direktore;

Armands Kalniņš, Mg. oec. (pielīdzināts), Mg.paed., AK studiju programmu “Iestāžu darba organizācija un vadība”, “Uzņēmējdarbība” direktors;

Marta Kontiņa, Mg. oec., AK studiju programmu “Izklaides industrijas vadība un producēšana”, “Mārketinga un tā inovācijas” direktore;

Ivars Čivčišs, Mg. iur., AK studiju programmas “Komercdarījumu tiesiskais regulējums” direktors;

Dace Briede, Mg.sc.comp., AK studiju programmas „Informācijas tehnoloģijas” direktores pienākumu izpildītāja;

Kaspars Šteinbergs, Dr. oec., EKA studiju programmas „Datorspēju dizains un grafika” direktors, AK studiju programmas „Datorspēju izstrāde un attīstība” direktors;

Stanislavs Keišs, Dr.oec., EKA studiju programmas „Grāmatvedība un audits” direktors;

Inga Šīna, Dr.oec., EKA studiju programmu „Biznesa vadība”, „Radošais mērketinga un pārdošanas vadība” direktore;

Liene Brāle, Mg.sc.soc., EKA studiju programmu „Izklaides un atpūtas industrijas vadība”, „Kultūras vadība” direktore;

Larisa Turuševa, Dr.paed., EKA studiju programmas „Tulkošana” direktore;

Ksenija Miļča, Mg.art., EKA studiju programmas „Interjera dizains” direktore;

Inga Brasla, Mg.paed., EKA studiju programmas „Starptautiskie tirdzniecības darījumi un loģistika” direktore;

Natalja Verina, Mg.iur., EKA studiju programmas „Vadības zinības” direktore;

Vita Zariņa, Dr.oec., EKA studiju programmas „Biznesa ekonomika” direktore;

Marina Kameņeckā – Usova, Mg.iur., EKA studiju programmas „Tiesību zinātne” direktore;

Jurijs Radionovs, Mg.oec., EKA studiju programmas „Informācijas tehnoloģijas” direktors.

SATURS

EKONOMIKA, FINANSĒS UN GRĀMATVEDĪBA..... 8

Aija Riekstiņa. KRĀJUMU UZSKAITES PILNVEIDE MEDIKAMENTU TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ.....	9
Irita Groza. NODOKĻU IETEKME UZ LAUKSAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMA SAIMNIECISKO DARBĪBU.....	9
Jekaterina Loginova. DEBITORU PARĀDU UZSKAITES PILNVEIDE INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU UZŅĒMUMĀ.....	10
Kristīne Troņenkova. NORĒĶINU PAR DARBA SAMAKSU UN AR TO SAISTĪTO NODOKĻU UZSKAITE REKLĀMAS UZŅĒMUMĀ.....	11
Vēsma Lineja. FIZISKO PERSONU NODOKĻU AUDITS VALTS IEŅĒMUMU DIENESTĀ.....	12
Anita Vīndedze. MAZO UZŅĒMUMU IZVEIDES UN DARBĪBAS ASPEKTI	12
Igors Sprogins. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS UZŅĒMUMA FINANSIĀLI SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS PILNVEIDE	13
Lolita Striķe. NODOKĻU IETEKME UZ BŪVNICĪBAS UZŅĒMUMA SAIMNIECISKO DARBĪBU.....	14
Agita Villeruša, Anna Done, Aranta Melkurte. ĒDINĀŠANAS UZŅĒMUMU PAKALPOJUMU VEIDU IZPĒTE UN TO KVALITĀTES ANALĪZE LATVIJĀ UN PASAULĒ	14
Una Skujiņa, Elvita Amanda Celmiņa. REĢIONĀLĀS TŪRISMA NOZARES ATTĪSTĪBA LATVIJĀ.....	15
Laura Kreicberga, Inta Prisjažnaja. METĀLAPSTRĀDES NOZARES PIENESUMS LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAI.....	16
Linda Rogoļeva, Džeina Švedenberga. EKOLOĢISKAS PĀRTIKAS TIRDZNIECĪBAS NOZARES ANALĪZE.....	17
Laila Umbraško. VIETĒJO KRAVU PĀRVADĀJUMU ORGANIZĒŠANAS PRINCIPI UZŅĒMUMĀ SIA „XXX”	17
Mārtiņš Geidels, Kaspars Karasevskis. PĀRTIKAS MAZUMTIRDZNIECĪBAS NOZARES RAKSTUROJUMS LATVIJĀ.....	18
Sarmīte Skaba. GRĀMATVEDĪBAS PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI UZŅĒMĒJDARBĪBAS UZSĀKŠANĀ.....	18
Vladislavs Ivanovs, Jolanta Millere, Jeļena Andrejeva. ALTERNATĪVĀS DEGVIELAS UZPILDES STACIJAS.....	19
Kristīne Lunte. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANA UN SVARĪGĀKO RĀDĪTĀJU NOVĒRTĒJUMS TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ.....	20
Sintija Ribicka. BIOLOĢISKĀS LAUKSAIMNIECĪBAS UN BIŠKOPĪBAS PRODUKTI LATVIJĀ	21
Kristaps Grīnbergs. SABIEDRISKĀS ĒDINĀŠANAS RAKSTUROJUMS UN ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS LATVIJĀ	21
Linda Baļčūne. AMATNIECĪBAS PREČU REALIZĀCIJA E-KOMERCIJAS PLATFORMĀ ETSY.COM	22
Signe Jānēlsina. STARPTAUTISKI FINANSĒTO PROJEKTU GRĀMATVEDĪBAS ORGANIZĀCIJAS UN UZSKAITES KĀRTĪBA “VIDZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONĀ”	23
Justīne Vorobjova, Anete Urniežus. INTEGRĒŠANA APDROŠINĀŠANAS NOZARĒ, TĀS UZŅĒMUMU IZPĒTE UN ANALĪZE.....	24

VALODNIECĪBA UN TULKOŠANA 25

Zaiga Kabuce. KEYWORD FREQUENCY AND CONCORDANCE IN THE EUROPEAN MEDICINES AGENCY BILINGUAL CORPUS.....	26
Lelde Blažēvica. TRANSLATION SHIFTS IN THE TRANSLATION OF THE STRATEGY AND ACTION PLAN FOR SUSTAINABLE TOURISM IN KEMERI NATIONAL PARK	26
Santa Šmite. CONTRASTIVE ANALYSIS OF FIGURATIVE LANGUAGE IN TRANSLATIONS OF POLITICAL SPEECHES	27

KULTŪRA, RADOŠĀS UN IZKLAIDES INDUSTRIJAS 28

Inga Dzērve. RADOŠĀS VIETRADES NOZĪME ILGTSPĒJĪGĀ LATVIJAS REĢIONĀLAJĀ ATTĪSTĪBĀ.....	29
Ilze Mežinska. TŪRISMA UZŅĒMUMU REKLĀMAS IZVĒRTĒJUMS VEIKSMĪGAS DARBĪBAS KONTEKSTĀ	29
Madara Bērziņa. KULTŪRAS DIPLOMĀTIJAS IZMANTOŠANA LATVIJAS VALSTS TĒLA VEIDOŠANĀ.....	30
Lita Aina Hēla. LATVIJAS DIASPORAS ASV IETEKME SAEIMAS VĒLĒŠANĀS	31
Baiba Jaunskunga. KORPORATĪVĀ PASĀKUMA PROJEKTA IZVEIDE IZKLAIDES NOZARES UZŅĒMUMĀ.....	31

Baiba Bobrovskā. KULTŪRAS DIENAS PROJEKTA IZSTRĀDE IZKLAIDES NOZARES UZŅĒMUMĀ	32
Gustavs Kukainis. RAIDĪJUMU CIKLA PROJEKTA IZSTRĀDE KONCERTSĒRIJAS "MELODIJU SERPENTĪNS" IETVAROS	33
Kristiāna Šteinberga. PASĀKUMU PLĀNOŠANA MAZSALACAS NOVADA KULTŪRAS CENTRĀ	34
Jūlija Carjova, Kristers Rudzītis, Linda Vāvere. RADOŠO INDUSTRIJU UZŅĒMUMA VADĪŠANA	34
Sanita Lazdiņa – Olšteine. STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	35

VADĪBZINĪBAS..... 37

Kristīne Kazerovska. SADZĪVES ĶĪMIJAS PREČU RAŽOTĀJU DARBĪBAS EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAS IESPĒJAS LATVIJĀ	38
Dagmāra Levkāne. KORPORATĪVĀ SOCIĀLĀ ATBILDĪBA ĒDINĀŠANAS NOZARES UZŅĒMUMOS	38
Liene Frejslere. VADĪBAS STILI MAZUMTIRDZNIECĪBAS TĪKLA VEIKALOS	39
Ginta Roščina. PROFESIONĀLĀ IZDEGŠANA UN TĀ PROFILAKSE TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ	40
Ilga Veidemane. DARBA DEVĒJU PRASĪBAS GRĀMATVEŽU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM	40
Aldis Salgrāvis. UZŅĒMĒJDARBĪBAS ĀRĒJĀS VIDES NOVĒRTĒJUMS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS UZŅĒMUMĀ	41
Ēriks Keisters. UZ UZDEVUMU VĒRSTAS VADĪBAS FILOZOFIJAS IEVIEŠANAS IESPĒJAS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ	42
Diāna Maļceva. DARBA DEVĒJU PRASĪBAS GRĀMATVEŽU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM	42
Elīza Miglāne. BIO UN EKO MARĶĒJUMA NOZĪME KOSMĒTIKAS PRODUKTU IEGĀDĒ	43
Gunta Laura Brunovska ¹ , Kristīne Ahunzjānova ² . DARBA DEVĒJU PRASĪBAS VADĪTĀJU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM	44
Kirils Stepanovs ¹ , Aļona Ardova ² . SPECIALIZĒTO MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMU IZVEIDES UN DARBĪBAS ASPEKTI	44
Līga Taurene. SOCIĀLO UZŅĒMUMU ILGTSPĒJA LATVIJĀ	45
Marina Fiļipova. INTELEKTUĀLĀ KAPITĀLA VADĪBU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS	46
Viola Reinholde. DARBĪBAS REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMAS IZSTRĀDE LAUKSAIMNIECĪBAS NOZARES UZŅĒMUMOS	46
Oskars Skruzis-Janavs. ZĪMOLA KOMUNIKĀCIJAS NOZĪME UN TĀS ANALĪZE SIA A APTIEKAS (APOTHEKA)	47

PERSONĀLA VADĪBA..... 49

Baiba Kīna. DARBINIEKU MOTIVĀCIJA RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ	50
Kristīne Lemeševska. MĀCĪBU METOŽU NOTEIKŠANA UN TO PILNVEIDE DZĒRIENU RAŽOŠANAS UN VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ	50
Laura Avotiņa. VĒRTĪBU PIEEJA PERSONĀLA VADĪBĀ	51
Viktorija Volāne. PERSONĀLA DARBA AIZSARDZĪBAS PROFILAKSES PASĀKUMU PILNVEIDE PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ	52
Austra Stikāne. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS PASĀKUMU PILNVEIDE MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ	52
Inese Beķere. DARBINIEKU ADAPTĀCIJAS PRAKSE PUBLISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ	53
Sabīne Ozola. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS PASĀKUMU PILNVEIDE LOĢISTIKAS UZŅĒMUMĀ	54
Indra Putilovska. PERSONĀLA ADAPTĀCIJAS PROCESA PILNVEIDE IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ	54
Agnese Štikāne. PERSONĀLA ATLASĒ MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ	55
Aija Zilberte. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS IESPĒJU NOVĒRTĒŠANA TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ	56
Alīna Zajarnaja. SPĒĻOŠANAS IZMANTOŠANA PERSONĀLA VADĪBĀ	57
Karīna Lipšāne. MĀCĪBU VAJADZĪBU NOTEIKŠANAS METOŽU PILNVEIDE VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBĀ	58
Darja Moisejčenko. PERSONĀLA MOTIVĀCIJA MŪSDIENU APSTĀKĻOS	58

Edgars Žogota. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS IESPĒJU NOVĒRTĒŠANA TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ	59
Inta Samoviča. DARBA DEVĒJU PRASĪBAS PERSONĀLA SPECIĀLISTU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLAJĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM	60
Kristīne Mūrniece. LOJALITĀTES VADĪŠANA INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU UZŅĒMUMĀ	61
Einārs Kuzmins. PERSONĀLA MAINĪBAS MAZINĀŠANAS IESPĒJAS RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ.....	62
Laura Šnore. PAAUDŽU SADARBĪBA PERSONĀLA VADĪBA	62
Laura Rugāja. DARBINIEKU NOVĒRTĒŠANAS PASĀKUMU PILNVEIDE VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBĀ.....	63
Maija Lielmane. PROFESIONĀLĀ IZDEGŠANA UN TĀS PROFILAKSE VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDĒ.....	64
Inta Baņķe. PAAUDŽU SADARBĪBA PERSONĀLA VADĪBĀ.....	64
Laura Gulbe. PAAUDŽU SADARBĪBA PERSONĀLA VADĪBĀ	65
Elīna Višņevska, Inga Seļodkina. DARBSPĒKA PIEEJAMĪBA KĀ NOSACĪJUMS ATTĪSTĪBAI PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ.....	66
SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS UN MĀRKETINGS	67
Artūrs Rutkovskis, Anete Lazdiņa, Kaspars Baiba. KINOTEĀTRA “MULTIKINO” KOMUNIKĀCIJAS TENDENCES SOCIĀLAJOS MEDIJOS.....	68
Alise Gubene. DIGITĀLĀS KOMUNIKĀCIJAS INSTRUMENTU IZMANTOŠANAS IESPĒJAS VALSTS IESTĀDES ĀRĒJĀ KOMUNIKĀCIJĀ.....	68
Artūrs Rutkovskis. SABIEDRISKO ATTIECĪBU IZPRATNE SABIEDRĪBĀ	69
Kristīne Ķeire, Ketija Vaganova, Ilze Grēvele-Skaraine, Kristīne Nete. KINOTEĀTRA “KINO CITADELE” KOMUNIKĀCIJA SOCIĀLAJOS MEDIJOS.....	70
Kristīne Nete, Ilze Grēvele – Skaraine. SABIEDRISKO ATTIECĪBU IZPRATNE SABIEDRĪBĀ.....	70
Samanta Sīle. IZDEVNIECĪBAS TĪMEKĻA VIETNES UN SOCIĀLO MEDIJU KOMUNIKĀCIJAS PILNVEIDE.....	71
Jānis Buls. MĀRKETINGA KOMPLEKSA PILNVEIDE E-KOMERCIJAS UZŅĒMUMĀ.....	72
Elza Reneslāce. MAZUMTIRDZNIECĪBAS TĪKLA MAXIMA AKCIJU LIELPĀRDOŠANA UN LIELAKCIJA MĀRKETINGA PLĀNS.....	72
INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS	74
Artis Lavrinovičs. MYSQL UN APACHE HIVE SALĪDZINĀŠANA	75
Edgars Leitāns. MĀKOŅPAKALPOJUMA PRODUKTA “MICROSOFT TERMINAL SERVICE” IZPĒTE UN IEVIEŠANA.....	75
Toms Harisovs. IT NOZARE PROFESIONĀĻU VIEDOKĻOS UN LATVIJAS AUGSTSKOLĀS	76
Dmitrijs Cvetkovs. DARBA UZSKAITES UN PLĀNOŠANAS SISTĒMAS IZVEIDE PAŠVALDĪBAS IESTĀDES NODAĻĀ.....	77
Kārlis Rozentāls. DARBS AR INCIDENTU VADĪBU INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU PAKALPOJUMU PĀRVALDĪBAS SISTĒMĀ.....	77
Toms Pētersons. MANUĀLO PROCESU AUTOMATIZĀCIJA, IZMANTOJOT MĀKOŅRISINĀJUMUS INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU UZŅĒMUMĀ	78
Aleksandrs Ņikitjuks. RDITC DATORTĪKLA ANALĪZE UN UZLABOŠANA.....	79
Evija Tetere-Meldere. MĀKOŅPAKALPOJUMU IEVIEŠANA ORGANIZĀCIJĀ	79
Valentīns Gilņičs. DATU BĀZES IZSTRĀDE TĪMEKĻA VIETNEI VAI LIETOJUMPROGRAMMAI.....	80
TIESĪBU ZINĀTNES	81
Oksana Vorobjova. JAUNĀKĀS TENDENCES UN PROBLEMĀTIKA TIESĪBU ZINĀTNĒ	82
Sanija Šupulniece. PUBLISKO IEPIRKUMU PROCESA PILNVEIDE PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒ	82
Sandis Vinogradovs ¹ , Heino Rainers Zauers ² . AMATA APRAKSTA NOZĪME DARBA TIESISKAJĀS ATTIESĪBĀS	83
Alīna Dzeniša. JAUNĀKĀS TENDENCES UN PROBLEMĀTIKA TIESĪBU ZINĀTNĒ	84
Anastasija Jegorova. DARBA LĪGUMA RAKSTUROJUMS.....	85

Kariņa Lukaševiča. PAKALPOJUMU LĪGUMA PILNVEIDE FINANŠU KONSULTĀCIJU UZŅĒMUMĀ	85
Inga Mežsarga. TIESU SISTĒMAS RAKSTUROJUMS.....	86
Sanija Šūpulniece. PUBLISKO IEPIRKUMU PROCESA PILNVEIDE PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒ	87
Annija Anija Ūdrēna. SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU DIBINĀTĀJA PIENĀKUMI UN TIESĪBAS, KĀ VIENĪGAJAM VALDES LOCEKLIM.....	87
Sandis Vinogradovs, Heino Rainers Zauers. AMATA APRAKSTA NOZĪME DARBA TIESISKAJĀS ATTIECĪBĀS.....	88
ĀRZEMJU STUDENTU SEKCIJA	89
Kirill Shershobitov. DEVELOPMENT OF MULTISERVICE TELECOMMUNICATION SWITCHBOARD BOX.....	90
Ilfat Dinmukhametov. DEVELOPMENT OF KU-/ KA+ DUAL BAND SATELLITE CONNECTIONS TERMINAL.....	90
Arina Sherstiuk. THE CONCEPTUALIZATION OF THE EUROPEAN OLD CITY SPACE AS A CULTURAL AND HISTORICAL INSTITUTE.....	91
Ekaterina Nazarova. RENEWABLE SOURCES OF ENERGY: INCENTIVE INVESTMENTS IN RUSSIA AND ABROAD	92
Fawad Bin Sajjad. IMPROVING STAFF MANAGEMENT SYSTEM OF BANKING SECTOR OF PAKISTAN	92
Nithin Saji. DIGITAL MARKETING APPORTUNITIES FOR SALES IMPROVEMENT IN INDIA	93
Petr Pochinok. COGNITIVE APPRAISAL OF THE ORGANIZATIONAL CULTURE OF THE COLLEGE AS PART OF THE INNOVATIVE ARCHITONIC UNIVERSITY	94
Shahanas Faiza Saleemudeen. IMPROVEMENT OF DISTANCE EDUCATION IN INDIA	94
Давид Минцковский. ВОЗМОЖНОСТИ ПРОДВИЖЕНИЯ БАРА В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ	95
Aleksandr Politunov.CONTRADICTIONS OF THE GLOBAL COMMODITY MARKET AND THEIR INFLUENCE ON THE SECURITIES QUOTES OF RUSSIAN OIL COMPANIES	96
Касьян Макунин. ВОЗМОЖНОСТЬ УЛУЧШЕНИЯ МЕТОДОВ МОТИВАЦИИ ПЕРСОНАЛА НА ПРОМЫШЛЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	96
Alina Pranizina. ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN RUSSIA: AN EMPIRICAL ANALYSIS	97
Астхик Варданян. УПРАВЛЕНИЕ КРАТКОСРОЧНЫМИ АКТИВАМИ КАК ФАКТОР ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ КУРЬЕРСКОЙ И ПОЧТОВОЙ ДОСТАВКИ ЛАТВИИ.....	98
Зейнелгаби Адиль. МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НЕПРАВОМЕРНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНСАЙДЕРСКОЙ ИНФОРМАЦИИ.....	98
Амантай Бекежан. ПРИНЦИП ДОБРОСОВЕСТНОГО ВЫПОЛНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ: ОТ ПРОШЛОГО К НАСТОЯЩЕМУ	99
Дарья Семенкова. ОЦЕНКА КАЧЕСТВА МОДЕЛЕЙ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ ДЛЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ЛАТВИИ	100
DATORSPĒĻU GRAFIKA UN DIZAINS	102
Margarita Romančenko. ZINĀTNISKO PĒTĪJUMU REZULTĀTU NOZĪME JAUNU VIDEO SPĒĻU GRAFISKO LIETOTĀJA SASKARŅU IZSTRĀDĒ.....	103

EKONOMIKA, FINANSES UN GRĀMATVEDĪBA

Aija Riekstiņa. KRĀJUMU UZSKAITES PILNVEIDE MEDIKAMENTU TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība ar specializāciju "Grāmatvedība un nodokļi"

Zinātniskais vadītājs: Mg.oec. Inta Grīnberga

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Viens no grāmatvedības uzdevumiem ir uzskatāmi atspoguļot uzņēmuma finansiālo stāvokli, tāpēc krājumu uzskaitē ir ļoti nozīmīgs grāmatveža darbs, kas jāveic saskaņā ar uzņēmuma grāmatvedības politiku un Latvijas Republikas normatīvo aktu nosacījumiem. Uzņēmuma finansiālā stāvokļa atspoguļošanai tiek sastādīti finanšu pārskati, kuri pamatojas uz krājumu novērtēšanu, uzskaiti, inventarizāciju un to norakstīšanu.

Pētījuma mērķis: Darba mērķis ir, pamatojoties uz gada pārskata un normatīvo aktu teorētisko analīzi, praktiski izanalizēt krājumu uzskaites īpatnības medikamentu tirdzniecības uzņēmumā un sniegt priekšlikumus krājumu uzskaites pilnveidošanai.

Pētījuma metodes: Veicot uzņēmuma krājumu uzskaites izpēti, tika izmantota:

1. Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode, lai izpētītu un apkopotu informāciju par krājumu uzskaites procesa teorētiskiem aspektiem un LR tiesību aktu bāzi.
2. Analīzes metode, lai analizētu pētāmā medikamentu tirdzniecības uzņēmuma grāmatvedības dokumentus un pētītu krājumu īpatsvaru un izmaiņas gada pārskata bilancē.
3. Statistiskā metode, lai varētu objektīvi salīdzināt pētāmā uzņēmuma finansiālo darbības rādītājus ar konkurentu un nozares vidējiem rādītājiem.
4. Grafiskā metode, lai izpētītu pētāmā uzņēmuma aprēķināto finanšu rādītāju savstarpējās sakarības.
5. Loģiski-konstruktīvā metode, lai izteiktu secinājumus par analizētajiem finanšu rādītājiem.

Sasniegtie rezultāti: Medikamentu tirdzniecības uzņēmums krājumu uzskaitē lieto periodiskās inventarizācijas metodi, taču tā ir jāmaina uz nepārtrauktās inventarizācijas metodi, jo uzņēmumā ir liels preču krājumu atlikums. Uzņēmumā nav izstrādāta tāda iekšējā dokumenta kā "Krājumu uzskaites metodika". Minētais dokuments ir nepieciešams, lai nodrošinātu gatavojamo medikamentu izejvielu iekšējo kontroli un varētu pareizi aizpildīt uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarāciju.

Atslēgas vārdi: krājumi; novērtēšana; uzskaitē; finanšu dati.

Irita Groza. NODOKĻU IETEKME UZ LAUKSAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMA SAIMNIECISKO DARBĪBU

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība, irita.groza@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.soc. Inta Grīnberga

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: nodokļu politika ir svarīga katram uzņēmumam, arī lauksaimniecības nozares uzņēmumiem, jo tā ietekmē uzņēmuma finansiālo situāciju. Lauksaimniecības nozares uzņēmumam tas ir būtiski, jo sākot ar 2018.gada 1.janvāri ir stājušās spēkā izmaiņas Latvijas Republikas normatīvajos aktos, kas nosaka nodokļu likmes. Jaunā nodokļu politika ietekmēs lauksaimniecības uzņēmumu finansiālos rādītājus, jo nodokļu slogs lauksaimniecības nozarē strādājošajiem ir liels.

Pētījuma mērķis: pamatojoties uz teorētisko analīzi, izanalizēt nodokļu ietekmi uz lauksaimniecības uzņēmumu, un izstrādāt priekšlikumus nodokļu minimizēšanai.

Pētījuma metodes: lai iegūtu papildus informāciju, tika pielietota teorijas analīze un dokumentu analīze, lai analizētu pieejamo nodokļu literatūru un sociālos avotus, monogrāfiskā jeb aprakstošā pētījuma metode tika pielietota, apkopojot informāciju un raksturojot, kā nodokļu politika ietekmē uzņēmuma darbību, secinājumu izstrādei tika pielietota loģiski-konstruktīvā metode.

Sasniegtie rezultāti: izanalizēta un apkopota pieejamā literatūra, avoti un nodokļus reglamentējošie normatīvie akti. Veikta lauksaimniecības uzņēmuma praktiskā izpēte, apkopojot uzņēmumam aktuālos nodokļus un to ietekmi uz saimniecisko darbību, praktiski tika izpētīti samaksātie nodokļi četru gadu laikā. Tika izmantoti uzņēmuma finanšu pārskati un citi nepublicētie uzņēmuma finanšu dati. Apkopoti secinājumi un izstrādāti priekšlikumi nodokļu ietekmes minimizēšanai uz lauksaimniecības uzņēmuma saimniecisko darbību.

Atslēgas vārdi: saimnieciskā darbība; maksājamais nodoklis; Valsts budžets.

Jekaterina Loginova. DEBITORU PARĀDU UZSKAITES PILNVEIDE INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība, svaroglar@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg. oec.Inta Grīnberga

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pētījuma temats ir aktuāls uzņēmumiem, kuru mērķis ir peļņas gūšana un tiem, kas pārdod savu preci vai pakalpojumus ar atlikto maksājumu, jo tajā brīdī kad netiek saņemta tūlītēja apmaksa par pārdoto preci vai pakalpojumiem veidojas debitoru parādi, kuru apmaksu uzņēmumiem ir svarīgi saņemt laicīgi. Savlaicīgi nesaņemta debitoru parādu apmaksa neļauj uzņēmumam ieguldīt naudas līdzekļus uzņēmuma attīstībā un gūt lielāku peļņu. Bet, bezcerīgie parādi, kurus vairs nav iespējams atgūt, samazina uzņēmuma ieņēmumus, kā rezultātā samazinās arī peļņa. Izmantojot pētījuma rezultātus uzņēmumi var samazināt debitoru parādu apmaksas kavējumu, minimizēt izdevumus, kas saistīti ar kavēto maksājumu iekasēšanu, panākt, lai neapmaksāto rēķinu skaits samazinātos, panākt, lai finanšu pārskats sniegtu patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli.

Pētījuma mērķis: izpētīt normatīvo aktu noteikumus, teoriju, praktiskus piemērus, formulēt secinājumus un izstrādāt priekšlikumus debitoru uzskaites pilnveidei informācijas tehnoloģiju uzņēmumā.

Pētniecības metodes:

1. dokumentu analīze

2. grafiskā analīze
3. aprakstošās statistikas metode
4. literatūras analīze
5. tiešā strukturētā intervija

Sasniegtie rezultāti: ir izstrādāti priekšlikumi debitoru parādu uzskaites pilnveidei noteiktajā uzņēmumā, tieši – pilnveidot uzņēmumā pielietoto kredītpolitiku, pilnveidot uzņēmumā pielietoto debitoru parādu vadības politiku, veikt inventarizāciju likumā noteiktajā kārtībā, sākt izmantot Creditreform vai citu uzņēmumu pakalpojumus debitoru novērtēšanā un pārbaudē. Priekšlikumi bija prezentēti noteiktā uzņēmuma vadībai. Uzņēmuma vadība, izpētot sniegtos priekšlikumus pieņēma lēmumu pilnveidot savu kredītpolitiku ar priekšapmaksas noteikumu ieviešanu, kas palīdzēja novērst jaunu šaubīgo debitoru parādu rašanos.

Atslēgas vārdi: debitoru parādi; uzskaitē; pilnveide.

Kristīne Troņenkova. NORĒĶINU PAR DARBA SAMAKSU UN AR TO SAISTĪTO NODOKĻU UZSKAITE REKLĀMAS UZŅĒMUMĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, kristine.tronenkova@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Dr.oec., profesors Staņislavs Keišs

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka 2018. gada trešajā ceturksnī nodarbinātības līmenis valstī ir sasniedzis 65,3%, kopējais nodarbināto skaits vecumposmā no 15- 74 gadiem sasniedza 920,1 tūkstoši. Tas norāda uz to, ka darba samaksas aprēķināšanas kārtības izmaiņas 2018. gadā ir skārušas lielāko daļu Latvijas iedzīvotāju. Nozares aktualitāti apstiprina fakts, ka 2018. gadā ir reģistrēti 10 660 jauni uzņēmumi, kas ir par 4,41 % vairāk kā 2017. gadā, liecina Lursoft dati.

Pētījuma mērķis: izpētīt norēķinu par darba samaksu un ar to saistīto nodokļu uzskaiti reklāmas uzņēmumā.

Pētījuma metodes: Pētījuma mērķu sasniegšanai tiek izmantotas šādas datu iegūšanas metodes: 1) literatūras un dokumentu analīze; 2) mediju monitorings.

Pētījuma mērķu sasniegšanai tiek izmantotas šādas datu apstrādes metodes:

- Kvalitatīvā pētījuma metode- tiek veikti aprēķini;
- Komparatīvā metode;
- Grafiskā analīze;
- Finanšu analīze.

Sasniegtie rezultāti: Apkopota norēķinu par darba samaksu uzskaitē grāmatvedībā un salīdzināta darba algas aprēķina kārtības izmaiņas 2017. gadā un 2018. gadā.

Atslēgas vārdi: norēķini par darba samaksu; iedzīvotāju ienākuma nodoklis; neapliekamais minimums; nodokļu uzskaitē, algas nodokļu grāmatīša.

Vēsma Lineja. FIZISKO PERSONU NODOKĻU AUDITS VALTS IEŅĒMUMU DIENESTĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, vesma.lineja@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesors Staņislavs Keišs*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Ne visi nodokļu maksātāji godīgi maksā nodokļus. Fizisko personu nodokļu auditos katru gadu papildus budžetā tiek aprēķinātas summas, kas ievērojami papildina valsts budžeta ienākumus (2015. gadā - 5,4 milj. EUR, 2016. gadā - 6,9 milj. EUR, 2017. gadā - 3,2 milj. EUR). Fizisko personu nodokļu auditiem ir vairāki veidi, šobrīd katram audita veidam nav izstrādāti atbilstoši sākuma sarunas protokoli, kas apgrūtina auditora darbu un neveicina kvalitatīvu sarunu ar nodokļu maksātāju jau pašā sākumā. Pēc nodokļu audita VID lēmumu iespējams pārsūdzēt sākotnēji VID ģenerāldirektoram, pēc tam Administratīvajā tiesā. Saņemot tiesu nolēmumus, kuros tiek skatīti jautājumi par fizisko personu audita rezultātiem, atsevišķos gadījumos tiesu viedoklis atšķiras no VID viedokļa, tādējādi nepieciešams šos gadījumus īpaši analizēt, rīkojot seminārus.

Pētījuma mērķis: Izpētīt fizisko personu nodokļu audita veidus Valsts ieņēmumu dienestā un iekasēto nodokļu ietekmi uz valsts budžetu.

Pētījuma metodes: Datu vākšanas metode, veicot speciālās literatūras analīzi un Valsts ieņēmumu dienesta publiski pieejamo dokumentu analīzi, datu analīzes metode, pielietojot aprakstošo statistikas metodi, grafisko metodi un finanšu analīzi.

Sasniegtie rezultāti: Izvērtēts fizisko personu nodokļu auditu process, sniegti priekšlikumi nodokļu audita kvalitātes uzlabošanai. Analizēti Valsts budžeta ieņēmumi no nodokļu auditiem.

Atslēgas vārdi: Nodokļu audits; VID; fiziska persona.

Anita Vīndedze. MAZO UZŅĒMUMU IZVEIDES UN DARBĪBAS ASPEKTI

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, a.vindedze@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: *Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Šīs starptautiskās izglītības iestādes darbībā tiek iesaistīti tradicionālie un inovatīvie uzņēmējdarbības modeļi, kuri palīdz uzņēmumam veiksmīgi attīstīties un augt, rezultātā ceļot prestižu un iegūstot atpazīstamību sabiedrībā. Tika veikts pētījums, intervējot izglītības iestādes direktori, rezultātā saņemot atbildes uz jautājumiem, kas ir saistīti ar izglītības iestādes izveidi un darbību. Mazo uzņēmumu izveidei un veiksmīgai attīstībai ir liela nozīme, lai celtu daļu no Latvijas valsts labklājības. Bet tikpat svarīgi arī ir ieviest jaunas idejas, piemēram, tehnoloģijas, jo ar tām reizē var piedāvāt jaunas apmācību programmas, rezultātā attīstot arī izglītības nozari. Nepieciešams pētīt mazos uzņēmumus, kas darbojas izglītības jomā, lai uzzinātu, kādas ir izplatītākās mācību programmas, kādas ir mazāk izplatītas un kādas vēl nav ieviestas vispār. Šīs informācijas rezultātā var izdarīt secinājumus, kāda un kāpēc Latvijā

ir tāda situācija, kā arī, kā to var labot. Pētījuma saturā varēs iepazīties ar ievada daļu, kurā tiek aprakstīti uzņēmējdarbības veidi un kā tie tiek atveidoti izglītības iestādē, izglītības iestādes raksturojumu, izveides un darbības aspektiem, un nobeigumā secinājumi. Mazo uzņēmumu izveides un darbības aspekti būtu aktuāla mērķu grupai, kura vēlas uzzināt, kas nepieciešams, lai uzsāktu biznesu, kā arī, lai zinātu, kādus aspektus ietver attiecīgā biznesa darbība, lai veiksmīgi attīstītos un pilnveidotos. Mūsdienās konkurentspeja tikai aug, tāpēc lai sacenšoties izvirzītos priekšgalā, nepieciešamas arī plašākas zināšanas biznesa veiksmīgā uzsākšanā un tālākā vadīšanā. Rūpīgi jāizvērtē darbības aspekti.

Mērķis ir izpētīt, ko fiziskas personas dibināta starptautiskā izglītības iestāde piedāvā, lai nodrošinātu Eiropas Savienības prasībām atbilstošu izglītību.

Pētījuma metodes: Literatūras analīze, interneta resursu analīze un intervija

Sasniegtie rezultāti: Izmantojot metodes, rezultātā izpētīt informāciju par izglītības iestādes "X" piedāvājumu, lai nodrošinātu ES prasībām atbilstošu izglītību, kā arī informāciju par uzņēmuma izveides un darbības aspektiem.

Atslēgas vārdi: izglītība; izveide; darbība; starptautisks; programmas.

Igors Sprogins. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS UZŅĒMUMA FINANSIĀLI SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS PILNVEIDE

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, igorssprogins@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: jebkura uzņēmuma saimnieciskā darbība ir vērsta uz ieņēmumu maksimizēšanu, izmaksu samazināšanu un peļņas gūšanu - tātad – saimnieciskās darbības rezultāta uzlabošanu. Uzņēmuma finansiāli saimnieciskās darbības rezultāts ir atkarīgs no tā, cik daudz resursi tajā ir ieguldīti un, cik efektīvi tie tiek izmantoti. Uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību nepieciešams regulāri novērtēt, lai laikus konstatētu pastāvošās problēmas, kā arī pieņemot finanšu lēmumus, tās novērstu un pilnveidotu uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību.

Pētījuma mērķis: izpētīt uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību un tās teorētiskās nostādnes, kā arī izstrādāt priekšlikumus tās pilnveidošanai.

Pētījuma metodes: monogrāfiskā (literatūras analīze), dokumentu analīze; daļēji strukturēta intervija; analītiskās grupēšana; vidējo lielumu aprēķināšana; grafiskā; sekundāro datu analīze; loģiski konstruktīvā metode.

Sasniegtie rezultāti: novērtēta pakalpojumu sniegšanas uzņēmuma finansiāli saimnieciskā darbība un izstrādāti priekšlikumi uzņēmuma vadībai uzņēmuma darbības pilnveidei.

Atslēgas vārdi: uzņēmējdarbība; apgrozījums, bilance; rādītāji.

Lolita Striķe. NODOKĻU IETEKME UZ BŪVNICĪBAS UZŅĒMUMA SAIMNIECISKO DARBĪBU

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība, lolitastrike@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.oec. Inta Grīnberga

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: uzņēmēji Latvijā saskaras ar nodokļu slogu, tāpēc valdībai būtu jādromā, kā uzlabot situāciju. Latvijai ir svarīgi attīstīt uzņēmējdarbību, atvieglojot nodokļu slogu uzņēmējiem. Tā kā nodokļu izmaiņas ietekmē uzņēmējdarbību vistiešākajā veidā, īpašs nozīmīgums ir tam, ka nākotnē patstāvīgas nodokļu izmaiņas nedot iespēju būvniecības uzņēmumiem veidot stratēģisku biznesa plānošanu.

Pētījuma mērķis: teorētiski pētīt ekonomisko literatūru un normatīvos aktus, kas reglamentē nodokļu sistēmu, praktiski analizēt būvniecības uzņēmuma maksātos nodokļus, formulēt secinājumus un izstrādāt priekšlikumus nodokļu minimizācijai.

Pētījuma metodes: 1) monogrāfiskā jeb aprakstošā metode – tiks veikta nodokļu izpēte, apkopota informācija un pamatojoties uz ekonomisko literatūru un normatīvajiem aktiem, tiks raksturots situācijas pašreizējais stāvoklis, un arī to, kādas pārmaiņas notikušas laika gaitā;

2) datu savākšanas metode – tiks apkopoti būvniecības uzņēmuma maksātie nodokļi;

3) statistiskā metode – tiks analizēti būvniecības uzņēmuma maksātie nodokļi veidojot tabulas un grafikus;

4) analīzes metode – izmantojot izpētīto informāciju tiks izstrādāti secinājumi;

5) loģiski - konstruktīvā metode – analizējot datus tiks izstrādāti priekšlikumi nodokļu minimizēšanai.

Sasniegtie rezultāti: tika analizēti trīs būvniecības uzņēmumu samaksātie nodokļi pēdējo triju gadu laikā. No iegūtajiem datiem, var secināt, ka algas nodokļi jeb valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir procentuāli visvairāk samaksātie nodokļi. Pēc algas nodokļiem, lielu daļu tiek samaksāts pievienotās vērtības nodoklis un uzņēmuma ienākuma nodoklis.

Atslēgas vārdi: nodokļi; nodokļu sistēma; uzņēmējdarbība; būvniecības uzņēmumi.

Agita Villeruša¹, Anna Done², Aranta Melkurte³. ĒDINĀŠANAS UZŅĒMUMU PAKALPOJUMU VEIDU IZPĒTE UN TO KVALITĀTES ANALĪZE LATVIJĀ UN PASAULĒ

¹ *Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, agitavillerusa@inbox.lv*

² *Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, done12528@gmail.com*

³ *Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, aranta.melkurte@inbox.lv*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Situāciju Eiropas sabiedriskajā ēdināšanā mūsdienās nosaka vairāki faktori: tūrisma attīstība, intensīva savstarpējā komunikācija, kā arī lielāku vai mazāku ēdināšanas uzņēmumu ķēžu radīšana, strauja jaunu dzīves modeļu izplatība. Šie faktori veido statistiski vidēja patērētāja tēlu, kas liek ēdināšanas uzņēmumu profesionāļiem izstrādāt un piedāvāt mūsdienīgākus sabiedriskās ēdināšanas virzienus un stilus. Ēdināšanas sektorā parādās arvien vairāk jaunu ideju un risinājumu. Tiek radīti tematiskie ēdināšanas uzņēmumu veidi: zupu bārs, desertu restorāns, veģetārais restorāns u.c. Līderpozīcijas šajā segmentā ieņem Vācija, Francija, Apvienotā Karaliste, Itālija un Spānija. Lursoft datu bāzē atrodamā informācija liecina, ka ēdināšanas pakalpojumu nozarē reģistrēti 5297 uzņēmumi, no kuriem 65,37% izvēlējušies darboties restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumu jomā, 17,41% nodarbojas ar ēdināšanu pēc pasūtījuma un citām ēdināšanas pakalpojumu darbībām, bet 17,22% saistīti ar bāru darbību. No visiem uzņēmumiem, kuri norādījuši, ka to darbība saistīta ar ēdināšanas pakalpojumu nozari, 12,54% piesaistījuši ārvalstu pamatkapitālu.

Pētījuma mērķis: Izpētīt ēdināšanas uzņēmumu nozīmi, tipus, klasifikācijas teorētiskos aspektus, izpētīt ēdināšanas uzņēmumu pakalpojumu novērtējuma kritērijus gan klienta, gan pakalpojumu sniedzēja izpratnē, kā arī raksturot pakalpojumu novērtēšanas metodes, izpētīt un analizēt Latvijas un pasaules ēdināšanas uzņēmumu pakalpojumus.

Pētījuma metodes: Analīzes un sintēzes metode, dedukcijas un indukcijas metode, mediju monitorings.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultātā tiks noteikts aktuālākais ēdināšanas uzņēmumu pakalpojuma veids.

Atslēgas vārdi: uzņēmums; ēdināšana; pakalpojumi; kvalitāte.

Una Skujiņa¹, Elvita Amanda Celmiņa². REĢIONĀLĀS TŪRISMA NOZARES ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

¹*Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, una.skujina10@inbox.lv*

²*Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, celmina7@inbox.lv*

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Tūrisma nozare ir daudzu valstu viena no galvenajām nozarēm, kura ienes valstī lielus ienākumus, Mūsdienās tūrisma darījumu apjoms ir vienāds vai pat pārsniedz naftas eksporta, pārtikas produktu vai automobiļu darījumu apjomu. Tūrisms veicina dažādu nozares izaugsmes, kā, piemēram, ēdināšanas, transporta, izklaides, viesnīcas un citas nozares. Nozares attīstību nosaka ģeogrāfiski veiksmīgā atrašanās vieta, valsts vēsture, kultūra un tās mantojums, dabas resursi un tauta.

Pētījuma mērķis: Šī darba mērķis ir, pamatojoties uz teorētiskās analīzes un statistikas rezultātiem, noskaidrot, kādas ir attīstības iespējas reģionālā tūrisma nozarē Latvijā. Noskaidrot interesantākās vietas Latvijā un sniegt plašāku informāciju cilvēkiem par pilsētu vēsturi un to apskates objektiem.

Pētījuma metodes: Autores savā pētījumā izmantoja teorētiskās analīzes metodi (literatūras un interneta resursu analīze), lai veidotu teorētisko diskusiju un interpretētu pētījuma rezultātus, statistikas pārskatus (nozares statistiku), informāciju medijos.

Sasniegtie rezultāti: Statistiskā datu analīze parādīja, ka tūrisms Latvijā ar katru gadu pieaug. Pētījuma rezultātā tika noskaidrota tūrisma pieejamība gan ārzemniekiem, gan vietējiem iedzīvotājiem kā arī plašāk tika izpētīts reģionālais tūrisms Latvijā.

Atslēgas vārdi: tūrisms; apskates objekti; reģionālais tūrisms; ārzemnieki.

Laura Kreicberga¹, Inta Prisjažnaja². METĀLAPSTRĀDES NOZARES PIENESUMS LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAI

¹*Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, laurakreicberga666@inbox.lv*

²*Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, prisjaznajainta@gmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Metālapstrādes nozare ir stratēģiska nozare: tā ir augstas pievienotās vērtības nozare, kurā nepieciešamas plašas zināšanas un pieredze un kas apgādā visas pārējās tautsaimniecības nozares ar mašīnām, ražošanas sistēmām, sastāvdaļām un saistītajiem pakalpojumiem, kā arī ar minētajām nozarēm vajadzīgajām tehnoloģijām un zināšanām. Metālapstrāde ir ļoti daudzveidīga nozare, kas aptver ļoti daudzas apakšnozares. Tiek uzskatīts, ka metālapstrāde nozare sniedz lielu pienesumu tautsaimniecības attīstībai, jo šī nozare spēj radīt efektīvāku ražošanu un tādējādi veicinot ekonomiskajai izaugsmei paredzēto resursu atsaisti.

Pētījuma mērķis: Rast priekšstatu par metālapstrādes nozares pienesumu Latvijas tautsaimniecības attīstībai.

Pētījuma metodes: Informācijas iegūšana, apkopošana un grupēšana, sekundāro datu analīze, statistiskās analīzes metodes, t.sk. salīdzināšana, grupēšana, relatīvo lielumu aprēķināšana, tendenču atspoguļošana.

Sasniegtie rezultāti: Metālapstrādes nozare sniedz būtisku ieguldījumu Latvijas tautsaimniecības attīstībā. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2010. gadā metālapstrādes nozares apgrozījuma un pievienotās vērtības īpatsvars bija attiecīgi 27,66 % un 25,83 % no apstrādes rūpniecības kopējiem rādītājiem. 2010. gadā apstrādes rūpniecība veidoja 12,04% no Latvijas IKP. Attīstības pamatā bija gan aktīva ārējo tirgu apgūšana, gan vietējais pieprasījums. Pēc CSP pieejamiem datiem metālapstrādes nozare ir orientēta uz eksportu, proti, vidēji ap 80 % saražotās produkcijas tiek realizēta eksporta tirgū. Apakšnozare ieņem vadošo vietu Latvijas preču eksporta struktūrā, nodrošinot vienu trešo daļu kopējā preču eksporta. Viens no attīstību ietekmējošiem faktoriem bija tehnoloģiju modernizācija, kas aktīvi tika īstenota, piesaistot ES fondu līdzfinansējumu.

Atslēgas vārdi: metāls; metalapstrāde; tautsaimniecība; NACE klasifikators; nozare.

Linda Rogoļeva¹, Džeina Švedenberga². EKOLOĢISKAS PĀRTIKAS TIRDZniecības NOZARES ANALĪZE

¹*Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, linda.ro@inbox.lv,*

²*Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, chiepinja2010@gmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Mazumtirdzniecības nozare Latvijā pēdējos gados ir attīstījusies arvien vairāk un vairāk. Pārtikas preču tirdzniecība ir devusi vienu lielākajiem pieņēsumiem mazumtirdzniecības izaugsmei. Cilvēki, palielinoties ienākumiem ir gatavi pirkt kvalitatīvākas preces, nevis pirkt tās lielāko daudzumos par mazākām cenām, lai turētu tās krājumos. No tā arī izriet tas, ka mazumtirdzniecības jomā ir jūtams pieaugums. Iedzīvotāju pēdējo gadu tendence ir mainīt paradumus pārtikas izvēlē, arvien vairāk izvēloties ekoloģisku un kvalitatīvu produktu, nevis preces par zemākām cenām.

Pētījuma mērķis: Veikt ekoloģiskās pārtikas tirdzniecības nozares analīzi.

Pētījuma metodes: Dokumentu analīze, lai izveidotu analītisko aprakstu par tirdzniecības nozari, nozares statistikas datu analīze, mediju monitorings.

Sasniegtie rezultāti: Veikts analītiskais apraksts nozarei, izstrādāts nozares raksturojums, analizēti pēdējo gadu attīstības tempi un raksturotas nozares attīstības perspektīvas.

Atslēgas vārdi: mazumtirdzniecība; nozares analīze; ekoloģisks; pārtika.

Laila Umbraško. VIETĒJO KRAVU PĀRVAĀDĀJUMU ORGANIZĒŠANAS PRINCIPI UZŅĒMUMĀ SIA „XXX”

Ekonomikas un kultūras augstskola, Starptautiskie tirdzniecības darījumi un loģistika

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., docente Inga Brasla*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Viena no Latvijas tautsaimniecības jomām ir transporta nozare, kurā būtiska nozīme ir vietējo kravu pārvaādājumiem. Jebkura uzņēmuma mērķis ir peļņas gūšana, kuru var sasniegt efektīvi plānojot un izmantojot pieejamos resursus. Lai nodrošinātu augstu sniegto pakalpojumu servisa līmeni ir jānodrošina preču piegādes laika un precizitātes faktori, kuri ietekmē uzņēmuma darbības efektivitāti un rezultātā valsts ekonomisko attīstību.

Pētījuma mērķis: ir noteikt efektīvas vietējo kravu pārvadājumu organizēšanas principus un izstrādāt piemērotu maršrutu plānošanas metodi uzņēmumam „XXX”.

Pētījuma metodes: literatūras analīzes, salīdzināšanas, klasificēšanas un statistiskās metodes.

Sasniegtie rezultāti: autors ir noteicis efektīvus vietējo kravu pārvadājumu organizēšanas principus, pamatojoties uz piegādes laika un precizitātes faktoriem kravu pārvadājumos ir izstrādājis vietējo kravas pārvadājumu piegādes metodi uzņēmumam „XXX” Latgales reģionā, kas nodrošinātu uzņēmuma darbības efektivitāti.

Atslēgas vārdi: maršrutu plānošana; transporta izmaksas; Latvijas transporta nozare.

Mārtiņš Geidels¹, Kaspars Karasevskis². PĀRTIKAS MAZUMTIRDZNIECĪBAS NOZARES RAKSTUROJUMS LATVIJĀ

¹*Ekonomikas un Kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, geidels.m@gmail.com*

²*Ekonomikas un Kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, kkarasevskis@hotmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma Aktualitāte: Pēdējā laikā mazumtirdzniecības attīstība labvēlīgi iespaidojas no iedzīvotāju ienākumu pieauguma, ko veicina straujā ekonomiskā izaugsme, likumdošanas pārmaiņas. Kā piemēram, minimālās algas palielināšana, atalgojuma kāpums daudzās nozarēs, daļēji arī iedzīvotāju ienākumu nodokļa pārmaiņas un pievienotās vērtības nodokļa samazināšanu Latvijai raksturīgiem dārzeņiem un augļiem. Līdz ar to pašlaik šajā nozarē ir īpaši liels potenciāls uzsākt veiksmīgu uzņēmējdarbību.

Mērķis: Izzināt vai uzņēmums, kurš plāno darboties pārtikas mazumtirdzniecības nozarē spēs sekmīgi to izdarīt Latvijas tirgū, ņemot vērā lielo konkurenci un citus apstākļus.

Pētījuma metodes: Literatūras analīze, Statistikas datu apstrāde, grafiskā analīze un sekundāro datu analīze

Vēlamais sasniedzamais rezultāts: noskaidrot pārtikas mazumtirdzniecības tendences Latvijas tirgū un gūt apstiprinājumu tam, ka ir iespēja veiksmīgi uzsākt uzņēmējdarbību šajā nozarē par spīti sīvajai konkurencei.

Atslēgas vārdi: pārtikas mazumtirdzniecība.

Sarmīte Skaba. GRĀMATVEDĪBAS PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI UZŅĒMĒJDARBĪBAS UZSĀKŠANĀ

Alberta Koledža, Uzņēmējdarbība, pruse.sarmite@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Autore darbā cenšas izpētīt, kas tad īsti ir grāmatvedība, kāda ir tās būtība un kā tā ietekmē uzņēmējdarbību. Ļoti daudzi cilvēki Latvijā cenšas veidot savus biznesus, lai gūtu lielāku peļņu un protams, lai iegūtu neatkarību no darba devēja. Sava uzņēmuma veidošana un vadīšana ir ne tikai apsveicama uzdrīkstēšanās, bet arī nemitīgs mācību process un viena no lietām, kas uzņēmējam ir obligāta tā ir grāmatvedība. Sakarā ar to, ka uzņēmējdarbība nevar pastāvēt bez grāmatvedības, ir svarīgi apzināt lielākās problēmas un kļūdas kādas pieļauj kārtojot grāmatvedību.

Pētījuma mērķis: sakarā ar turpmākās dzīves sasaistīšanu ar grāmatvedību, **autora mērķis** ir izprast grāmatvedības lomu uzņēmējdarbībā un to, kā panākt veiksmīgu sadarbību starp grāmatvedi un uzņēmēju.

Pētījuma metodes:

- Aprakstošā metode jeb monogrāfiskā – tiek veikta literatūras izpēte un tiek aprakstīta teorija pamatojoties uz izpētīto literatūru;
- Intervijas metode – ar interviju palīdzību tiek noskaidrota informācija, kas autoram interesē saistība ar pētāmo tēmu;
- Datu apstrādes/ Analīzes metode – tiek analizēta un apkopota intervijās iegūtā informācija

Sasniegtie rezultāti: Izpētot teorētiskos materiālus, tika iegūts ieskats grāmatvedības darba organizācijā un tās kārtošānā. Tika apzinātas nianšes, kam jāpievērš lielāka uzmanība organizējot grāmatvedību, kā arī tika apzināts cik lielai un tuvai sadarbībai jābūt starp uzņēmēju un grāmatvedi. Jo labāka ir sapratne starp uzņēmēju un grāmatvedi, jo labāki ir uzņēmuma rezultāti.

Atslēgas vārdi: grāmatvedība; uzņēmējdarbība; organizācija.

Vladislavs Ivanovs¹, Jolanta Millere², Jeļena Andrejeva³. ALTERNATĪVĀS DEGVIELAS UZPILDES STACIJAS

¹*Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, vladisivankov@gmail.com*

²*Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, millere.jolanta@inbox.lv*

³*Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, apion@inbox.lv*

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Dīzeļdegvielas cenu pastāvīgs palielinājums, gāzes izplūdes emisijas arvien augstāku ekoloģisku prasību standartu piemērošana, kā arī stingras prasības pieļaujamā skaņas lieluma ierobežošanā gan pilsētās, gan arī ārpus tām - šie faktori ļoti pastiprināti ietekmē transporta uzņēmumu ekonomisko efektivitāti, kā arī šiem ir liela ietekme no finanšu puses. Eiropas Savienības 2014/94/EU Eiroparlamenta direktīva par alternatīvu enerģijas avotu un arī degvielas ieviešanu masu izmantošanā,

paredz arī DUS tīkla izveidi tieši priekš SDG transporta, kas atradīsies gar TEN-T transporta mezglu, pie tām direktīva paredz, ka attālums starp stacijām nedrīkst pārsniegt 400 km. Šī direktīva tiek uzskatīta par vērā ņemamu motivāciju aktīvāk ieviest SDG degvielas izmantošanu ES valstīs un aktīvāk ieviest un izmantot SDG transportu.

Pētījuma mērķis: Izveidot Eiropas standartiem atbilstošu alternatīvu degvielas uzpildes staciju un veikt analīzi par ieguvumiem no alternatīvas degvielas stacijas izveides Latvijā transporta nozares vajadzībām.

Pētījuma metodes: Literatūra, Sekundāro datu analīze, Grafiskā analīze, Dokumentu analīze, Ekspertu intervija.

Sasniegtie rezultāti: Alternatīvas degvielas uzpildes stacijas ļaus Latvijā izmantot ekoloģisko tīru tehniku un atklāt tranzīta ceļus tai teknikai uz kaimiņvalstīm, kas arī paaugstinās transporta plūsmas rādītājus un veiks pirmo soli paredzamā nākotnē. SDG spētu samazināt izdevumus, nodrošināt uzņēmumam ekoloģiskās un ekonomiskās prasības, kļūst par visai piemērotu un visai pievilcīgu alternatīvu dīzeļdegvielai. Pēc darba autoru aprēķiniem, tas ļaus pilnībā atmaksāt visus izdevumus, kas bija izceltas izveides procesa gaitā pēc 4 gadiem.

Atslēgas vārdi: sašķidrinātā dabasgāze; degvielas uzpildes stacija.

Kristīne Lunte. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANA UN SVARĪGĀKO RĀDĪTĀJU NOVĒRTĒJUMS TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta Koledža, Uzņēmējdarbība ar specializāciju "Grāmatvedība un nodokļi", k.lunte@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš; Mg.oec., Inta Grīnberga

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Gada pārskats ir jebkuras uzņēmējdarbības finanšu datu pārvaldes neatņemama sastāvdaļa, kas sniedz precīzus un pārbaudāmus datus par uzņēmuma finansiālo stāvokli. Gada pārskata sastādīšana un svarīgāko rādītāju novērtējums tirdzniecības uzņēmumā dod iespēju analizēt minētā uzņēmuma finanšu datus noteiktā laika posmā, salīdzināt šos datus pa periodiem, novērtēt uzņēmuma attīstības virzienu, prognozēt iespējamos riskus, tādējādi ļaujot pieņemt stratēģiski pareizus lēmumus nākotnē; kā arī sniedz ieskatu nozares tendencēs kopumā

Pētījuma mērķis: Pētījuma mērķis ir izpētīt Gada pārskata sastādīšanu reglamentējošo normatīvo aktu bāzi, aprakstīt gada pārskata sastādīšanas teorētiskās pamatnostādnes, gada pārskata struktūru un sastāvdaļas, kā arī iepazīties ar tirdzniecības uzņēmumu, aprakstīt gada pārskata sastādīšanas nianšes minētajā uzņēmumā, aprēķināt un analizēt uzņēmuma nozīmīgākos finanšu rādītājus; apkopot secinājumus un izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma gada pārskata sastādīšanai un saimnieciskās darbības pilnveidošanai.

Pētījuma metodes: Datu savākšanas metode un literatūras analīze tika izmantota, pētot LR normatīvos aktus un grāmatvedības teorētisko literatūru; dokumentu analīze un aprakstošās statistikas metodes tika izmantotas, pētot uzņēmuma finanšu dokumentus un veicot aprēķinus, lai iegūtu šim uzņēmumam raksturīgu finanšu informāciju; sintēzes metode izmantota, formulējot secinājumus un izstrādājot priekšlikumus.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma gaitā skatīti gada pārskata sastādīšanu reglamentējošie normatīvie akti un aprakstīta teorija par gada pārskata sastāvdaļām un gada pārskata noformēšanu. Raksturota tirdzniecības uzņēmuma darbība, veikts praktiskais darbs - analizēti minētā uzņēmuma nozīmīgākie finanšu rādītāji. Pētījuma rezultātā apkopoti secinājumi un izstrādāti priekšlikumi.

Atslēgas vārdi: gada pārskats; gada pārskata sastādīšana; finanšu rādītāju analīze.

Sintija Ribicka. BIOLOĢISKĀS LAUKSAIMNIECĪBAS UN BIŠKOPĪBAS PRODUKTI LATVIJĀ

Ekonomikas un Kultūras augstskola, Biznesa ekonomika

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Bioloģiskās biškopības jomā bieži vien netiek novērtēts teritoriālais piesārņojuma risks. Iespējamie piesārņojuma avoti 3 km attālumā, kuru cēlonis var būt līdzās esošie nebioloģiski dārzenkopības, augļkopības, graudkopības un citi uzņēmumi. Lai mazinātu šo risku un biškopībā uzņēmēji ražotu un izplatītu bioloģisko medu, nepieciešams informēt pieguļošo lauku apsaimniekotājus par savu uzņēmējdarbību un vajadzības gadījumā savlaicīgi veikt dravas pārvietošanu. Bieži vien veikalos tiek pārdots sertificēts bioloģisks, bet nekvalitatīvs biškopības produkts. Bioloģiskās biškopības jomā teritorijas izvēlei ir jāpievērš lielāka uzmanība, lai novērstu bioloģisko produktu piesārņojumu.

Pētījuma mērķis: Novērst piesārņotu biškopības produktu ražošanu un izplatīšanu, lai izveidotos veselīgi, ekoloģiski un videi draudzīgi uzņēmumi, kas vienlaiku uzņēmējiem būtu uzņēmuma virzības spēks.

Pētījuma metodes: Divu produktu salīdzinājums, no teritorijas Aun B. Biškopja vērtējums par biškopības produkta kvalitāti un atšķirību. Anketas aptaujas veikšana par biškopības produkta iegādi.

Sasniegtie rezultāti: Biškopja atzinums par teritorijas izvēli un produkta garšas atšķirību no teritorijas A un B. Aptaujas rezultāti liecina, ka patērētāji, kas iegādājas biškopības produktus vēlas apskatīt biškopības produktu ražošanas vietu.

Atslēgas vārdi: biškopība; lauksaimniecība; Latvija.

Kristaps Grīnbergs. SABIEDRISKĀS ĒDINĀŠANAS RAKSTUROJUMS UN ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS LATVIJĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa ekonomika, mr.griinbergs@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Situāciju Eiropas sabiedriskajā ēdināšanā mūsdienās nosaka vairāki faktori, dažāda tūrisma attīstība, intensīva savstarpēja komunikācija, lielu ēdināšanas uzņēmuma ķēžu radīšana, jauno dzīves modeļu izplatība, politiskie lēmumi un tie visi veido Eiropas statistiski vidējā patērētāja tēlu. Mūsdienu sabiedriskās ēdināšanas straujā attīstība pasaulē, pamudināja veikt pētījumu par sabiedriskās ēdināšanas attīstības iespējām Latvijā.

Pētījuma mērķis: Ir izpētīt un novērtēt Latvijas sabiedriskās ēdināšanas nozares attīstību mūsdienās, un nozares attīstības iespējas nākotnē. Izpētīt nozares attīstības aktuālākās problēmas un turpmākās attīstības iespējas Latvijā. Apkopot un apstrādāt informāciju par sabiedriskās ēdināšanas nozares ekonomiskajiem un finanšu rādītājiem par pēdējiem trīs gadiem. Veikt jaunu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu ilgdzīvot spējas novērtēšanu.

Pētījuma metodes: Vispārzinātniskās, speciālās, kvantitatīvās un jauktās pētījuma metodes.

Sasniegtie rezultāti: Ir sniegts sabiedriskās ēdināšanas nozares raksturojums. Balstoties uz pētījumu rezultātiem ir konstatēts, ka sabiedriskās ēdināšanas niša nav pilnībā aizņemta un ir brīvas vietas jauniem tirgus spēlētājiem ar unikālu, oriģinālu, inovatīvu vai neordināru biznesa ideju un biznesa konceptu.

Atslēgas vārdi: sabiedriskās ēdināšanas nozare; ekonomika; bizness.

Linda Baļčūne. AMATNIECĪBAS PREČU REALIZĀCIJA E-KOMERCIJAS PLATFORMĀ ETSY.COM

Ekonomikas un kultūras augstskola, "Grāmatvedība un audits", linda.kristiana@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Dr.oec., profesore Vita Zariņa

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pētījumā tiek meklētas atbildes uz jautājumiem kā mazam ģimenes uzņēmumam rast iespējas attīstīt savu biznesu un pakāpeniski palielināt savas pašražotās produkcijas realizācijas apjomu ārpus Latvijas. Viena no iespējām ir e-komercijas platforma ETSY.com, kas ir viena no lielākajām globālā interneta tirdzniecības platformām. Izmantojot šo platformu, kā savu produktu pārdošanas pamata kanālu, mazais uzņēmums savus pašražotos produktus spēj piedāvāt pircējiem visā pasaulē un pateicoties mārketinga aktivitātēm un palielinoties reitingam tas rod iespēju pakāpeniski attīstīt savu biznesu un palielināt sava uzņēmuma peļņu..

Pētījuma mērķis: Pētījuma mērķis ir atrast atbildi kā piesaistot nelielu finansējumu (līdz 10000EUR) un veicot nelielu īpašnieka ieguldījumu (līdz 3000EUR): 1) rast iespēju attīstīt sava uzņēmuma biznesu e-komercijas platformas ETSY.com vidē; 2) kādas metodes ir jāizmanto, lai palielinātu savas pašražotās produkcijas realizāciju; 3) kādi materiālie līdzekļi ir nepieciešami un kādas ražošanas metodes ir jāizmanto, lai panāktu mērķa izpildi; 4) kādi būs iespējamie riski attīstot savu biznesu ETSY.com vidē un kā tos pēc iespējas novērst.

Pētījuma metodes:

- empīriskās - datu vākšanas metodes. Tika izmantotas novērojot un analizējot situācijas attīstot biznesu e-komercijas platformas ETSY.com vidē. Tika veiktas intervijas ar uzņēmumu vadītājiem un tika uzdoti jautājumi, lai analizētu dažādas situācijas;
- datu apstrādes statistiskās metodes. Iegūtie dati tika izmantoti, lai tos apkopotu sastādot apkopojuma tabulas un grafikus un sagatavotu statistikas datus. Izmantojot iegūtos datus apkopojumus, tika pētīta biznesa attīstība globālā mērogā, veicot datu apkopojumus sadalot tos pa reģioniem;
- vēsturiskā metode. Tika izmantota vēsturiskās novērošanas metode, četrus gadus laikā novērojot Latvijas uzņēmuma biznesa izveidošanu un attīstību e-komercijas platformā ETSY.com. Šī procesa izpēte ir veikta no pirmsākumiem, parādot tā attīstību un dažādus apstākļus, kas ietekmē procesu.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultātā tika iegūti dati, kas sniedz ieskatu: 1) par maza biznesa uzsākšanu, attīstību un paplašināšanu e-komercijas platformas ETSY.com vidē; 2) par līdzekļu izvēli un sadalījumu mērķa sasniegšanai; 3) kā izvēloties pieejamās mārketinga metodes palielināt produkcijas realizāciju; 4) kā samazināt riskus attīstot biznesu ETSY.com vidē.

Atslēgas vārdi: etsy; mazs bizness; amatniecība; produkti; ideja.

Signe Jānelseiņa. STARPTAUTISKI FINANSĒTO PROJEKTU GRĀMATVEDĪBAS ORGANIZĀCIJAS UN UZSKAITES KĀRTĪBA "VIDZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONĀ"

Ekonomikas un kultūras augstskola, "Grāmatvedība un audits", s.janelsina@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.oec. Maija Ķuda

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārraudzībā esoša atvasināta publiska persona "Vidzemes plānošanas reģions" savas pamatdarbības ietvaros piesaista finanšu līdzekļu dažādu aktivitāšu īstenošanai reģiona attīstības vecināšanai un tai, kā jebkurai citai budžeta iestādei, ir jānodrošina grāmatvedības organizācijas un uzskaites kārtība, kas normatīvo aktu noteiktā kārtībā nosaka konkrētus principus, nostādnes, metodes, pieņemumus un praksi, ko lieto veicot grāmatvedības uzskaiti un praksi. Lai esošo grāmatvedības uzskaites kārtību pilnveidotu, nepieciešams apkopot informāciju par starptautiski finansētu projektu grāmatvedības uzskaiti un kārtību 2018.gada pēdējā ceturksnī un izmaiņām, kas tajā veicamas saskaņā MK noteikumiem Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs", kas stājas spēkā no 01.01.2019. un nosaka grāmatvedības uzskaites kārtību budžeta iestādēm no 01.01.2019.

Pētījuma mērķis: Apkopot informāciju par Vidzemes plānošanas reģiona starptautiski finansētiem projektiem 2018.gada pēdējā ceturksnī un to ieņēmumu, izdevumu atziņas un uzskaites kārtību saskaņā ar normatīvos aktos noteikto.

Pētījuma metodes: Kvalitatīvā pētījuma metode un aprakstošā metode, izmantojot spēkā esošos normatīvos aktus, specializēto literatūru, interneta resursos pieejamās uzziņas, rakstus par darba tēmu darba teorētiskās sadaļas izstrādei, kā arī "Vidzemes plānošanas reģiona" datus empīriskās sadaļas izstrādei.

Sasniegtie rezultāti: Apkopota informācija par Vidzemes plānošanas reģiona:

1. starptautiski finansētiem projektiem, kas tika īstenoti 2018.gada pēdējā ceturksnī;
2. starptautiski finansēto projektu īstenošanu un grāmatvedības uzskaiti regulējošiem normatīvie aktiem;
3. starptautiski finansēto projektu finansēšanas kārtību, ieņēmumu un izdevumu veidiem, to atzīšanas teorētisko pamatojumu;
4. starptautiski finansēto projektu grāmatvedības uzskaiti un kārtību līdz 2018.gada pēdējam ceturksnim;
5. izmaiņām starptautiski finansēto projektu grāmatvedības uzskaiti un kārtību no 2019.gada.

Atslēgas vārdi: projekti; ieņēmumi; izdevumi; uzskaitē; metodika.

Justīne Vorobjova¹, Anete Urniežus². INTEGRĒŠANA APDROŠINĀŠANAS NOZARĒ, TĀS UZŅĒMUMU IZPĒTE UN ANALĪZE

¹Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, justine.vorobjova@gmail.com

²Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedība un audits, anete.urniezus@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., profesore Vita Zariņa*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Mūsdienās droni paliek arvien populārāki, un tos netikai izmanto lidojumiem savā īpašumā, bet arī citās vietās. Labākais veids, kā nodrošināt drošību lidojuma laikā, ir apdrošināt gan dronu, gan lidojumu. Latvijā pašlaik apdrošināšanas sabiedrības šādu pakalpojumu nepiedāvā, taču, kad tas notiks, izstrādājot aplikāciju, ar kuras palīdzību būs ērti iegādāties drona un lidojuma apdrošināšanu, dronu īpašnieki būs pasargāti no liekām izmaksas, kas varētu rasties, ja lidojuma laikā ar dronu kaut kas notiek un tas sabojā trešās personas mantu vai īpašumu. Tieši dronu apdrošināšana paliek ar katru dienu populārāka ārzemēs, un drīzumā tā būs pieejama arī Latvijas iedzīvotājiem.

Pētījuma mērķis: apdrošināšanas nozares pētījums, izziņāšana. Izprast apdrošināšanas brokeru darbības veidu, noskaidrot teorētiski kā integrēt uzņēmumu šajā nozarē.

Pētījuma metodes: Lai iegūtu zināšanas apdrošināšanas jomā, mēs izzinām apdrošināšanas veidus, citu apdrošināšanas kompānijas iespējas, kā arī auditoriju, kuru visbiežāk apkalpo. Izprotam uzņēmuma ieguldāmo mantu un naudu, un meklējam metodes kā gūt peļņu bez zaudējumiem šajā nozarē. Lasām materiālus par ekonomiku. Izzinām visu veidu apdrošināšanas, kā piemēram, OCTA, KASKO, Īpašums, Ceļojumi, Nelaiemes gadījumi, u.c. Tas palīdzēs sniegt priekšstatu par klientu vēlmēm, iespējām, lai varētu vieglāk izziņāt veidu, kā pasniegt mūsu produktu un integrēt to sabiedrībā.

Sasniegtie rezultāti: Izziņot apdrošinātāju brokeru nozari un darbības veidus, pratīsim pielāgot mūsu produktu (biznesa ideju) potenciālajiem patērētājiem. Iegūsim zināšanās, kuras varēsim piedāvāt esošajiem apdrošinātājiem jauna apdrošināšanas vieda izveidei un integrācijai.

Atslēgas vārdi: apdrošināšana; aplikācija; OCTA; droni; peļņa.

VALODNIECĪBA UN TULKOŠANA

Zaiga Kabuce. KEYWORD FREQUENCY AND CONCORDANCE IN THE EUROPEAN MEDICINES AGENCY BILINGUAL CORPUS

EKA University of Applied Sciences, Translation and Interpreting, zaiga.kabuce@gmail.com

Scientific advisor: *PhD, Associate Professor Gatis Dīlāns*

Abstract

Research relevance: There have been studies in Latvia using corpora; however, most of them focuses on corpus building or machine translation; little discussion concerning medical translation in Latvia.

Research goal: The **aim** of the study is to investigate keyword frequency and concordance in the European Medicines Agency (EMA) parallel bilingual corpus (EN-LV). The EMA corpus is built of PDF documents and is available in 22 languages and consists of 311.61 million tokens and 26.51 million sentence fragments; the EN-LV corpus used in this study consists of 9.31 million tokens.

Research methods: In this study, quantitative and qualitative methods were used – for the identification of the 10 most frequently used nouns and verbs WordSmith was used, whereas the concordance analysis was done by the author of the study using descriptive analysis of the chosen nouns and verbs (EN-LV) from the frequency lists.

Main findings: The most frequently used nouns in the EMA corpus were: (EN) PATIENTS, DOSE, TREATMENT, BLOOD, INJECTION, TABLETS, EFFECTS, DOCTOR, STUDIES, and SOLUTION; (LV) PACIENTIEM, LIETOŠANAS, LAIKĀ, ZĀĻU, DEVAS, TABLETES, DIENĀ, TRAUCĒJUMI, AKNU, and BLAKUSPARĀDĪBAS. The most frequently used verbs were: (EN) USED, SEE, TAKE, RECOMMENDED, CONTAINS, INCREASED, FOLLOWING, TREATED, ADMINISTERED, and REPORTED; (LV) VAR, TĪKA, SKATĪT, LIETOT, SATUR, NEDRĪKST, SALĪDZINOT, SAŅĒMA, IZRAISĪT, and UZGLABĀT. Nouns chosen for concordance analysis were PATIENTS, PACIENTI, DOSE, DEVĀS, TABLETS, TABLETES; verbs chosen for concordance analysis were CONTAINS, SATUR, TREATED, ADMINISTERED, SAŅĒMA, IZRAISĪT. The results show that translations of the same word can differ in various aspects of language, and in some cases the motivation behind such variations is not obvious. In addition, the results in some cases show simplification, although it was not possible to generalise that in this study.

Keywords: corpus linguistics; translation studies; medical translation; parallel corpus.

Lelde Blažēvica. TRANSLATION SHIFTS IN THE TRANSLATION OF THE STRATEGY AND ACTION PLAN FOR SUSTAINABLE TOURISM IN KEMERI NATIONAL PARK

EKA University of Applied Sciences, Translation and interpreting, leldeblazevica@gmail.com

Scientific advisor: *Mg. philol, senior lecturer Ilona Tiesniece*

Abstract

Research relevance: This research is conducted in order to determine what amount of text cannot be translated literally. The theoretical material and theories for Translation Shifts has been proposed already in the previous century, but some research has been carried out recently to further expand on these theories.

Research goal: The aim of this research is to identify the dominant Translation Shifts in the target text (the translation of the Strategy and Action Plan for Sustainable Tourism in Kemer National Park from English into Latvian).

Research methods: The author evaluates whether Translation Shifts are obligatory or optional. An analysis of the dominant type of Translations Shifts present in the translation of the Strategy is performed. The research methods used in this research are data collection (extraction of examples of Translation Shifts from the ST and the TT. In this step all the necessary data (or the material to work with) is obtained to conduct the research.), data processing (classification of the extracted examples from the ST and the TT), data analysis (content and quantitative analysis of the TT in comparison with the ST).

Main findings: During this research, examples of Translation Shifts are presented, and the dominant shift is identified. It is concluded that the greater percentage of these Translation Shifts are obligatory.

Keywords: translation; translation shifts; quantitative analysis.

Santa Šmite. CONTRASTIVE ANALYSIS OF FIGURATIVE LANGUAGE IN TRANSLATIONS OF POLITICAL SPEECHES

EKA University of Applied Sciences, Translation and interpreting, santasmite1@gmail.com

Scientific advisor: *Dr.paed., Associate Professor Larisa Turuseva*

Abstract

Research relevance: The research is relevant, because there is not a lot of information available about political speech translation, nor is there enough information about the translation of figurative language in them. There are not many scholars who deal within the field, mainly Christina Schäffner. Therefore, it is relevant to study information and, perhaps, even methods to correctly and precisely translate such texts.

Research goal: Research goal is to investigate the language used in political speech translations, as well as to answer the research question – how is figurative language translated in political speeches from English into Latvian?

Research methods: The main research methods are contrastive text analysis, theoretical research, and identifying the figurative language used in the speeches chosen.

Main findings: The main findings are the types of figurative language used in the speeches; the frequency of their use in both the source text and the translated text and whether or not they are used and translated similarly in both speeches; the translation methods used in translating political speeches.

Keywords: political texts, political speeches, political translation, figurative language.

KULTŪRA, RADOŠĀS UN IZKLAIDES INDUSTRIJAS

Inga Dzērve. RADOŠĀS VIETRADES NOZĪME ILGTSPĒJĪGĀ LATVIJAS REĢIONĀLAJĀ ATTĪSTĪBĀ

*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras diplomātija un starptautiskais menedžments,
inga.dzerve@gmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *Mg.iur., EKA vieslektore Linda Pavļuta*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Līdz ar Latvijas iesaistīšanos globālajos procesos pēdējās desmitgadēs mums nācies izjust ne tikai ieguvumus no tiem, bet arī pielāgoties šo procesu izraisītajām sekām – negatīvajām demogrāfiskajām izmaiņām, darbaspēka masveida aizplūšanu uz valstīm ar lielāku ekonomisko izaugsmi, informācijas tehnoloģiju straujo attīstību u.c. Arī iekšējās migrācijas ietekme, iedzīvotājiem pārceļoties uz dzīvi Rīgā, visspēcīgāko rezonansi radījusi tieši Latvijas reģionos. Līdz ar Latvijas reģionu un lauku “izmiršanu” nopietni apdraudēta arī valsts tālākā attīstība. Pēdējos gados Latvijā aktualizējusies radošuma kā resursa nozīme tautsaimniecībā. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam minēts, ka radošs indivīds un sabiedrība, kas spēj novērtēt un izmantot savu potenciālu, ir galvenie attīstības virzītājspēki. Apzinoties esošo situāciju un šķēršļus, ar kuriem nākas saskarties, būvējot ilgtspējīgu Latvijas izaugsmi visā valsts teritorijā ir jādoma par to, kā veidot kvalitatīvāku sabiedrību, kas spēs pielāgoties, nodrošinot ilgtspējīgu esošo resursu izmantošanu, veidojot kvalitatīvus dzīves apstākļus nākošajām paaudzēm, stiprinot reģionu nozīmi valstī. Radošā vietrade ir rīks, kas izmanto radošumu un veicina ilgtspējīgu attīstību. Tas apvieno vairākus elementus – esošo resursu izmantošanu, sabiedrības iesaiste, degradēto teritoriju revitalizācija, tām iegūstot jaunu elpu un uzlabojot reģionu tēlu.

Pētījuma mērķis: Šī zinātniskā raksta mērķis ir apskatīt radošo vietradi un novērtēt ieviešanas iespējas Latvijā ilgtspējīgas reģionālās attīstības veicināšanā.

Pētījumā izmantotās metodes: Autore pētījumā izmantoja zinātniskās literatūras analīzi (pētījumi, zinātniskie raksti, publikācijas), dokumentu analīzi (stratēģijas, attīstības plāni), gadījumu analīzi (Case Study) ekspertu intervijas rezultātu iegūšanai.

Sasniegtie rezultāti: Pēc datu analīzes, tika secināts, ka radošajai vietai ir nozīmīga loma reģionālajā attīstībā. Radošās vietrades ieviešanai būtiska ir kopienas spēja veidot dialogiskas attiecības, identificējot tajā pieejamos resursus gan materiālos, gan nemateriālos, un izmantot tos, kopienas ietekmējošo problēmu risināšanā ilgtermiņā, veicinot ilgtspējīgu attīstību.

Atslēgas vārdi: radošā vietrade; reģionālā attīstība, radošums, ilgtspēja.

Ilze Mežinska. TŪRISMA UZŅĒMUMU REKLĀMAS IZVĒRTĒJUMS VEIKSMĪGAS DARBĪBAS KONTEKSTĀ

*Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Profesionālā maģistra studiju programma “Dizains”,
ilzemezinska1@gmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *Dr.paed., Mg.sc.ing., Mg.art., asociētā profesore Aina Strode*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: vizuālā identitāte ir uzņēmuma individualitātes un unikalitātes noteicēja, līdzeklis, kā atšķirties un izcelties starp konkurentiem. Tūrisma uzņēmumu vidū zīmola vizuālā identitāte, reklāmas produkti ietekmē potenciālo klientu piesaisti un uzticamību, sekmē uzņēmuma atpazīstamību. Informācijas pārbaudītības laikmetā tūrisma uzņēmumu reklāmā, kvalitatīvi sagatavota informācija, reklāmas produkti un radoši, inovatīvi risinājumi to pasniegšanā, ir nozīmīgs faktors, kas ir uzņēmuma veiksmīgas darbības pamatā.

Pētījuma mērķis: izpētīt lauku tūrisma uzņēmumus Latvijā, analizēt to vizuālās identitātes, reklāmas produktu piedāvājuma un dizaina nozīmi veiksmīgas uzņēmumu darbības kontekstā.

Pētījuma metodes: teorētiskās – literatūras un interneta resursu izpēte un analīze; empīriskās – anketēšana, intervijas; analoģu salīdzinošā analīze.

Sasniegtie rezultāti: iegūts plašs salīdzinošs pārskats par lauku tūrisma uzņēmumu vizuālo identitāti Latvijā, izpētīta vizuālās identitātes un uzņēmumu reklāmas produktu piedāvājuma nozīme uzņēmuma veiksmīgas darbības nodrošināšanai, izstrādāti kritēriji tūrisma uzņēmumu reklāmas līdzekļu vērtējumam.

Atslēgas vārdi: produktu dizains; reklāma; tūrisma uzņēmumi; vizuālā identitāte.

Madara Bērziņa. KULTŪRAS DIPLOMĀTIJAS IZMANTOŠANA LATVIJAS VALSTS TĒLA VEIDOŠANĀ

*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras diplomātija un starptautiskais menedžments,
strelniece24@inbox.lv*

Zinātniskais vadītājs: *Mg.sc.soc., Mg.sc.pol., Jana Trahimoviča*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pēdējos gados ir pieaugusi interese par valsts tēlu, jo mūsdienās valstis aizvien vairāk konkurē savā starpā. Līdz šim veiktie pētījumi pierāda-veiksmīga kultūras diplomātijas pielietošana pozitīvi ietekmē valsts tēlu. Kultūras diplomātija Latvijā ir salīdzinoši jauns jēdziens un par šo konceptu nav veikti pētījumi, savukārt par Latvijas valsts tēlu līdz šim veiktajos pētījumos diskutēts par to, kas ir valsts tēla elementi, kāds mums asociējas Latvijas valsts tēls, savukārt autore vēlas analizēt ne tikai valsts tēla elementus bet arī, kas ir tie faktori, kas nosaka tēla veidošanos un kādas ir galvenās valsts tēla veidošanas institūcijas

Pētījuma mērķis: izpētīt un analizēt kultūras diplomātiju Latvijā un tās izmantošanu valsts tēla veidošanā un izstrādāt priekšlikumus, kā efektīvāk Latvija varētu izmantot kultūras diplomātijas potenciālu Latvijas valsts tēla veidošanā.

Pētījuma metodes: Primāri tika veikta šīs jomas dokumentu analīze, autore iepazinās ar pieejamo publisko informāciju (izpētītas mājaslapas, reglamentējošie dokumenti, gada pārskati u.tml.) Lai iegūtu plašāku ieskatu par kultūras diplomātijas nozīmi Latvijā un noskaidrotu Latvijas valsts tēla aspektus, autore izvēlējās veikt vairākas ekspertu intervijas ar diplomātijas, kultūras, sabiedrisko attiecību jomas

pārstāvjiem. Savukārt, lai iegūtu daudzpusīgu skatījumu par Latvijas valsts tēlu tika veiktas aptaujas anketas ārvalstu studentiem un ārvalstu vēstniecībām.

Sasniegtie rezultāti: Balstoties uz secinājumiem maģistra darba autore ir izveidojusi vadlīnijas Latvijas Institutam, kuru mērķis ir ar kultūras diplomātijas instrumentiem uzlabot Latvijas valsts tēlu.

Atslēgas vārdi: kultūras diplomātija; valsts tēls; zīmolvedība; publiskā diplomātija.

Lita Aina Hēla. LATVIJAS DIASPORAS ASV IETEKME SAEIMAS VĒLĒŠANĀS

*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras diplomātija un starptautiskais menedžments,
lita.heela@gmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *Dr. phil., profesore Velga Vēvere*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pēdējo 25 gadu laikā diasporas arvien vairāk ir kļuvušas par nozīmīgiem dalībniekiem starptautiskajā politiskajā arēnā. Diasporas politika ir ļoti nepieciešama, lai veidotu labāku dzīvi Latvijā visiem: tie, kuri vēlas dzīvot pieaugošā labklājībā Latvijā, vēlas tajā atgriezties un vēlas tajā iebraukt. Šīs aktuālās problēmas cieši saistītas ar Latvijas Republikas Saeimu un tās izvirzītajiem mērķiem, sadarbībā ar Latvijas diasporu. Lai izkoptu prognozējamo balsošanas rezultātu ticamību un objektivitāti Saeimas vēlēšanās, nepieciešams izpētīt, kas ir Latvijas diasporas ASV vēlētāji. Diasporas politisko izvēļu uzskatāmība vēlēšanu paredzamos rezultātus pietuvinātu reālai objektivitātes robežai.

Pētījuma mērķis: Izvērtēt Latvijas diasporas ASV balsošanas izvēles Latvijas Republikas Saeimas vēlēšanās un izstrādāt politisko izvēļu karti.

Pētījuma metodes: Pētījumā tiks izmantots kvalitatīvais pētījuma dizains un gadījuma analīze. Tiks izmantotas trīs kvalitatīvās pētījuma metodes: dokumentu analīze, daļēji strukturētās intervijas un ekspertu intervijas.

Sasniegtie rezultāti: Ir izveidota politisko izvēļu karte, kurā redzama Latvijas diasporas ASV aktīvo vēlētāju izvēle Saeimas vēlēšanās.

Atslēgas vārdi: diaspora; diplomātija; vēlēšanas; kultūra.

Baiba Jaunskunga. KORPORATĪVĀ PASĀKUMA PROJEKTA IZVEIDE IZKLAIDES NOZARES UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Izklaides industrijas vadība un producēšana, info@alberta-koledza.lv

Zinātniskais vadītājs: *Mg. art. Elizabete Palasiosa*

Anotācija

Pētījuma temats ir “Korporatīvā pasākuma projekta izveide izklaides nozares uzņēmumā”. Darbs sastāv no trijām nodaļām. Pirmajā nodaļā tiek aprakstīta korporatīvo un komandas saliedēšanas teorija, to specifika, otrajā nodaļā ir analizēta kvalifikācijas prakses vieta pasākuma aģentūra EventAgency.lv, savukārt trešajā nodaļā ir izveidots pasākuma projekts un analizēts pasākuma klients – *888 casino*, kas ir spēļu prezentētāju komanda uzņēmumā *Evolution Gaming*, kas apkalpo vairākus tiešsaistes kazino nodrošinot tos ar azartspēļu programmatūras izveidošanu, spēļu prezentētājiem, kāršu uzskaitītājiem u.c. Kopumā uzņēmumā ir vairāk nekā 20 spēļu prezentētāju komandas. Pašā uzņēmumā strādā vairāk nekā 2000 cilvēku, bet *888 casino* komandā strādā 220 darbinieki. Kvalifikācijas darba mērķis un būtība ir izveidot komandas saliedēšanas pasākuma projektu *Evolution Gaming* spēļu prezentētāju *888 casino* komandai, analizējot iegūto teoriju, iegūtās zināšanas prakses laikā pasākuma aģentūrā EventAgency.lv un veicot nepieciešamās pētījuma metodes.

Pētījuma aktualitāte: Aizvien vairāk uzņēmumi vēlas pateikties saviem darbiniekiem par paveikto darbu, tāpēc viens no veidiem kā to izrāda ir korporatīvie pasākumi. Šādi pasākumi paliek ar vien populārāki un darba sludinājumos korporatīvie pasākumi tiek minēti kā papildus bonuss, ko jaunā darba vieta spēj piedāvāt. Ir dažādi korporatīvie pasākumi un šajos korporatīvajos pasākumos arī ietilpst komandas saliedēšanas pasākumi, kas spēj uzlabot darba komandas iekšējās nesaskaņas, kas var palīdzēt visam uzņēmumam labāk, ātrāk strādāt un saprasties savā starpā.

Pētījuma mērķis: Izveidot komandas saliedēšanas pasākumu *Evolution Gaming 888 casino* spēļu prezentētāju komandai, lai uzlabotu komandas iekšējās nesaskaņas.

Pētījuma metodes: Monogrāfiskā, aptauja, intervija, dokumentu analīze, grafiskā analīze, plānošanas metode.

Sasniegtie rezultāti: No teorijas tika uzzināts, ka komandas saliedēšana var novest pie palielinātas produktivitātes un radošuma, komandas dalībnieku motivēšanas, lai sasniegtu mērķus, labvēlīgas sadarbības un problēmu risināšanas, augstākas apmierinātības līmeņa un apņemšanās un citi. No aptaujas tika iegūti rezultāti - 27 respondenti apgalvo, ka apmeklējot korporatīvos pasākumus motivē strādāt labāk, jo tiek šie pasākumi liek viņiem justies novērtētiem par savu padarīto darbu, komandas vadītājiem ir problēmas izplānot pasākumu, jo netiek piesaistīta pasākuma aģentūra, līdz ar to grūtāk izveidot pasākumu un apmierināt komandas darbinieku vēlmes un 90% jeb 75 respondenti uzskata, ka katrai *Evolution Gaming* komandai vajadzētu savu korporatīvo pasākumu un 70 darbinieki būtu ieinteresēti apmeklēt *888 casino* komandas saliedēšanu pasākumu.

Atslēgas vārdi: korporatīvie pasākumi; komandas saliedēšana; komanda; motivācija; produktivitāte.

Baiba Bobrovskā. KULTŪRAS DIENAS PROJEKTA IZSTRĀDE IZKLAIDES NOZARES UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Izklaides industrijas vadība un producēšana, baiba.bobrovskā@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: MBA, lektore Marta Kontiņa

Anotācija

Pētījuma mērķis. Izstrādāt “Dānijas dienas” projektu Kalnciema kvartālā jeb uzņēmumā SIA “Berga Bergs”. Mērķa sasniegšanai darba procesā tika uzstādīti un realizēti darba uzdevumi, kas saistīti ar

teorijas apzināšanu kultūras projektu izstrādē, nevalstiskās organizācijas analīzi, kurā projekta pasākums tiks rīkots un paša projekta izstrādi.

Pētījuma metodes. Darba tapšanas gaitā autore izmantoja monogrāfisko metodi, SVID analīzi, daļēji strukturētas intervijas metodi, novērojumus un grafisko metodi. Darbā tiek analizēta literatūra saistībā ar projektu vadības procesu organizēšanu, izklaides pasākumu pamatnostādņu un principu izskatīšanu, kā arī uzņēmuma iekšējo dokumentu analīze.

Darbs sastāv no trīs daļām. Pirmā ir teorētiskā daļa, kur tiek apskatīti kultūras projektu izstrādes pamatprincipi, kā arī specifiski nevalstisko organizāciju darbībā un brīvdabas pasākumu veidošanā. Otrā ir analītiskā daļa, kas iekļauj SIA "Berga Bergs" vispārēju raksturojumu kā arī šī uzņēmuma iekšējās un ārējās vides izpēti. Beidzamajā projekta daļā tiek izstrādāts "Dānijas dienas" pasākuma koncepts un realizācijas principi.

Sasniegtie rezultāti. Uzņēmums SIA "Berga Bergs" ar Kalnciema kvartāla radošajām kultūras aktivitātēm ir vienīgais radošais kvartāls Rīgas Pārdaugavas pusē, kā arī viens no vadošajiem līderiem starp visiem Rīgas radošajiem kvartāliem. Izstrādātais Dānijas Kultūras dienas projekts aktuāls gan uzņēmumam, gan Dānijas Kultūras Institutam.

Atslēgas vārdi: Radošās industrijas; radošais kvartāls; Dānija; pasākums.

Gustavs Kukainis. RAIDĪJUMU CIKLA PROJEKTA IZSTRĀDE KONCERTSĒRIJAS "MELODIJU SERPENTĪNS" IETVAROS

Alberta koledža, Izklaides industrijas vadība un producēšana, kukainisgustavs@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg. art. Elizabete Palasiosa

Anotācija

Pētījuma aktualitāte. "Melodiju serpentīns" ir muzikāla programma, kas guvusi skatītāju atzinību un 2019. gadā notiek jau otro reizi. Lai piesaistītu vēl plašāku interesentu loku, tiek izstrādāts raidījumu cikla projekts, kas iepazīstina ar māksliniekiem, radošo procesu un aizkulisēm. "Melodiju serpentīns" producentis ir SIA "Untitled", kam šāds raidījumu cikls kalpotu par lielisku mārketinga instrumentu, lai popularizētu uzvedumu.

Pētījuma mērķis. Izstrādāt raidījumu cikla projektu. Lai to veiksmīgi izdarītu, tiek analizēta nozares literatūra, veiktas ekspertu intervijas, mērķauditorijas aptauja un veikta uzņēmuma analīze.

Pētījuma metodes. Monogrāfiskā metode, lai analizētu literatūras un informācijas avotus par televīzijas raidījumu izstrādi, daļēji strukturētas intervijas metode, SVID analīze, aptauja, grafiskā metode.

Sasniegtie rezultāti. Autora veiktajā aptaujā uz jautājumu "Kāda žanra raidījumus Jūs skatāties", 24% respondentu atbildēja, ka skatās "izklaides un mūzikas raidījumus", savukārt uz jautājumu "Kāda žanra raidījumus Jūs vairāk vēlētos Latvijas TV kanālos", 27% respondenti atbildējuši "Izklaides raidījumi", tātad atbildes pamato, ka Latvijas televīziju kanālos skatītāju pieprasīti ir izklaides satura raidījumi. Uzņēmums SIA "Untitled" pasākumu nozarē darbojas jau četrpadsmit gadus. Šai laikā komandai iegūtā darba pieredze un sadarbības partneri, sniedz iespēju organizēt ievērojamus valsts un starptautiska līmeņa pasākumus.

Izstrādātajam raidījumu ciklam “Melodiju serpentīns. Aizkulises” ir vairākas realizēšanas iespējas. To var pārraidīt kādā no televīzijas kanāliem, interneta platformām, vai izmantot kā koncertu sērijas mārketinga instrumentu, publicējot interneta vietnē “YouTube” un sociālajā tīklā “Facebook”.

Atslēgas vārdi: televīzija; producēšana; raidījums.

Kristiāna Šteinberga. PASĀKUMU PLĀNOŠANA MAZSALACAS NOVADA KULTŪRAS CENTRĀ

Ekonomikas un Kultūras augstskola, Kultūras vadība, kristiana.steinberga@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.art, lektore Baiba Guste

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Kā norāda pasākumu menedžmenta teorētiķi, pasākumu plānošana un organizēšana ir viena no straujāk augošajām nozarēm. Pasākumu pamatmērķis ir apmierināt apmeklētāju vēlmes un vajadzības. Kvalitatīvs un pievilcīgs pasākums ir ne tikai izcila meistarība fiziskā vidē, reklāmā vai atmosfērā. Katrs pasākums dod dalībniekiem iespākus, kas sastāv no daudzām atsevišķām daļām un ietver - kultūras tuvumu, dalībnieku domu kopumu, savienojumu ar vietējām tradīcijām (Rey, 2015). Mazsalacas novadā ir liela auditorija, kas apmeklē pasākumus kultūras centrā. Skatītāji vēlas ne tikai baudīt mākslu savā televizorā vai datorā, bet arī vēlas apmeklēt kvalitatīvus kultūras pasākumus klātienē. Lai veiksmīgi un profesionāli izveidotu pasākumu, pirms tā notikšanas ir jāveic vesela virkne darbības, tāpēc tas ir jāplāno laicīgi un jāizpilda visi plānošanas posmi, ko dažreiz nozares cilvēki mēdz neievērot, tādā veidā veidojot nekvalitatīvus pasākumus. Autore vēlas izpētīt, vai Mazsalacas novada Kultūras centrā pasākumi tiek plānoti kvalitatīvi un vai tiek veikti visi plānošanas posmi.

Pētījuma mērķis: Izanalizēt Mazsalacas novada Kultūras centra pasākumu plānošanu un izstrādāt priekšlikumus.

Pētījuma metodes: speciālās literatūras analīze, dokumentu analīze, intervija ar Mazsalacas novada Kultūras centra direktori.

Sasniegtie rezultāti: tika izstrādāti priekšlikumi Mazsalacas novada Kultūras centra pasākumu plānošanai.

Atslēgas vārdi: pasākums; plānošana; plānošanas posmi.

Jūlija Carjova¹, Kristers Rudzītis² Linda Vāvere³. RADOŠO INDUSTRIJU UZŅĒMUMA VADĪŠANA

¹*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras vadība, carjova97@gmail.com*

²*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras vadība, kristers.r97@gmail.com*

³*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras vadība, linda.vavere@inbox.lv*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Radošo industriju fenomens globāli atzīts jau pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados, šī gadsimta sākumā. Pēdējo desmit gadu laikā tas ir aktuāls temats arī Latvijā. Tiek atzīts, ka radošo industriju uzņēmumi dod būtisku un pieaugošu devumu valsts tautsaimniecībā un izaugsme. Latvijā līdz šim ir vairāki pētījumi par radošo industriju ekonomisko devumu vai atsevišķu nozaru attīstību, bet ir salīdzinoši maz pētījumu par radošo industriju vadīšanas specifiku.

Pētījuma mērķis: Apzināt radošo industriju uzņēmumu vadītāju darbības nianšes un specifiku Latvijā.

Pētījuma metodes: Pētījuma pamatā ir 14 strukturētās intervijas ar radošo industriju uzņēmumu vadītājiem Latvijā. Pētījuma rezultāti tika analizēti izmantojot kontentanalīzes metodi.

Sasniegtie rezultāti: Pētījums parādīja, ka, lai gan lielākoties nav būtisku atšķirību starp radošo industriju un citu uzņēmumu vadīšanu, tomēr intervijās tika atzīmēts, ka ir jāņem vērā nenormētais un nestandarta darba laiks, finansējuma piesaistes iespējas, kā arī tas, ka bieži šāda veida uzņēmējdarbība ļauj apvienot hobijs ar peļņas gūšanu. Radošo industriju uzņēmumu vadītājiem jāņem vērā arī radošo personību darbības specifika un spēja strādāt komandā.

Atslēgas vārdi: radošās industrijas; radošā ekonomika; uzņēmējdarbība; uzņēmumu vadīšana.

Sanita Lazdiņa – Olšteine. STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

*Ekonomikas un kultūras augstskola, Kultūras diplomātija un starptautiskais menedžments,
lazdinjasanita@gmail.com*

Zinātniskais vadītājs: *MBA, docente Jelena Budanceva*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Globalizācijas laikā pieaug nepieciešamība veidot starptautiskos sadarbības tīklus un projektus, kas arī tiek izmantoti privātajā sektorā, savukārt, valsts un pašvaldību līmenī starptautiskā sadarbība nav izplatīta.

Pētījuma mērķis: Apkopot starptautiskās sadarbības veicinošos faktorus Rīgas pašvaldības kultūras centru darbībā. Darba autore pēta literatūru par starptautiskās sadarbības ietekmējošajiem faktoriem, un analizē kultūras centrus Rīgā, to darbību starptautiskā jomā, precizējot faktorus kas ietekmē sadarbību, tās norisi, veicot pētījumu ar dažādu kultūras centru pārstāvjiem.

Pētījuma metodes: Lai sasniegtu mērķi, tiks izmantotas tādas pētījumu metodes kā literatūras analīze - lai izpētītu iespējamās starptautiskās sadarbības ietekmējošos faktorus., dokumentu analīze - lai precizētu, cik lielā mērā un kādā kvalitātē iespējama starptautiskā sadarbība pašvaldības pakļautajās kultūras iestādēs., un aptauja - lai izanalizētu ietekmējošos faktorus pašvaldības kultūras centros pēc to darbinieku, atbildīgo amatpersonu sniegtajām atbildēm.

Sasniegtie rezultāti: pētījuma rezultātā tiks izveidots svarīgāko starptautiskās sadarbības veicinošo faktoru saraksts un piedāvāti risinājumi starptautiskās sadarbības uzlabošanai. Rezultāts tiks apkopots un iekļauts raksta autora maģistra darba saturā.

Atslēgas vārdi: starptautiskā sadarbība; pašvaldības; kultūras centri.

VADĪBZINĪBAS

Kristīne Kazerovska. SADZĪVES ĶĪMIJAS PREČU RAŽOTĀJU DARBĪBAS EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAS IESPĒJAS LATVIJĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa vadība, kristine.kazerovska@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., asociētā profesore Jeļena Titko*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Latvijas sadzīves ķīmijas preču ražotāju produkcijai Latvijas tirgū jākonkurē ar citās valstīs saražotiem produktiem. Eiropas Savienības un nacionālo ķīmisko vielu jomas normatīvo aktu prasību ieviešanā uzņēmējiem jāiegulda finanšu un kvalificēta darba spēka resursi, tomēr ne vienmēr prasības tiek ieviestas atbilstoši, līdz ar to radot uzņēmumam zaudējumus.

Pētījuma mērķis: analizējot esošo situāciju Latvijas sadzīves ķīmijas preču ražošanas nozarē, identificēt sadzīves ķīmijas preču ražotāju darbības efektivitātes uzlabošanas iespējas Latvijā.

Pētījuma metodes: lai iegūtu pārskatu par situāciju ķīmijas rūpniecības nozarē un to reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, pielietotas datu vākšanas metodes: literatūras analīze, sekundāro datu analīze, dokumentu analīze, ekspertu intervija. Latvijas iedzīvotāju anketēšana sniedza informāciju par to paradumiem pērkot sadzīves ķīmiju. Pētījuma ietvaros iegūtie dati tika apstrādāti, izmantojot grafisko analīzi, dinamikas rindu analīzi, iekšējās saskaņotības analīzi, frekvenču analīzi un interviju transkripciju.

Sasniegtie rezultāti: pamatojoties uz iegūto rezultātu analīzi un secinājumiem, sniegti konkrēti priekšlikumi uzņēmuma darbības efektivitātes uzlabošanai, un noteikti faktori, kas ietekmē Latvijas iedzīvotāju lēmumu pirkt sadzīves ķīmijas preces.

Atslēgas vārdi: sadzīves ķīmijas preces; ķīmiskās vielas; uzņēmējdarbības efektivitātes uzlabošana; Latvija.

Dagmāra Levkāne. KORPORATĪVĀ SOCIĀLĀ ATBILDĪBA ĒDINĀŠANAS NOZARES UZŅĒMUMOS

Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa vadība, dagmara.levkane@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., asociētā profesore Jeļena Titko*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Lai gan uzņēmumu piesaiste korporatīvās sociālās atbildības darbībām notiek brīvprātīgā veidā, tomēr patērētājs sāk pievērst arvien lielāku uzmanību tam, vai uzņēmums tiecas pēc ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanas, kas ir saistīts ar ikgadēju vides piesārņojuma un pārtikas atkritumu palielināšanos

Pētījuma mērķis: Novērtēt korporatīvās sociālās atbildības nozīmīgumu Latvijas ēdināšanas nozares uzņēmumu darbinieku uztverē un izstrādāt korporatīvās sociālās atbildības faktoru modeli ēdināšanas nozares uzņēmumiem.

Pētījuma metodes: Darbā tiek noteikts ēdināšanas nozares darbinieku korporatīvās sociālās atbildības uztvertais nozīmīgums, kā arī tiek noteiktas atšķirības divu līmeņu darbinieku: administrācijas un pārējo darbinieku uztverē par korporatīvās sociālās atbildības jautājumiem. Lai novērtētu korporatīvās sociālās atbildības nozīmīgumu Latvijas ēdināšanas nozares uzņēmumu darbinieku uztverē, tika izstrādāts pētījuma instruments – anketa. Pētījuma ietvaros iegūto datu analīzei autore izmanto tādas metodes kā iekšējās saskaņotības analīze, frekvenču analīze, dinamikas rindu analīze, faktoranalīze, ranžēšana, divu izlašu sadalījuma salīdzināšana.

Sasniegtie rezultāti: Novērtēts korporatīvās sociālās atbildības nozīmīgums Latvijas ēdināšanas nozares uzņēmumu darbinieku uztverē, un izstrādāts korporatīvās sociālās atbildības faktoru modelis ēdināšanas nozares uzņēmumiem.

Atslēgas vārdi: korporatīvā sociālā atbildība; darbinieku uztvere; ēdināšanas nozare; Latvija.

Liene Frejslere. VADĪBAS STILI MAZUMTIRDZNIECĪBAS TĪKLA VEIKALOS

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, liene@onlinez.net

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: lai nodrošinātu efektīvu uzņēmuma vadīšanu, tam ir nepieciešams vadītājs, kurš īsteno organizācijas mērķus. Lai tos sasniegtu, vadītājam ir jāizvēlas atbilstošu uzņēmuma vadīšanas stilu. Visos uzņēmumos nevar tikt pielietots viens vadības stils, ir jāņem vērā personāla daudzums, vecums, izglītības līmeni un citus faktorus. Mazumtirdzniecības tīkla veikalu konkurence arvien pieaug, darbaspēka trūkums palielinās, vadītājam ir svarīgi piesaistīt jaunus klientus un noturēt esošos, svarīgi, lai darbinieki strādātu produktīvi, būtu motivēti, tāpēc ir būtiski izvēlēties atbilstošāko vadības stilu.

Pētījuma mērķis: izpētīt vadības stilu teorētiskās nostādnes un praksi mazumtirdzniecības tīkla veikalos, lai izstrādātu priekšlikumus par atbilstošāko vadības stila izvēli.

Pētījuma metodes: nozares literatūras, interneta resursu publikāciju laikrakstos analīze, anketēšana, intervēšana, grafiskā metode.

Sasniegtie rezultāti: konstatēti secinājumi, ka vispiemērotākais vadības stils mazumtirdzniecības tīkla veikalos ir demokrātiskais vadības stils, jo tas veicina savstarpējo uzticību kolektīvā, komunikācija notiek abos virzienos. Vairums atzīst, ka šādam stilam viņi dotu priekšroku kā padotie. Tomēr vadītājam ir jāspēj pielāgoties un nepieciešamības gadījumā pielietot arī citu stilu iezīmes. Aptaujātie mazumtirdzniecības uzņēmumu vadītāji pārsvarā izmanto demokrātisko vadības stilu.

Atslēgas vārdi: vadīšanas funkcijas; vadības stili; franšīze; mazumtirdzniecības tīkls.

Ginta Roščina. PROFESIONĀLĀ IZDEGŠANA UN TĀ PROFILAKSE TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, ginta.roscina@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.oec., Mg.paed. docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Profesionālā izdegšana mūsdienās kļūst arvien biežāk sastopama, jo ir paātrinājies dzīves ritms, pieaudzis informācijas apjoms, kas mums ik dienu ir jāapstrādā, tāpat arī ievērojami ir palielinājies darba temps un prasības profesionālo pienākumu izpildē. Darbinieku izdegšana tiek plaši pētīta profesijās, kur cilvēks palīdz cilvēkam, piemēram, pedagogi, mediķi u.c., taču tirdzniecība ir sfēra, kur šis jautājums ir skatīts ļoti maz. Tā kā tirdzniecība ir joma, kur darbiniekiem mēdz būt pastāvīgs stress saistībā ar to, ka uzņēmuma prece / pakalpojums jāpārdod arvien vairāk, jāizpilda uzliktais tirdzniecības plāns, autore sprāt, profesionālā izdegšana arī šīs jomas pārstāvjiem var būt aktuāls un nozīmīgs jautājums.

Pētījuma mērķis: Izpētīt profesionālās izdegšanas un tās profilakses teorētiskos aspektus un analizēt uzņēmuma praktisko pieredzi šajā jautājumā. Nobeigumā sniegt priekšlikumus profilaktisko pasākumu izveidē vai pilnveidē.

Pētījuma metodes: Literatūras analīze, SVID analīze, anketēšana, intervēšana, iegūto rezultātu analīze, grafiskā analīze un sintēze secinājumu un priekšlikumu formulēšanai.

Sasniegtie rezultāti: Pētījumā iegūtie dati liecina, ka tirdzniecības uzņēmuma darbinieki (nedaudz vairāk kā puse no respondentiem) saskaras ar profesionālās izdegšanas pazīmēm. Neskatoties uz to, intervijā ar tirdzniecības nodaļas vadītāju, pierādījās tas, ka šajā uzņēmumā nav izstrādāti un ieviesti konkrēti profilaktiski pasākumi pret darbinieku izdegšanu. Līdz ar to pētījuma nobeigumā tika izvirzīti priekšlikumi profilaktisku pretizdegšanas pasākumu ieviešanai tirdzniecības uzņēmumā X.

Atslēgas vārdi: profesionālā izdegšana, profilaktiski pasākumi, tirdzniecības aģenti.

Ilga Veidemane. DARBA DEVĒJU PRASĪBAS GRĀMATVEŽU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība, specializācija "Grāmatvedība un nodokļi", ilga23@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: pētījuma tēma ir "Darba devēju prasības grāmatvežu profesijai nepieciešamajām profesionālām kompetencēm un prasmēm". Darba autore izvēlējās pētīt grāmatveža profesiju uzņēmumā, jo grāmatvedim uzņēmumā ir ļoti liela nozīme. Ja grāmatvedis uzņēmumā nepildīs savus pienākumus profesionāli, tad uzņēmumā var rasties dažādu raksturu problēmas, pa kurām nevis atbild grāmatvedis, bet uzņēmuma vadītājs.

Pētījuma mērķis: ir pamatojoties uz grāmatvedības profesijas teorētisko analīzi, praktiski izanalizēt grāmatvedības profesiju dažādu nozaru uzņēmumos un sniegt priekšlikumus mūsdienu grāmatvedības profesijas pilnveidošanai.

Pētījuma metodes: lai sasniegtu studiju darba izvirzīto mērķi, darba autore izpētīja grāmatvedības profesijas aprakstošo literatūru un tās standartus, kā arī citus informācijas avotus atbilstoši darba tematam, izmantojot monogrāfisko metode. Tika izmantota anketēšanas un grafiskā metode, lai izpētītu un analizētu anketu rezultātus par uzņēmumā strādājošiem grāmatvežiem.

Sasniegtie rezultāti: aptaujāti 30 uzņēmuma vadītāji, atbildot rakstiski uz 23 anketā iekļauto jautājumu, rezultāti apkopoti un formulēti secinājumi.

Atslēgas vārdi: profesijas standarts; uzņēmums; grāmatvedis; vadītājs.

Aldis Salgrāvis. UZŅĒMĒJDARBĪBAS ĀRĒJĀS VIDES NOVĒRTĒJUMS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, aldis.salgravis@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Temats ir aktuāls, jo katram uzņēmumam ir jāspēj saskatīt iespējamos riskus, kas var traucēt sasniegt mērķus. Izpētot un apzinoties iespējamos riskus, un ārējās vides ietekmi uzņēmums var drošāk plānot darbību. Uzņēmumā šāda analīze nav veikta, līdz ar to pētījums varētu atklāt iespējamās problēmas, ar kurām uzņēmums nākotnē varētu saskarties. Izpētot uzņēmējdarbības ārējo vidi, uzņēmuma vadība var ieraudzīt patieso ainu un saprast kādi apdraudējumi, un kādas uzņēmuma vājās vietas var izrādīties kritiskas, vai pat liktenīgas uzņēmuma ilgstošai pastāvēšanai un attīstībai.

Pētījuma mērķis: Izpētīt uzņēmējdarbības ārējās vides teorētiskās nostādnes un ietekmi uz pakalpojumu sniegšanas uzņēmumu, veikt ietekmes novērtējumu uzņēmumā, kā arī sagatavot ieteikumus.

Pētījuma metodes: Teorijas izpēte, kas sevī ietver grāmatu, dokumentu, rakstu un interneta resursu analīzi. Intervijas – tika intervēta uzņēmuma vadība, grāmatvedība, dažādi speciālisti, lai gūtu padziļinātu ieskatu par uzņēmējdarbības ārējās vides ietekmi uzņēmuma darbā. Anketēšana- tika anketēti uzņēmuma darbinieki un klienti. Loģiski konstruktīvā metode– tika apkopoti visi pieejamie dati, un veikta to analīze, atlasot visu svarīgāko un nepieciešamāko informāciju. Sintēze, tika sagatavoti secinājumi, priekšlikumi.

Sasniegtie rezultāti: Tika izpētīta teorija, lai izprastu uzņēmējdarbības ārējās vides ietekmes nozīmīgumu, kā arī kādas sekas tas var atstāt uz uzņēmumu. Veicot pētniecisko darbu ar dažādu pētniecisko metožu palīdzību, darba autors guva pilnīgu ieskatu pētāmā uzņēmuma situācijā. Darba autoram izdevās uzzināt darbinieku, klientu un uzņēmuma vadības domas par pētāmo tematu, kā arī izdevās novērtēt uzņēmuma darbu un sagatavot ieteikumus darba uzlabošanai, kā arī izcēla pasākumus, kas būtu jāveic, lai izvairītos no negaidītām situācijām.

Atslēgas vārdi: Uzņēmējdarbība; ārējā vide; ietekme; uzņēmuma sagatavošana; izmaiņas.

Ēriks Keisters. UZ UZDEVUMU VĒRSTAS VADĪBAS FILOZOFIJAS IEVIEŠANAS IESPĒJAS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa vadība, eriks.keisters@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Dr.oec., asociētā profesore Jelena Titko*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: 20. gadsimta izskaņā lielākās pasaules armijas adoptēja 18.gadsimtā izstrādātu militārās vadības filozofiju, lai paātrinātu lēmumu pieņemšanas procesu un deleģētu lēmuma pieņemšanas iespējas zemākā līmeņa vadītājiem vai ierindas karavīriem, tādējādi radot priekšnosacījumus zemākā līmeņa vadītājiem izlēmīgi rīkoties, lai izmantotu radušos iespēju. Pateicoties jaunievietai vadības filozofijai tika paātrināts lēmumu pieņemšanas cikls, kas apsteidza oponentu lēmumu pieņemšanas ciklu, tas savukārt radīja iespēju pārņemt iniciatīvu un vinēt kaujā. Ņemot vērā uz uzdevumu vērstās vadības filozofijas efektivitāti militārā vidē, var izdarīt pieņēmumu, ka dinamiskā uzņēmējdarbības vidē, līdzīgi vadības principi var kultivēt iniciatīvu un efektīvu lēmuma pieņemšanu arī starp uzņēmuma darbiniekiem un zemākā līmeņa vadītājiem.

Pētījuma mērķis: Izanalizēt militārās vadības filozofijas adoptēšanas iespējas Latvijas uzņēmumos.

Pētījuma metodes: Tika veikta Literatūras analīze, lai izpētītu uz uzdevumu vērstās vadības principu rašanās vēsturisko aspektu, kā arī tās ieviešanas praksi militārā vidē. Latvijas uzņēmumu vadītāji tika intervēti, lai novērtētu uz uzdevumu vērstās vadības principu ieviešanas iespējas uzņēmumu vadīšanā.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultātā tika veikti secinājumi par militārās vadības filozofijas adoptēšanas iespējām Latvijas uzņēmumos, lai paātrinātu ikdienas procesus uzņēmumā un deleģētu zemākā līmeņa vadītājiem un darbiniekiem tiesības izlēmīgi rīkoties.

Atslēgas vārdi: vadība; uzdevums; vadībzinības; uzņēmējdarbība.

Diāna Maļceva. DARBA DEVĒJU PRASĪBAS GRĀMATVEŽU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība, specializācija "Grāmatvedība un nodokļi", a.d.jankovskaja@mail.ru

Zinātniskais vadītājs: *Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: pētījumā tika izvērtēti darba devēju prasības grāmatvežu profesijai nepieciešamajām profesionālām kompetencēm un prasmēm. Darba autore izvēlējās pētīt grāmatveža profesiju uzņēmumā, jo grāmatvedība ir nozīmīgs uzņēmuma vadīšanas līdzeklis. Grāmatvedība dod iespēju informācijas lietotājiem pieņemt lēmumus un spriedumus. Svāriģi, lai uzņēmumā grāmatvedis būtu zinošs un profesionāli pildītu savus darba pienākumus. Jo jebkurā, pat vismazākajā uzņēmumā, obligāti ir jābūt grāmatvedim, tāpēc, ka šis speciālists veic daudz un dažādu uzņēmuma darbībai nepieciešamu aprēķinu u.c. Ja grāmatvedis uzņēmumā nepildīs savus pienākumus profesionāli, tad uzņēmumā var rasties dažāda rakstura problēmas, pa kurām nevis atbildis grāmatvedis, bet uzņēmuma vadītājs.

Pētījuma mērķis: ir teorētiski izpētīt grāmatvežiem izvirzītās profesionālās prasības, to atbilstību profesijas standartiem.

Pētījuma metodes: lai sasniegtu studiju darba izvirzīto mērķi, darba autore izpētīja Latvijas Republikas profesijas klasifikatora sistēmas, dažādus amatus attiecībā uz kvalifikāciju „Grāmatvedi”, kā arī citus informācijas avotus atbilstoši darba tematam. Tika anketēti darba devēji un veikta anketu analīze.

Lai varētu izpildīt darba uzdevumus, darba autore izmantoja šādas metodes - empīriskā aptaujas metode, analīzes metode, grafiskā metode un sintēzes metode.

Sasniegtie rezultāti: aptaujāti 16 darba devēji, atbildot rakstiski uz 16 anketā iekļauto jautājumu, rezultāti apkopoti, tika izstrādāti secinājumi un priekšlikumi.

Atslēgas vārdi: profesijas standarts; uzņēmums; grāmatvedis; darba devējs.

Elīza Miglāne. BIO UN EKO MARKĒJUMA NOZĪME KOSMĒTIKAS PRODUKTU IEGĀDĒ

Ekonomikas un Kultūras augstskola, Biznesa vadība, eliza.miglance@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Dr.oec., asociētā profesore Jeļena Titko

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Gan Latvijā, gan visā pasaulē aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta *zaļam* dzīvesveidam, ilgtspējīgai attīstībai un uzsvārs tiek likts uz atgriešanos pie dabiskiem produktiem uzturā, kosmētikā un ikdienā. 2016. gada Eiropas Komisijas paziņojums par turpmākiem pasākumiem ilgtspējīgai Eiropas nākotnei, saistībā ar ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, min aprītes ekonomiku kā vienu no svarīgākajiem faktoriem uz ko koncentrēties, lai veidotu ilgtspējīgāku un konkurētspējīgu tautsaimniecību. Ražošanai un patēriņam jāklūst videi draudzīgākam. Līdz ar to ir nepieciešams izpētīt, vai patērētāji ir gatavi šādām pārmaiņām un bio/eko marķējums ir viens no nozīmīgākajiem faktoriem preču iegādei. Vai arī sabiedrība vēl nav izvēlējusies ilgtspējīgu un labai draudzīgu produktu iegādi kā prioritāti.

Pētījuma mērķis: ir izanalizēt faktorus, kas ietekmē patērētāju lēmumu, iegādājoties dažādus kosmētikas līdzekļus, kā arī izvērtēt, vai rezultāti mainās atkarībā no respondentu profila raksturlielumiem (nodarbošanās, vecuma vai dzimuma).

Pētījuma metodes: Pētījumam tiek izmantota kvantitatīvā pētījumu metode – aptauja, patērētāju viedokļu apkopošanai. Teorijas analīze tiek pielietota, lai izpētītu kādi faktori kopumā ir iesaistīti patērētāja izvēles procesā.

Sasniegtie rezultāti: Rezultātā tiks analizēts, vai bio un eko marķējums ir svarīgs, iegādājoties kosmētikas līdzekļus, un, vai ir patērētāju grupas, kurām šie faktori ir svarīgāki nekā pārējiem.

Atslēgas vārdi: eko; bio; kosmētika; zaļā ekonomika; ilgtspējība.

Gunta Laura Brunovska¹, Kristīne Ahunzjānova². DARBA DEVĒJU PRASĪBAS VADĪTĀJU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLAJĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM

¹Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, guntalaura@gmail.com

²Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, cipe1980@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Mūsdienās reti kurā darba sludinājumā nebūs minētas dažādas prasības kandidātiem – gan rakstura, gan prasmju. Autores izvēlējās izpētīt vai šīs prasības ir kompetentas un nepieciešamas attiecīgajai profesijai, un vai darba devēji prasa vairāk nekā tie drīkst, vadoties no noteiktā standarta.

Pētījuma mērķis: Mērķis ir izpētīt darba devēju prasības vadītāja profesijai, to atbilstību profesijas standartam.

Pētījuma metodes: Teorijas izpēte, aptauja (anketēšana), anketēšanas datu analīze, grafiskā metode (anketas rezultātu grafisks atspoguļojums), sintēzes metode.

Sasniegtie rezultāti: Aptaujāti vairāki respondenti par konkrētām kompetencēm, prasmēm un darba devēju prasībām. Anketu atbildes salīdzinātas ar vadītāja profesijas standartu. Balstoties uz anketu rezultātiem, veikti secinājumi. Secināts, ka darba devēju prasības lielākoties atbilst vadītāja profesijas standartam, un ir minimāls skaits prasību, kurām atbilstošas prasības standartā atrast nevarēja.

Atslēgas vārdi: profesijas standarts; vadītājs; kompetences; darba devējs.

Kirils Stepanovs¹, Aļona Ardova². SPECIALIZĒTO MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMU IZVEIDES UN DARBĪBAS ASPEKTI

¹Alberta Koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, kirilsbusiness@gmail.com

²Alberta Koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, ardova@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg. paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Arvien vairāk un vairāk cilvēku sāk domāt par cita veida smēķēšanu, ko pašlaik atļauj izdarīt pasaulē esošās tehnoloģijas un ķīmijas pasaules attīstība, kā arī elektronisko cigarešu izplatītāju tirgus aug ar katru dienu un interesentu paliek vairāk. Tātad šādu uzņēmumu izveides un darbības izpēte kļūst aktuālāka.

Pētījuma mērķis: Nepieciešams izpētīt iegūto teorētisko informāciju, lai spētu to salīdzināt ar praksi (intervijas rezultātiem un reālo situāciju), kas ļautu izdarīt secinājumus un veidot priekšlikumus, ko varētu izmainīt un uzlabot šādā uzņēmējdarbībā.

Pētījuma metodes: Teorijas un dokumentu analīze, kā arī - veikt interviju klātienē, kas ļāva iegūt papildus informāciju par sarežģījumiem tirgū.

Sasniegtie rezultāti: Pēc pētījuma veikšanas var secināt, ka elektronisko cigarešu un degvielas uzpildes flakonu izplatīšanas tirgus ir ļoti piepildīts un sadalīts. Jaunam uzņēmējam būtu ļoti grūti iegūt savu vietu tirgū un attīstīt savu uzņēmējdarbību, jo ir liels nodokļu slogs un ļoti garš un dārgs produkcijas ieviešanas process. Vadošie uzņēmumi šajā segmentā ir ļoti ilgi un tā ir ļoti liela priekšrocība, jo potenciālie pircēji dos priekšroku uzņēmumam, kas sevi ir pierādījis, it īpaši, kad runa iet par tabakas izstrādājumiem un tehnoloģiskām ierīcēm. Var secināt, ka šādu uzņēmējdarbību daudzi neuzsāktu, jo tam ir nepieciešams liels kapitāls, labas zināšanas ar akcīzes precēm un vairāku gadu pieredze darbā ar zīmola attīstīšanu un akcīzes precēm.

Atslēgas vārdi: Mazumtirzniecība; elektroniskā cigarete; akcīzes prece; ierobežots mārketing; regulas.

Līga Taurene. SOCIĀLO UZŅĒMUMU ILGTSPĒJA LATVIJĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa vadība, liga.taurene@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.soc.pol. Inese Āboliņa

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: 2018.gada 1.aprīlī stājās spēkā Sociālā uzņēmuma likums, kura mērķis ir veicināt sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanu un sekmēt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātību, radot sociālajiem uzņēmumiem labvēlīgu saimnieciskās darbības vidi. Šis ir pirmais mēģinājums nodefinēt sociālo uzņēmumu Latvijā un izstrādāt jomas tiesisko regulējumu. Papildus tiek piedāvāts sociālajiem uzņēmumiem pieteikties finansiālai palīdzībai (grantī) sociālās uzņēmējdarbības uzsākšanai vai tās attīstībai. Tā kā sociālais uzņēmums Latvijā ir samērā jauns jēdziens, kā arī sociālā uzņēmējdarbība tiek pozicionēta kā uzņēmējdarbība, kur preču ražošana un pakalpojumu sniegšana ir ar mērķi risināt kādu sociālu problēmu nevis gūt finansiālu labumu uzņēmuma īpašniekiem, tad ir svarīgi saprast arī šāda veida uzņēmumu attīstības iespējas un ilgtspēju, kā arī to ietekmējošos faktorus.

Pētījuma mērķis: Identificēt sociālās uzņēmējdarbības ilgtspējas ietekmējošos faktorus Latvijā.

Pētījuma metodes: Pētījumā tiek izmantota datu vākšanas metode – ekspertu intervijas. Ar to palīdzību tika noskaidroti ekspertu viedokļi par sociālās uzņēmējdarbības ilgtspējas ietekmējošiem faktoriem Latvijā. Kā arī izmantota literatūras analīze, lai izpētītu sociālās uzņēmējdarbības ilgtspēju un to ietekmējošo faktoru teorētiskos aspektus.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultātā tiks noskaidroti un analizēti sociālās uzņēmējdarbības ilgtspējas ietekmējošie faktori, kā arī ekspertu viedoklis un izpratne par sociālās uzņēmējdarbības ilgtspējas iespējām Latvijā.

Atslēgas vārdi: Sociālā uzņēmējdarbība; ilgtspēja; faktori.

Marina Fiļipova. INTELEKTUĀLĀ KAPITĀLA VADĪBU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS

Ekonomikas un kultūras augstskola, Biznesa vadība, filipova.marina@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Dr.oec., asociētā profesore Oksana Lentjušenkova

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: 21.gadsimtā intelektuālais kapitāls ir būtisks organizācijas nākotnes darbības un ilgtspējas potenciāla elements ne tikai uzņēmējdarbības vidē, bet arī pašvaldības iestādēs, kuras organizē un nodrošina dažādus pakalpojumus, lai palīdzētu un attīstītu kopienas un tādējādi sabiedrību kopumā. Līdzīgi kā uzņēmējdarbībā, tā arī publiskajā pārvaldē pašvaldības iestādes sastopas ar dažādiem izaicinājumiem, tostarp ar ierobežotiem resursiem. Iestādēm ir jāmeklē risinājumi un jānodrošina noteikto funkciju izpilde, tādēļ arvien būtiski pieaug efektīvas pārvaldības nozīme un faktoru apzināšana, kas ietekmē esošo resursu, tostarp intelektuālā kapitāla, vadību. Cilvēku, zināšanu, tehnoloģiju un materiālo resursu, kas veido intelektuālo kapitālu, efektīva pārvaldība pašvaldības iestādēs var veicināt iestāžu darbību un sniegto pakalpojumu kvalitāti. Lai to nodrošinātu, būtiski ir izprast intelektuālā kapitāla veidojošos elementus pašvaldības iestādēs, kā arī faktorus, kuri ietekmē intelektuālā kapitāla vadību pašvaldības iestādēs.

Pētījuma mērķis: Pētīt intelektuālā kapitāla vadību ietekmējošos faktorus pašvaldības iestādēs.

Pētījuma metodes: Pētījuma ietvaros tika izmantotas dokumentu analīze, ekspertu aptaujas metode, aptauja, frekvenču un vidējo lielumu analīze, faktoru analīze.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultātā tika noskaidrota pētījumā iesaistīto dalībnieku izpratne par intelektuālā kapitāla būtību. Apzinātas intelektuālā kapitāla komponentes pašvaldības iestādēs un pētīti intelektuālā kapitāla vadību ietekmējošie faktori pašvaldības iestādēs.

Atslēgas vārdi: intelektuālais kapitāls; intelektuālā kapitāla vadība; faktori; pašvaldības iestāde.

Viola Reinholde. DARBĪBAS REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMAS IZSTRĀDE LAUKSAIMNIECĪBAS NOZARES UZŅĒMUMOS

Ekonomikas un Kultūras augstskola, Biznesa vadība, violareinholde@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Dr.oec., asociētā profesore Jeļena Titko

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Lauksaimniecības uzņēmumi Latvijā ir komplicēti un trūkst datu par lauksaimniecības uzņēmumu efektīvu novērtējumu. Darbības rezultātu novērtējuma modelis palīdzētu objektīvi pēc konkrētiem izmērāmiem kritērijiem izvērtēt lauksaimniecības uzņēmumu kapacitāti, kvalitāti un attīstības iespējas. Latvijā pastāv vajadzība pēc reitinga sistēmas izveides lauksaimniecības nozarē, jo tas ļautu izvērtēt un ieraudzīt savu uzņēmumu no malas, kā arī salīdzināt to ar citiem uzņēmumiem.

Lauksaimniecības uzņēmumu reitinga pamatā tiks izmantotas divas kritēriju grupas – objektīvā un subjektīvā grupa. Objektīvo kritēriju analīzē tiks pētīts uzņēmumu daudzums, to finanšu rādītāji (bilances un peļņas zaudējumu attiecības), amatpersonu un darbinieku skaits, to kvalifikācija (ja būs iespējams noteikt), u.c. izmērāmi rādītāji. Subjektīvajos kritērijos tiks veikts ekspertu vērtējums un uzzināts viedoklis, veikta klientu apmierinātības un lojalitātes noteikšana.

Pētījuma mērķis: Izstrādāt darbības rezultātu novērtēšanas sistēmas modeli lauksaimniecības uzņēmumiem.

Pētījuma metodes: Lai sasniegtu pētījuma mērķi, tika izpildīti šādi uzdevumi ar attiecīgo metožu pielietošanu: 1) izanalizēt klientu un uzņēmumu apmierinātības ietekmējošos faktorus un lojalitātes apmierinātības līmeņa ietekmi uz lauksaimniecības uzņēmumu darbības rezultātiem; 2) izstrādāt anketu klientu apmierinātības līmeņa novērtēšanai Latvijas lauksaimniecības nozares uzņēmumos; 3) veikt ekspertu intervijas ar mērķi noteikt svarīgākos faktorus, kas ietekmē gan uzņēmumu, gan klientu apmierinātības līmeni Latvijas lauksaimniecības nozares uzņēmumos.

Sasniegtie rezultāti: Sniegtas praktiskās rekomendācijas klientu apmierinātības un lojalitātes līmeņa paaugstināšanai Latvijas lauksaimniecības nozarē. Izstrādāts darbības rezultātu novērtēšanas sistēmas modelis Latvijas lauksaimniecības nozares uzņēmumiem.

Atslēgas vārdi: reitings; lauksaimniecība; efektivitāte; novērtēšana; analīze.

Oskars Skruzis-Janavs. ZĪMOLA KOMUNIKĀCIJAS NOZĪME UN TĀS ANALĪZE SIA A APTIEKAS (APOTHEKA)

Ekonomikas un kultūras augstskola, Vadības zinības, oskars.janavs@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Dr. phil., profesore Velga Vēvere

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pēc OECD datiem, 2016. gadā Latvijā iedzīvotāju izdevumi aptiekās (recepšu, bezrecepšu, uztura bagātinātāji u.c.) veidoja 1,77% no Latvijas IKP (OECD, 2018). Latvijā šobrīd pēc Zāļu valsts aģentūras datiem ir 765 aptiekas un 81 filiāle, 70% - 80% no šīm aptiekām pieder kādai no aptieku ķēdēm (ZVA, 2018; Konkurences padome, 2017). Pie šādas konkurences zīmols spēlē salīdzinoši svarīgu lomu. Bez lielās konkurences savā starpā aptieku zīmolus ietekmē arī likumdošana. Tā nosaka ierobežojumus zāļu reklamēšanā, tādēļ zīmoliem medijos ir jābūt kreatīviem, uzmanību piesaistošiem un jāatspoguļo tās īpašības, kas šķiet aktuālas mērķauditorijai.

Pētījuma mērķis: izvērtēt Apothekas zīmola Facebook profila piedāvāto komunikāciju.

Pētījuma metodes: autors izvērtē zīmola identitātes veidošanos un zīmola komunikācijas lomu. Darbā tiek analizēta Apotheke zīmola identitāte, izmantojot D. Ākera zīmola identitātes modeli, kā arī veikta komunikācijas analīze sociālajā tīklā Facebook. Datu analīzē darba autors izmanto tādas metodes kā kontentanalīzi, transkripciju un monitoringu. Lai izvērtētu Facebook komunikāciju, tika izmantota strukturēta intervija, anketēšana un aprakstošā statistika un grafiskā analīze.

Sasniegtie rezultāti: pētījuma rezultātā tika secināts, ka sociālajiem tīkliem nav nozīmes pie aptieku izvēles. Daudz svarīgāks faktors ir cenu līmenis un atrašanās vieta. Savukārt cenu līmeni nenāk par labu tieši Apotheke, jo daudzi respondenti uzskata Apotheke par dārgu aptieku. Kā arī, ka zīmolam nav izstrādāta sociālo tīklu stratēģija un uzturēšanas plāns. To apliecināja arī veiktais Facebook monitorings, jo tiek izmantotas dažādas vizuālās identitātes, ierakstu izvietošanas biežumi. Veicot Facebook monitoringu, atklājas, ka lapa vienīgi spēj uzrunāt savus sekotājus ar konkursu palīdzību, to apliecina arī vidējie rādītāji. Līdz ar to pastāv bažas, ka lapai ir ļoti liels nekvalitatīvo sekotāju skaits, kam interesē tikai konkursi, nevis sniegtie pakalpojumi. To apliecina arī iemesls, kādēļ cilvēki ir sākuši sekot šai lapai – konkursi vai neatceras. Apotheke Facebook lapa arī nevēlas vai negrib izmantot visas sniegtās Facebook priekšrocības, lai veicinātu klientu iesaisti. Pētījuma rezultātā tika izstrādātas rekomendācijas Apotheke zīmolam Facebook profila komunikācijas pilnveidei.

Atslēgas vārdi: zīmols; komunikācija; sociālie tīkli; sekotāji.

PERSONĀLA VADĪBA

Baiba Kīna. DARBINIEKU MOTIVĀCIJA RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, baiba.barbet@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.oec., Mg.paed, docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Ražošanas uzņēmumā strauji paaugstinās personāla mainības līmenis un valstī esošā zemā bezdarba līmeņa dēļ, pieaug grūtības atrast jaunus darbiniekus, izraisot grūtības sasniegt uzņēmuma mērķus. Kā motivēt ražošanas uzņēmuma darbiniekus, lai noturētu tos uzņēmumā, veicinātu to apmierinātību ar darbu un paaugstinātu darbinieku motivāciju strādāt.

Pētījuma mērķis: Pētījuma mērķis bija izpētīt motivācijas teorijas, noskaidrot ražošanas uzņēmuma darbiniekus motivējošos faktorus, izdarīt secinājumus par faktoriem, kuri varētu paaugstināt darbinieku motivāciju.

Pētījuma metodes: Pētījuma veikšanai tika izmantota teorijas analīze, anketēšana, datu apstrāde, datu analīze, grafiskā analīze un sintēzes metode rezultātu iegūšanai.

Sasniegtie rezultāti: Ar anketu palīdzību tika iegūti dati par darbinieku motivētību ražošanas uzņēmumā. Veicot datu analīzi tika noskaidrots kādi pastāvošie faktori motivē un kādi demotivē darbiniekus strādāt. Tika iegūti dati par motivācijas faktoriem, kuri varētu uzlabot darbinieku motivāciju un, iespējams, samazināt personāla mainību ražošanas uzņēmumā.

Atslēgas vārdi: darbinieku motivācija; motivācija; personāla vadība; ražošanas uzņēmums.

Kristīne Lemeševska. MĀCĪBU METOŽU NOTEIKŠANA UN TO PILNVEIDE DZĒRIENU RAŽOŠANAS UN VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, kristine.lemesevska@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Vadoties pēc mūsdienu tendencēm darba tirgū, kā viens no svarīgākajiem veiksmīgas uzņēmuma darbības un attīstības noteikumiem tiek vērtēts profesionāls un kvalificēts personāls. Cilvēku resursi ir viens no būtiskākajiem uzņēmuma resursiem- darbinieku profesionālā un personīgā izaugsme nodrošina uzņēmuma biznesa stratēģisko mērķu īstenošanu un sniegto pakalpojumu kvalitāti. Tāpēc nozīmīgi ir noteikt un pilnveidot efektīvākās mācību metodes, kas dos personālam iespēju celt profesionālo kvalifikāciju un nodrošinās darbinieku iegūto zināšanu un prasmju izmantošanu, lai uzņēmums ilgtermiņā spētu konkurēt strauji mainīgajā darba tirgus vidē.

Pētījuma mērķis: Izpētīt teorētiskās nostādnes par mācību vispārējo būtību, mācību vajadzību un mācību metožu noteikšanu un praktisko pielietojumu dzērienu ražošanas un vairumtirdzniecības uzņēmumā, lai izstrādātu ieteikumus personāla apmācības metožu pilnveidošanai.

Pētījuma metodes: teorijas analīze, SVID analīze, anketēšana, intervija, grafiskā metode (aptaujas rezultātu analīzei) un sintēze (rezultātu formulēšanai).

Sasniegtie rezultāti: Tika iegūta vispārēja teorētiska informācija par mācību procesu un aktuālākajām mācību metodēm. Praktiskajā pētījumā tika noskaidrots, ka uzņēmuma darbinieki par visefektīvākajām atzīst ārējā tipa praktiskās mācības. Tomēr atšķiras personāla un uzņēmuma vadības uzskati par mācību mērķiem un sasniedzamo rezultātu, darbiniekiem vēloties attīstīt personīgās prasmes, bet uzņēmuma vadībai mācības vērtējot pēc stratēģisko mērķu sasniegšanas. Iegūtos rezultātus iespējams izmantot uzņēmuma mācību procesa pilnveidošanai.

Atslēgas vārdi: mācību noteikšanas metodes; personāla vadība.

Laura Avotiņa. VĒRTĪBU PIEEJA PERSONĀLA VADĪBĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, laura.avotina@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Darbinieku atrašana un noturēšana darba devējam šobrīd ir viens no aktuālākajiem un sarežģītākajiem jautājumiem, kuru joprojām sarežģītāku padara zems bezdarba līmenis valstī. Atšķirīga vērtību izpratne var radīt problēmas darbinieku integrācijai organizācijā.

Pētījuma mērķis: Iegūt informāciju par vērtību pieeju personāla vadībā. Lai šo mērķi sasniegtu, tas tika sīkāk definēts un pētījums tika izstrādāts ar iespēju izpētīt esošo teoriju par izvēlēto tēmu, noskaidrot tirdzniecības un ārstniecības jomas pieredzi šajā jomā un, darba izpildes beigās sagatavot secinājumus un sniegt ieteikumus, pamatojoties uz sasniegtajiem rezultātiem.

Pētījuma metodes: Pētījuma laikā tika izmantotas atbilstošas metodes – literatūras analīze, intervēšana, datu apstrāde, datu analīze un sintēzes metode.

Sasniegtie rezultāti: Darba gaitā radās sekojoši secinājumi:

- Latvijas uzņēmumos pamazām sāk ieviest vērtību pieeju personāla vadībā.
- Par uzņēmuma vērtībām tiek maz runāts.
- Darba interviju laikā ir vienlīdz svarīga gan izglītība un pieredze, gan vērtības.
- Vērtību (uzņēmuma un darbinieku) nesakrišanas gadījumā nav iespējams nodrošināt labklājību ilgtermiņā.
- Darba pienākumi tiek sadalīti attiecīgi pēc darbinieku spējām, nevis to vērtībām.

Kā arī, darba gaitā radās viens priekšlikums uzņēmuma vadītājiem – lai veicinātu labklājību ilgtermiņā, pieņemot darbā jaunus darbiniekus, nepieciešams tos atlasīt pēc tā, vai sakrīt to vērtības. Šis var noderēt ne tikai šiem uzņēmumiem, bet arī citiem. Tādējādi, varētu veicināt darbinieku labklājību ilgtermiņā.

Atslēgas vārdi: vērtība; personāls; vadība; tirdzniecība; ārstniecība.

Viktorija Volāne. PERSONĀLA DARBA AIZSARDZĪBAS PROFILAKSES PASĀKUMU PILNVEIDE PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ

Alberta Koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, volane.viktorija@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Sakārtota darba vide uzņēmumā nodrošina drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus, samazina iespēju notikt nelaimes gadījumiem darbā, novērš arodslimības rašanās iespējas, attīsta produktivitāti un veido veselīgāku darbaspēku. Darba aizsardzības likumā ir iestrādāti principi, kuri galvenokārt koncentrējas uz darba vides riska novērtējumu, risku savlaicīgu atklāšanu, darbinieku apmācību un informēšanu par darba vidi un prasībām drošam darbam.

Pētījuma mērķis: Šī pētījuma mērķis ir izpētīt darba drošības teorētiskās nostādnes un praksi pārtikas ražošanas uzņēmumā, lai sagatavotu ieteikumus sistēmas pilnveidei.

Pētījuma metodes: Tika izmantotas teorijas analīzi, darbinieku anketēšanu, intervijas ar vadītājiem, SVID analīze, dokumenta analīze un grafiskā metode, kā arī rezultātu analīze un sintēze, ar kuras palīdzību tika iegūti secinājumi un priekšlikumi.

Sasniegtie rezultāti: Veikta plaša teorētiskā un reglamentējošo dokumentu izpēte un praktiskais pētījums, izmantotas dažādas izpētes metodes un veikts iegūto rezultātu savstarpējs salīdzinājums starp "A" ražotni un "B" ražotni. Pētījuma veiktajā analīzē parādās problēmas, kuras mūsdienās var saskatīt daudzos uzņēmumos, kur vadība nepieņem pietiekamu uzmanību darba aizsardzības jautājumiem. Pārtikas ražošanas uzņēmumam viens no būtiskākajiem nosacījumiem ir rūpēties par darbinieku drošību, tāpēc uzņēmumā tiek ievēroti augstākie pārtikas, drošības, kvalitātes kontroles un darba vides standarti, kurā funkcionē uzņēmuma vides, veselības un drošības standarts. Noskaidrots, ka darbinieki, abās ražotnēs uzskatīja, ka mazie nelaimes gadījumi ir normāla ikdienas darba diena un darba devēja izmantotie profilakses pasākumi ir nenozīmīgi un slikti strādā. Pētījuma rezultātā tika izvirzīti priekšlikumi personāla darba aizsardzības pasākumu pilnveidei pārtikas ražošanas uzņēmumā.

Atslēgas vārdi: darba aizsardzība; vadītājs un darbinieks; riska faktori; ražošanas uzņēmums.

Austra Stikāne. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS PASĀKUMU PILNVEIDE MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, a.stikane@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: darbinieku motivēšana ir ļoti svarīgs process, kas veicina darbinieku ieinteresētību un paaugstina darba efektivitāti. Tāpēc uzņēmumam nepieciešams ieviest dažādus motivējošus risinājumus, kuri palīdz gan piesaistīt jaunus darbiniekus, gan rūpējas, lai esošie darbinieki būtu motivēti

un radoši iesaistītos uzņēmuma procesos. Katrs darbinieks ir atšķirīgs, tāpēc darbinieku motivācijas procesam ir jābūt elastīgam, lai darbinieki spētu uztvert un atrastu savu vietu uzņēmuma kolektīvā.

Pētījuma mērķis: izpētīt personāla motivēšanas teorētiskās nostādnes un mazumtirdzniecības uzņēmuma praktisko pieredzi motivācijas procesā, lai izstrādātu priekšlikumus personāla motivēšanas pasākumu pilnveidei.

Pētījuma metodes: teorijas analīze, SVID analīze, intervēšana, anketēšana, grafiskā metode, rezultātu analīze, sintēze.

Sasniegtie rezultāti: darbinieku motivēšanas process ir ļoti būtiska sastāvdaļa uzņēmuma efektivitātes uzlabošanā. Pamatojoties uz pētījuma teorētisko izpēti tika veikts pētījums mazumtirdzniecības uzņēmumā, kurā nav izveidota vienota darbinieku motivācijas programma. Pētījuma ietvaros tika sagatavota intervija ar personāla departamenta vadītāju un anketa uzņēmuma darbiniekiem, lai noskaidrotu darbinieku apmierinātību ar darbu un faktorus, kuri motivē darbiniekus veikt savu darbu efektīvāk. Pamatojoties uz veikto pētījumu, tika secināts, ka lai gan uzņēmumā nav izveidota konkrēta darbinieku motivācijas programma, esošo motivējošo pasākumu klāsts kopumā ir labs pamats uz ko uzņēmumam balstīties, uzlabojot motivācijas procesus. Zemākie rezultāti tika iegūti darbinieku apmierinātībā ar atalgojumu, papildatlīdzību un atzinību.

Atslēgas vārdi: darbinieku motivācija; apmierinātība ar darbu; motivēšanas veidi; motivēšanas pilnveide.

Inese Beķere. DARBINIEKU ADAPTĀCIJAS PRAKSE PUBLISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, beinese@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Darbinieku adaptācijas process bieži ir nepietiekami novērtēts personāla vadības process. Adaptācija procesa nozīmīgākais uzdevums ir panākt pēc iespējas ātrāku darbinieku integrāciju uzņēmumā. Lai to panāktu nepieciešams noskaidrot, vai darbinieki, kuri uzsākuši savas darba gaitas konkrētajā iestādē, ir veiksmīgi integrējušies un kādi faktori to ir veicinājuši vai varbūt kavējuši.

Pētījuma mērķis: Izpētīt adaptācijas procesa teorētiskās nostādnes un uzzināt publiskās bibliotēkas darbinieku viedokli par adaptācijas praksi organizācijā. Mērķa izpildei izvirzīti uzdevumi analizēt personāla adaptācijas teorētiskās nostādnes un praktisko pieredzi publiskajā bibliotēkā, ieteikt risinājumus adaptācijas procesu pilnveidei. Veiktajā pētījumā tika analizēti adaptācijas procesa teorētiskie aspekti, raksturota publiskā bibliotēka, sagatavota iestādes SVID analīze un apskatīts publiskajā bibliotēkā notiekošais darbinieku adaptācijas process.

Pētījuma metodes: Pētījuma mērķa sasniegšanai tika veikts teorētiskās literatūras apskats, anketēšana un intervijas, sagatavota iestādes SVID analīze, veikta iegūto datu apkopošana, analīze un sintēze, kā arī datu grafiska attēlošana.

Sasniegtie rezultāti: Pamatojoties uz veikto pētījumu, iestādes darbinieku aptauju un vadītāju interviju rezultātiem, tika secināts, ka konkrētajā iestādē kopumā ir veiksmīgs adaptācijas process, kuru nepieciešams pilnveidot. Kā priekšlikumi tika izvirzīti, ka iestādes vadībai kopā ar nodaļu vadītājiem

jāizstrādā adaptācijas plāns, lai jaunajiem darbiniekiem būtu vienkāršāk izprast adaptācijas procesu un iestādes vadība varētu sekot līdzi procesam, nepieciešams veikt darbinieku aptaujas par adaptāciju, tādējādi iegūstot iestādes darbinieku viedokli par to, kas nepieciešams, lai notiktu veiksmīgs jauno darbinieku adaptācijas process.

Atslēgas vārdi: adaptācija; darbinieki; personālvadība.

Sabīne Ozola. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS PASĀKUMU PILNVEIDE LOĢISTIKAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, sabozola@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.psych., docents Reinis Lazda

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Personāla motivēšanai ir svarīga loma visā uzņēmuma darbības norisē un ar tās palīdzību darba devējs un darbinieks var gūt labākus rezultātus darbā un nodrošināt uzņēmuma pastāvēšanu un attīstību. Motivēts darbinieks pienākumus veiks daudz kvalitatīvāk un ar lielāku atdevi, kas ir tikai uzņēmuma interesēs. Konkrētajā loģistikas uzņēmumā darbinieku mainība ir liela, tādēļ tieši motivēšanas pasākumiem ir ļoti vitāla nozīme, lai uzņēmums spētu kvalitatīvi un pilnvērtīgi nodrošināt pakalpojumu, kā arī pierādīt sevi kā iekārojamu darba devēju potenciālajiem darbiniekiem.

Pētījuma mērķis: Izpētīt personāla motivēšanas pasākumu teorētiskās nostādnes un praktisko pieredzi loģistikas uzņēmumā, lai sagatavotu priekšlikumus to pilnveidei.

Pētījuma metodes: Literatūras analīze, dokumentu analīze, aptauja, SVID, grafiskā analīze, sintēze.

Sasniegtie rezultāti: Veikta teorētisko materiālu izpēte un praktiskais pētījums, izmantojot dažādas pētījuma metodes. Pētījums sniedza ieskatu darbinieku viedokļos par subjektīvo svarīgumu attiecībā par uzņēmuma piedāvātajiem labumiem/motivatoriem, kurā tika secināts, ka svarīgākais ir darba alga un pielikumi, darba līdzekļi un darba grafiks, savukārt, mazsvarīgākais ir optikas līdzekļu kompensācija, apmaksāta ikgadējā pote pret gripas komplikācijām un Ziemassvētku pasākums bērniem. Salīdzinot datus par darbinieku apmierinātību ar motivatoriem un svarīgumu par motivatoriem, tika secināts, ka optikas līdzekļu kompensācija, pote pret gripas komplikācijām un Ziemassvētku pasākums bērniem ir jāizņem no uzņēmuma piedāvātajiem motivēšanas pasākumiem. Savukārt, aiziešanas intervijas dati sniedza ieskatu, ka visvairāk darbinieku izbeidz darba attiecības uzņēmumā, neelastīgā darba grafika un atalgojuma dēļ. Taču, jautājot bijušajiem darbiniekiem, vai viņi atgrieztos uzņēmumā, ja mainītos apstākļi, 85% respondentu atbildēja piekrītoši.

Atslēgas vārdi: motivēšana; loģistika; noliktava.

Indra Putilovska. PERSONĀLA ADAPTĀCIJAS PROCESA PILNVEIDE IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, Indrap2008@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Adaptācijas procesa pilnveidošana un organizēšana ir ļoti svarīga, lai jaunais darbinieks pēc iespējas īsākā laika posmā iekļautos organizācijā un sāktu strādāt tās labā, pilnībā izmantojot savas zināšanas. Lai šis process noritētu veiksmīgi, gan iestādes vadībai, gan jaunajam darbiniekam ir aktīvi jāiesaistās. Ja darbinieks adaptācijas procesa laikā tiks vispusīgi ievadīts jaunajā darbā, viņam veidosies izpratne par saviem veicamajiem darba pienākumiem, kas viņu motivēs darīt savu darbu pēc iespējas labāk.

Pētījuma mērķis: Izpētīt personāla adaptācijas nostādnes teorijā un iestādes praktisko pieredzi adaptācijas procesā, lai izstrādātu ieteikumus adaptācijas procesa pilnveidei.

Pētījuma metodes: Teorijas analīze, SVID analīze, anketēšana, intervija, grafiskā metode (aptaujas rezultātu analīzei) un sintēze (rezultātu formulēšanai).

Sasniegtie rezultāti: Tika iegūta vispārēja teorētiska informācija par adaptācijas procesu un iestādes praktisko pieredzi adaptācijas procesa ieviešanā. Praktiskajā pētījumā tika noskaidrots, ka jauno darbinieku adaptācijas process atkarīgs gan no vadības attieksmes pret adaptācijas procesu, gan no jaunā darbinieka attieksmes. Īpaši svarīga ir tiešā vadītāja un kolēģu attieksme, kā arī paša darbinieka vēlme un spējas iekļauties kolektīvā. Katrā struktūrā šis process ir atšķirīgs, jo personāla adaptācija tiek atstāta tiešo vadītāju atbildībā un katram vadītājam ir atšķirīga sapratne par personāla adaptāciju. Izstrādājot vienotu adaptācijas plānu, tiešajiem vadītājiem būtu vieglāk sekot adaptācijas procesa norisei, arī mentors būtu labs risinājums, ja vadītāji nevar pietiekoši daudz laika veltīt jaunajam darbiniekam. Iegūtos rezultātus iespējams izmantot adaptācijas procesa pilnveidei.

Atslēgas vārdi: adaptācija; adaptācijas process; darbinieks; mentors.

Agnese Štikāne. PERSONĀLA ATLASE MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, agnese200819@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: *Mg. paed., Mg. oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Personāla atlase ir ārkārtīgi atbildīgs uzdevums. Dažādo struktūrvienību un visas organizācijas panākumi lielā mērā ir atkarīgi no tā, vai jūs kā personāla atlases speciālists esat izvēlēties īsto kandidātu vajadzīgajai lomai. Darbinieks ir uzņēmuma lielākā vērtība un kapitāls, kas palīdz uzņēmumam sasniegt izvirzītos mērķus un kļūt par vadošo savā nozarē. Pilns darbā pieņemšanas process ietver kandidātu meklēšanu un atlasīšanu no dažādiem resursiem, kā arī klātienē intervijas un kandidātu novērtēšanu. Darba tirgus, paaudžu maiņa un tehnoloģiju attīstība pieprasa arī jaunas pieejas kandidātu meklējumos. Ierobežoto cilvēkresursu dēļ personāla atlase var kļūt par izaicinājumu. Jomas profesionāļiem jāklūst aktīvākiem, lai sameklētu kvalificētus kandidātus. Mūsdienu darba tirgus apstākļos kvalificētu speciālistu un vadītāju atlase nereti ir sarežģīts un laikietilpīgs process. Pilnās personāla atlases process ietver kandidātu meklēšanu un atlasīšanu no dažādiem resursiem. Autore šajā studiju darbā vēlas detalizēti iepazīties ar personāla vadības sistēmu, kuras pamatā ir personāla atlase vienā no Latvijas

mazumtirdzniecības uzņēmumiem. Personāla atlase ir viena no organizāciju vadītājiem vispazīstamākajām personāla vadības funkcijām. Nereti tieši ar personāla atlasīti tiek asociēta personāla vadība, jāatdzīst, ne bez pamata, jo tieši personāla atlase ir viena no pirmajām, galvenajām un ilgā laika posmā arī vienīgajām personāla vadības svarīgākajām administratīvajām darbībām. Darbinieks ir uzņēmuma lielākā vērtība, un kapitāls, kas palīdz uzņēmumam sasniegt izvirzītos mērķus un kļūt par labāko savā nozarē. Tāpēc atbilstoša atlase ir būtiska.

Pētījuma mērķis: izpētīt personāla atlases teorētiskās nostādnes un tās procesu mazumtirdzniecības uzņēmumā, piedāvāt risinājumus procesu uzlabošanai.

Pētījuma metodes: monogrāfiskā analīze, aptaujas (anketēšana, intervija) ar uzņēmuma personāla atlases darbiniekiem un struktūrvienību vadītājiem, grafiskā metode (aptaujas rezultātu grafiskais atspoguļojums), sintēze, lai iegūtu rezultātus.

Sasniegtie rezultāti: Ārējā un iekšējā atlasē, pēc autores domām, ir gan pozitīvi, gan negatīvi faktori, taču autore uzskata, ka katram uzņēmumam būtu jāsāk ar iekšējo atlasīti, tas motivētu esošos darbiniekus censties darbu darīt labāk, lai tiktu pamanīti. Kandidāti nedrīkst justies nenovērtēti, tas var sabojāt uzņēmuma tēlu citu acīs, tāpēc atlases darbinieks nedrīkst būt noguris vai nesagatavojies intervijai. Pirms uzsākt interviju, kandidāts ir jāiedrošina, lai intervija būtu sekmīga un brīva, piemēram, pajautāt, kā nokļūvāt līdz intervijai. Uzņēmumam ir daudz sūdzību par darbinieku valsts valodas nezināšanu, tas ir veikalos, jo lielākā daļa struktūrvienību vadītāju intervijas vada krievu valodā, tādā veidā tiek pieņemts kandidāts ar sliktām latviešu valodas zināšanām.

Atslēgas vārdi: personāla atlase; darba intervijas; mazumtirdzniecības uzņēmums.

Aija Zilberte. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS IESPĒJU NOVĒRTĒŠANA TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība, "Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija", zilberteaija@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

ANOTĀCIJA

Pētījuma aktualitāte: Gadu gaitā ir izstrādāts motivācijas teorijas, kuras uzņēmumi ņem par pamatu motivācijas sistēmas izveidošanā. Motivācijas sistēmas izveidošana ir nepieciešama, lai vadītāji spētu pēc iespējas efektīvāk motivēt savus darbiniekus, lai tie sasniegtu uzņēmuma izvirzītos mērķus. Katrs uzņēmums, kurš ir ieinteresēts veiksmīgi strādāt un ilgstoši pastāvēt, būtiska loma ir darbinieku motivācijas procesam. Ja darbinieks uzņēmumā būs motivēts, viņam noteikti būs cita attieksme pret darbu, kā arī ieinteresētība uzņēmuma attīstībā. Motivēšana ir dinamisks process, kas, lietojot psiholoģiskās, sociālās, ekonomiskās un tiesiskās metodes un līdzekļus, sekmē darbinieku un uzņēmuma mērķu sasniegšanu. (Ruperte, 2010., lpp. 126) Motivēts darbinieks pienākumus veiks daudz kvalitatīvāk un ar lielāku atdevi, attiecīgi – uzņēmumā būs daudz pozitīvāka gaisotne un vide.

Pētījuma mērķis: izpētīt motivēšanas teorētiskās nostādnes un tās praksi tirdzniecības uzņēmumā, lai sagatavotu ieteikumus tās pilnveidei.

Darba uzdevumi: 1) izpētīt motivēšanas teorijas; 2) sniegt uzņēmuma vispārīgo raksturojumu un veikt

SVID analīzi; 3) veikt uzņēmuma darbinieku anketēšanu un apkopot rezultātus; 4) izvērtēt uzņēmuma darbinieku motivāciju, izmantojot sastādītās anketas; 5) izanalizēt darbinieku anketēšanas rezultātus; 6) izstrādāt secinājumus un priekšlikumus.

Pētījuma metodes: teorētiskā izpēte (literatūras un interneta izpēte), analīzes metode (izanalizējot respondentu atbildes), SVID analīze (uzņēmuma izpēte), grafiskā analīze (no iegūtajām respondentu atbildēm, attēlot tās grafiski) un loģiski konsultatīvā metode, un kvalitatīvo datu apstrādes metodi (secinājumi un priekšlikumi).

Sasniegtie rezultāti: Izvērtējot uzņēmumu pēc SVID analīzes, var secināt, ka uzņēmumam ir motivēšanas sistēma, bet tā nav pilnīga. Lai uzlabotu motivēšanas sistēmu, uzņēmumam nepieciešams to papildināt ar motivācijas faktoriem, piemēram, kā atbildības paaugstināšanu, panākumu atzīšanu. Kā arī var secināt, ka vadītāji veic kvalitatīvi savu darbu un darbinieki jūtas finansiāli novērtēti. Uzņēmuma izstrādātā motivācijas sistēma atbilst F. Herberga motivācijas teorijai un tā vairāk balstās uz higiēnas faktoriem.

Atslēgas vārdi: darbinieku motivācija; higiēniskie faktori; motivācijas faktori; motivācija; motivēšanas veidi; motivācijas teorijas.

Alīna Zajarnaja. SPĒĻOŠANAS IZMANTOŠANA PERSONĀLA VADĪBĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, alina.zajarnaja@mail.ru

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Spēļošanu izmantošana mūsdienu pasaulē ir ļoti aktuāla. Spēļošana darba ir daudzi mērķi, kuri palīdz risināt daudzas problēmas, ar kurām var sastapties darbinieki. Spēļošanu izmantošana ir aktuāla, jo tā ir vienkārša, interesanta, noderīga lieta un cilvēki vēlas to izmantot. Spēļošana dod daudz ieguvumus īsa laika perioda.

Pētījuma mērķis: Pētījuma mērķis ir izpētīt spēļošanas izmantošanas teorētiskas nostādnes un veikt aptauju, lai noskaidrot spēļošanas izmantošanu aktualitāti Latvijas darbiniekiem.

Pētījuma metodes: teorētiskā izpēte (literatūras un interneta resursu analīze), empīriskā (aptauja, izmantojot anketas), grafiskā metode.

Sasniegtie rezultāti: tiek izpētīta teorija par spēļošanas izmantošanu personāla vadībā (par spēļošanas vēsturi, spēļošanas veidiem, tiek apskatīti dažādi spēļu piemēri); tiek saņemta informācija par spēļošanas izmantošanu Latvijas uzņēmumos (no aptaujas saņemtiem rezultātiem, var secināt, kā Latvijā spēļošanas izmantošana personāla vadībā nav tik populāra, jo tikai 25% no aptaujas respondentiem to izmantoja sava darbā vietā). Rezultātā, ir noskaidrots, kā spēļošanu izmantošana cilvēkiem ir ļoti jauna pieredze, un daudziem bija grūti atvērt sevi spēļošanas laikā, tomēr cilvēki grib to izmantot sava darbā, jo uzskata kā tas ir ļoti interesanta un lietderīga lieta, kura neprasa daudz naudas un laika.

Atslēgas vārdi: spēļošana; personālā vadība.

Karīna Lipšāne. MĀCĪBU VAJADZĪBU NOTEIKŠANAS METOŽU PILNVEIDE VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, karinalip78@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pareizi noteikta mācību vajadzību metode sniedz ieguldījumu organizācijas attīstībā. Pētītā valsts akciju sabiedrība ir organizācija ar lielu nodarbināto skaitu un dažādu profilu speciālistiem. Līdz ar to mācību vajadzību metožu noteikšanai jābūt rūpīgi plānotai, un jāņem vērā nodarbināto atšķirīgās specializācijas.

Pētījuma mērķis: Teorētisko nostādņu par darbinieku attīstību un apmācības veida noteikšanu izpēte, analizēt konkrētās organizācijas attīstības stratēģiju pielietojumu praksē, veicot darbinieku aptauju un analizējot intervijas ar vadības līmeņa darbiniekiem. Attiecīgi analīzes rezultātiem izdarīt secinājumus un sniegt ieteikumus kā pilnveidot mācību vajadzību noteikšanas metodes.

Pētījuma metodes: Pētījumā tika izmantota kvantitatīvā metode – anketēšana, kvalitatīvā metode – intervēšana, monogrāfiskā metode, iestādes iekšējo dokumentu analīze, iestādes SVID analīze, sintēze, lai iegūtu secinājumus un priekšlikumus.

Sasniegtie rezultāti: Balstoties uz pētīto literatūru par mācību vajadzību noteikšanas metožu procesiem, veikto aptaujas un interviju analīzi, tiek secināts, ka organizācijā ir sakārtoti procesi kā notiek attīstības pārrunas un kompetenču, darba izpildes novērtēšana, taču vadītāju līmenī trūkst izpratnes par mācību efektivitātes novērtēšanu, kas mazina precīzu mācību vajadzību noteikšanu. Ir vairākas iespējas kā pilnveidot mācību noteikšanas metodes organizācijā. Jāvērš uzmanība komunikācijai starp vadītāju un darbinieku, organizācijas stratēģisko mērķu izskaidrošanai, novērtēšanas rezultātu izmantošanai mācību noteikšanā. Pamats veiksmīgai mācību metožu izvēlei ir rūpīgi izveidots katras struktūrvienības/funkcijas mācību un attīstības plāns.

Atslēgas vārdi: mācību metodes; stratēģija; attīstība; mācību novērtēšana; mācību metožu pilnveidošana.

Darja Moisejčenko. PERSONĀLA MOTIVĀCIJA MŪSDIENU APSTĀKĻOS

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, darjam1995@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Ikviens vadītājs vēlas, lai viņa uzņēmums attīstās un ienes materiālos labumus, savukārt veiksmīgs uzņēmums nenožīmē tikai pozitīvus finanšu rādītājus, jo galvenais resurss, kas nosaka uzņēmuma veiksmes faktoru, ir motivēts darbaspēks. Motivācija ir galvenais veiksmes garants jebkurā uzņēmumā, jo tieši ar darbinieku un vadītāju motivāciju, uzņēmums attīstās un sasniedz savus mērķus. Motivācijas temats vienmēr būs aktuāls, jo bez tās nevar pastāvēt ne tikai uzņēmums, bet arī cilvēka dzīve kopumā.

Pētījuma mērķis: Izpētīt motivēšanas sistēmas teorētiskās nostādnes un, veicot strādājošo aptauju, noskaidrot, kas motivē darbiniekus pildīt savu darbu kvalitatīvi un ar maksimālo atdevi.

Pētījuma metodes: Literatūras un interneta resursu analīze, anketēšana, grafiskā metode.

Sasniegtie rezultāti: Izpētot teoriju un veicot aptauju, tika secināts, ka darbiniekus motivē sava nozīmīguma apziņa – izjūta, ka viņš var kaut ko ietekmēt un mainīt. Ja šis motivējošs faktors pilnvērtīgi nodrošināts, tad darbinieks jūtas piederīgs uzņēmumam un labprāt pilda savu darbu kvalitatīvi un ar lielu atdevi, kas sekmē arī visa uzņēmuma sekmīgu darbību. Aptaujas rezultāti parādīja to, ka materiāli motivātori, mūsdienu apstākļos, ir svarīgi, savukārt, tas nav ilgstošs motivātors un ar laiku jāmeklē citas iespējas noturēt darbinieku, jo darbiniekus, galvenokārt, motivē gan materiāli bonusi, gan labvēlīgs klimats darba vietā.

Atslēgas vārdi: motivācija; personāla vadība.

Edgars Žogota. PERSONĀLA MOTIVĒŠANAS IESPĒJU NOVĒRTĒŠANA TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, betonich10@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Organizācijām ir nepieciešami iesaistīti, motivēti un apmierināti darbinieki. Ieguvumi ir gan organizācijām, gan darbiniekiem - klientu un darbinieku apmierinātība, darba snieguma uzlabošanās, produktivitātes pieaugums, peļņas rādītājus paaugstināšanās, kā arī darbinieku mainības samazināšanās jeb tas ietekmē rezultātu, kas tiek saistīts ar veiksmīgu un efektīvu uzņēmējdarbību. Tā ir mūsdienu uzņēmējdarbības un darba tirgus aktualitāte – kā motivēt un noturēt darbiniekus.

Pētījuma mērķis. Izpētīt motivēšanas iespējas uzņēmumā, kas būtu būtiskas darbiniekiem bez atalgojuma un izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma vadībai motivācijas sistēmas uzlabošanai.

Pētījuma metodes: Pētījumā tika izmantotas šādas pētījuma metodes: 1) teorētiskās analīzes metode - motivācijas teorijas literatūras analīze; 2) uzņēmuma personāla procesu un motivēšanas sistēmas izpēte un raksturošana; 3) personāla aptauja un strukturēta intervija ar uzņēmuma vadītāju; 4) izlases metode – intervijas un aptaujas rezultātu apkopojums un analīze; 5) grafiskā metode pētījuma rezultātu atspoguļojumam.

Sasniegtie rezultāti: Veiktā pētījuma rezultātā, tika noskaidroti uzņēmuma ārējie motivācijas faktori (labumi), kas ir svarīgi darbā/ikdienā, lai sasniegtu lielāku apmierinātību, labsajūtu un labākus rezultātus, respondentiem svarīgākais bija apmaksāta veselības apdrošināšana. Pētījumā par to, kādēļ darbinieks dara savu darbu, vērtējums bija „man patīk šis darbs”, kā arī tika noskaidrots, kā darbinieki uztver savu darbu un secināms, ka respondentiem tas šķita noderīgs.

Atslēgas vārdi: ārējā un iekšējā motivācija, apmierinātība ar darbu ietekmējošajiem faktoriem.

Inta Samoviča. DARBA DEVĒJU PRASĪBAS PERSONĀLA SPECIĀLISTU PROFESIJAI NEPIECIEŠAMAJĀM PROFESIONĀLAJĀM KOMPETENCĒM UN PRASMĒM

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija, samovica.inta@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: *Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš*

Anotācija

Personāla speciālista darba pienākumi ir atkarīgi no dažādiem aspektiem, uzņēmuma darbības sfēras, no tā, cik liels ir uzņēmums, kurā jāveic darba pienākumi. Tas ietekmē to, cik daudz un dažādām šīm personāla vadītāja prasmēm ir jābūt. Tēmas aktualitāti nosaka jaunas vēsmas profesionālajā darbībā. To ietekmē gan jaunu tehnoloģiju ienākšana darba vidē, uzņēmuma klientu loka paplašināšanas ārvalstīs, jaunas darbinieku paaudzes prasības un īpatnības. Darbinieki ir viens no galvenajiem rādītājiem, kas atspoguļo organizācijas iekšējo vidi, tās vērtības un principus. Tādēļ organizācijām ir svarīgi piemēlēt zinošus, spriest spējīgus un kompetentus savas jomas speciālistus, kuru vērtības sakristu ar uzņēmuma izvirzītajām vērtībām un principiem. Izpratne par personāla speciālista lomu mūsdienu sabiedrībā sāk attīstīties jaunā gaismā - laužot stereotipus par personāla speciālistu darbības nepieciešamību un lomu personāla atlasē, kā arī ne tikai izpildītāja funkcijas veicēju, bet arī partneri, kas tiek iesaistīts vadības lēmumu pieņemšanā. Pētījuma ietvaros centos noskaidrot reālo situāciju dažādās organizācijās. Vai izpratne par personāla speciālistam nepieciešamajām profesionālajām kompetencēm un prasmēm atbilst profesijas standartam? Tika pētīts personāla speciālista profesijas standarts. Kādas zināšanas un prasmes nepieciešamas personāla speciālistiem, kādas ir vadītāja kompetences?

Pētījuma aktualitāte: Tēmas aktualitāti nosaka jaunas vēsmas profesionālajā darbībā. To ietekmē gan jaunu tehnoloģiju ienākšana darba vidē, uzņēmuma klientu loka paplašināšanas ārvalstīs, jaunas darbinieku paaudzes prasības un īpatnības. Darbinieki ir viens no galvenajiem rādītājiem kas atspoguļo organizācijas iekšējo vidi, tās vērtības un principus.

Pētījuma mērķis: pētījuma ietvaros centos noskaidrot reālo situāciju dažādās organizācijās: vai izpratne par personāla speciālistam nepieciešamajām profesionālajām kompetencēm un prasmēm atbilst profesijas standartam?

Pētījuma metodes: Teorijas izpēte un analīze, intervēšana, iegūto datu apstrāde, iegūto datu analīze, sintēze.

Sasniegtie rezultāti: Tika veikta izpēte par tēmu - darba devēju prasības personāla speciālistu profesijai nepieciešamajām profesionālajām kompetencēm un prasmēm. Tika secināts, ka personāla speciālista profesionālās kompetences un prasmes tiek pilnībā izmantotas reālajā darba vidē. Prasības, kas ir darbinieku amata aprakstā, bieži pārsniedz robežas, kas uzliek papildus pienākumus. Respondentu atbildes rada pārlicību, ka šī darba veicēji ir apmierināti ar savu profesijas un darba vietas izvēli.

Atslēgas vārdi: kompetences; prasmes.

Kristīne Mūrniece. LOJALITĀTES VADĪŠANA INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU UZNĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, kristienmurniece123@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Darba maiņa sabiedrībā tiek uztverta pozitīvi, nozīmīgāka kļūst profesionālā izaugsme, nevis darbs konkrētā organizācijā, tāpēc kļūst grūtāk vienā organizācijā ilgāku laiku noturēt kompetentākos darbiniekus [Pāvuls; Reņģe; 2004, 147.lpp.]. Autores secina ka līdz ar to personāla atlase uzdevums ir svarīgs un nozīmīgi sarežģīts posms, jo ne tikai prasmīgi jāatlasa darbinieki atbilstoši uzņēmuma nepieciešamajām vakancēm un adaptēt jaunus darbiniekus, bet stratēģiski plānot to piesaisti ilgtermiņā, ejot līdz digitalizācijas ietekmei. Galvenais nosacījums ir veicināt darbinieka uzticību uzņēmumam - lojalitāti, un tas ir divvirzienu ceļš, jeb šai uzticībai ir jābūt abpusējai. Darbinieki nav piesaistīti uzņēmumam uz mūžu, un pie niecīgākās neapmierinātības izpausmes, darbinieki sāk meklēt izaicinājumu ārpus uzņēmuma, nozīmīgākie faktori kuru veicina neapmierinātību autores prāt ir uzņēmuma reputācija, vīzija, mērķis un izaugsmes iespējas, jeb to neatbilstība darbinieka izpratnei. Jēdziens "lojalitāte" tikai daļēji atklāj darbinieka attieksmju kopumu pret organizāciju, ko angļu valodā apzīmē ar vārdu *commitment* (ang. val.). Lojalitāte pret organizāciju ir viens no darbinieku attieksmes pret darbu rādītājiem kādā organizācijā [Dāvidsone, 2008, 195.lpp.]. Autore pieļauj domu, ka darbinieku lojalitāte izpaužas kā apmierinātībā ar darba vidi un darbu kopumā, un izdara secinājumu, ka darba tirgu nav tāda konkrēta viena faktora, kas nodrošinātu lojalitāti ilgtermiņā, kā arī fakts, ka darbinieku mainība ietekmē izmaksas, kas saistītas ar personāla atlasī, apmācību un integrēšanu uzņēmumā ir diezgan lielas, ir jāapzina uzņēmuma lojalitāti veicinošie faktori tie stratēģiski jāplāno, jāvada un jātransformē atbilstoši situācijai.

Pētījuma mērķis: Analizēt lojalitātes vadīšanas nostādnes informācijas tehnoloģijas uzņēmumā, izpētīt teorētiskās nostādnes, izdarīt secinājumus un ieteikt priekšlikumus un risinājumus lojalitātes vadīšanas procesu pilnveidošanā.

Pētījuma metodes: Autore savā darbā izmantoja sekojošas pētījuma metodes: Kvantitatīvā pētniecības metode (anonīma anketēšana vienas nodaļas ietvaros), Kvalitatīvā pētniecības metode (dokumentu analīze, strukturēta intervija), Loģiski konstruktīvā metode (nosakot sakarību, izdarot loģiskus secinājumus), Grafiskā metode (rezultātu un datu vizuālā atpoguļošana), Analīze un Sintēze (iegūtās informācijas un datu apstrāde secinājumu un priekšlikumu izvirzīšanai).

Sasniegtie rezultāti: Būtiskākie secinājumi :

1. Darbinieka apmierinātību ietekmē individuālu vajadzību apmierināšana, to individuāla izzināšana nodrošina veiksmīgāku lojalitātes organizēšanu.
2. Darbinieku lojalitāte un iesaistīšanās veidojās pie līdzīgiem nosacījumiem.
3. Lojalitātes vadīšana sākas ar vēlāmā darbinieka raksturošanu konkrētā uzņēmuma ietvaros

Būtiskākie priekšlikumi:

1. Vadītājam nodrošināt biežāku atpakaļsaiti, tādā veidā iedrošinot un motivējot darbinieku mērķu izpildē un sasniegšanā, kā arī lojalitātes veicināšanā.

2. Vadītājam organizēt sapulces vienu reizi nedēļā, kurās visi nodaļu darbinieki tiek uzklauti un vienlaicīgi arī informēti par procesiem.
3. Personāla vadībai ieviest biežākas pulsa aptaujas, kas nodrošinās ticamākus rezultātus.

Atslēgas vārdi: lojalitāte; personāls; vadība; apmierinātība ar darbu; personāla atlase.

Einārs Kuzmins. PERSONĀLA MAINĪBAS MAZINĀŠANAS IESPĒJAS RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, einars.kuzmins@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pētījuma objekts ir ražošanas uzņēmums, kura nepārtrauktas darbības nodrošināšanai svarīgi ir uzticami darbinieki ar noteiktām zināšanām un spējām strādāt augstas intensitātes apstākļos monotonu darbu, taču daļa darbinieku nevēlas ilgstoši strādāt šajā uzņēmumā, kā arī uzņēmums nespēj noturēt jaunos darbiniekus, šie apstākļi rada vairākas problēmas ražošanā un būtiski ietekmē uzņēmuma darbību kopumā. Jaunu darbinieku atrašana un apmācība ir ilgstošs process, kas prasa papildus resursus. Personāla mainības iemeslu noskaidrošana ļautu saprast, kāpēc uzņēmumā ir tik augsta darbinieku kustība un kādi pasākumi jāveic, lai mazinātu darbinieku mainību uzņēmumā.

Pētījuma mērķis: Pētījuma mērķis ir veikt teorijas analīzi par personāla mainību ietekmējošiem faktoriem, aptaujāt uzņēmuma darbiniekus, lai noskaidrotu personāla mainības ietekmējošo faktoru nozīmi uzņēmumā, un ieteikt risinājumus, lai novērstu darbinieku mainības iemeslus uzņēmumā.

Pētījuma metodes: Pētījuma veikšanā izmantotas vairākas metodes: literatūras analīze, SVID analīze, aptaujas, iegūto datu analīze un sintēze, grafiskā analīze rezultātu attēlošanai – grafiku un tabulu veidošana.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultāti ļauj secināt, ka būtiskākie faktori, kas ietekmē darbinieku aiziešanu ir komunikācijas problēmas ar vadītājiem, nemotivējoša atalgojuma sistēma un veicamā darba apjoms. Lai mazinātu personāla mainību, uzņēmumā jāuzlabo cilvēkresursu vadības stratēģija, jāpārveido ražošanas plāni un jāizstrādā jauna atalgojuma sistēma.

Atslēgas vārdi: personāla mainība; cilvēkresursu vadība uzņēmumā; darbs ražošanas uzņēmumā.

Laura Šnore. PAAUDŽU SADARBĪBA PERSONĀLA VADĪBA

Alberta koledža, Personāla darba organizācija, laurasnore@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Darba kolektīvos parasti ir dažādu paaudžu darbinieku grupas, kuras savā starpā ne vienmēr var atrast kopīgu valodu.

Pētījuma mērķis: Izpētīt paaudžu sadarbību kolektīvos, un saprast kā darba vadītājam ir strādāt ar dažādām paaudžu grupas darbiniekiem.

Pētījuma metodes: Teorijas analīze, kvalitatīvā metode (intervija), sintēze

Sasniegtie rezultāti: Intervēti 4 darba vadītāji, kuri ir dalījušies ar savām pieredzēm strādājot ar dažādas paaudzes darbiniekiem, izanalizēta teorija. Katrai no paaudzēm piemīt konkrēts attieksmju, uzvedību, paradumu un motivāciju kopums. Lai dažādu paaudžu pārstāvji labāk saprastos, saziņā izvairītos no liekiem pārpratumiem un veidotu veiksmīgākas attiecības gan sadzīvē, gan darbā, ir svarīgi zināt, kādas ir katras paaudzes vērtības, uzskati un motivācija.

Atslēgas vārdi: paaudžu sadarbība; personāls; paaudžu vērtības.

Laura Rugāja. DARBINIEKU NOVĒRTĒŠANAS PASĀKUMU PILNVEIDE VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, Laura.Rugaja@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Darbinieku novērtēšana, novērtēšanas sistēmas pārskatīšana pilnveidošanas nolūkā arī sasauca ar vienu no uzņēmuma stratēģiskajiem mērķiem: darbības izcilība un izmaksu efektivitāte. Darbinieku novērtēšana ir cieši saistīta ar izcilību un izmaksu efektivitāti, tā ir iespēja uzņēmumā pārskatīt, kas tiek vērtēts, kā tas tiek darīts un kāds labums no vērtēšanas ir ne tikai darbiniekam, bet arī uzņēmuma attīstībai, izaugsmei un peļņai. Darbinieku snieguma novērtēšana ir viens no būtiskākajiem uzdevumiem, ar ko saskaras vadītājs. Darbinieku novērtēšanas process ļauj apzināt un uzlabot darbinieku kompetences un attīstīt darbiniekus.

Pētījuma mērķis: Izpētīt un analizēt darba izpildes novērtēšanas teorētiskās nostādnes un praktisko pieredzi valsts akciju sabiedrībā, lai sniegtu ieteikumus tās pilnveidei

Pētījuma metodes: Teorijas nostādņu analīze, dokumentu analīze, anketēšana, eksperta intervija, SVID, grafiskā analīze, sintēze.

Sasniegtie rezultāti: Formulēti 19 secinājumi. Būtiskākie: darbinieki sniedz vērā ņemamus ieteikumus vērtēšanas sistēmas uzlabošanai; vērtējums motivē darbinieku sasniegt labākus rezultātus; atgriezeniskā saite ir būtisks instruments vadītāja rokās, kas spēj darbiniekus motivēt. Izvirzīti 14 priekšlikumi darbinieku novērtēšanas pasākumu pilnveidei valsts akciju sabiedrībā. Nozīmīgākie: vērtētājiem vērtējumā rakstīt motivējošus komentārus nevis tikai norādīt uz nepilnībām apstrādātajā darbā, tādā veidā pārveidojot vērtēšanas sistēmu no vērtējošas uz motivējošu; klientu apkalpošanas kvalitātes vadības daļai ieviest iespēju, ka klients novērtē darbinieku pēc apkalpošanas situācijas un šo vērtējumu

integrēt ceturkšņa vērtējumā; nodaļu vadītājiem nodrošināt to, lai tiktu kontrolēts, kā apmācībās pielietotās zināšanas tiek izmantotas ikdienas darbā.

Atslēgas vārdi: vērtējums; darbinieki; kompetences.

Maija Lielmane. PROFESIONĀLĀ IZDEGŠANA UN TĀS PROFILAKSE VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDĒ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, amaija@tvnet.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Veselības aprūpes darbinieki ir viena no riska grupām, kas ir pakļauti profesionālās izdegšanas sindromam. To ietekmējošie faktori ir ļoti dažādi - attīstoties dažādām tehnoloģijām, mainoties ekonomiskajai situācijai valstī, dzīves ritējumam kļūstot arvien straujākam un darba slodzei palielinoties rodas arvien vairāk iemeslu, kas veicina darba spēju zaudēšanu, kā arī spēju adekvāti reaģēt dažādās ar darbu saistītās situācijās. Personāla neapmierinātība ar darba apstākļiem visbiežāk beidzas ar darba gaitu pārtraukšanu. Vesels un novērtēts darbinieks ir uzņēmuma lielākā vērtība. Tomēr, ja darbinieku atbalsta sistēma netiek izstrādāta, vai pilnveidota, tas palielina personāla mainību un ietekme arī palikušo darbinieku darba kvalitāti.

Pētījuma mērķis: Šī pētījuma mērķis bija noskaidrot vai veselības aprūpes iestādē strādājošie izjūt neapmierinātību ar darbu, vai veselības aprūpes iestādes vadība motivē darbiniekus, kā arī kas ir šie faktori, kuru ietekmē palielinās draudi saskarties ar šiem izdegšanu veicinošajiem stresoriem.

Pētījuma metodes: Pētījumā tika izmantota teorētiskās analīzes metode. Teorija tika meklēta gan literatūras avotos, gan interneta resursos. Kā pētījuma metode tika izmantota nestrukturētā intervēšana. Tika izmantoti jautājumi bez iepriekš sagatavotiem atbilžu variantiem. Lai iegūtu secinājumus, tika izmantota analīze un sintēze

Sasniegtie rezultāti: Analizējot saņemtās intervijas anketas un apkopojot sniegtās atbildes konkrētās nozares speciālisti sniedza ieskatu iespējamo problēmu rašanās iemeslos, kā arī atspoguļoja vadības iniciatīvu, gan organizatoriskos pasākumus, gan ar darba vidi un novērtēšanu saistītos jautājumus.

Atslēgas vārdi: Profesionālā izdegšana; stress; pārslodze; personāls.

Inta Baņķe. PAAUDŽU SADARBĪBA PERSONĀLA VADĪBĀ

Alberta Koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, aveneb@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: šī tēma ir aktuāla, jo darba vidē strādā dažādas paaudzes cilvēki, veidojot labus apstākļus darba vidē ir nepieciešams atrast veidus, kā kolektīvs varētu labāk sadarboties, ir svarīgi izprast paaudžu domāšanu atšķirības, lai varētu novērst to konfliktus. Personāla speciālistam ir jāzina, kā sadarboties ar dažādām paaudzēm.

Pētījuma mērķis: Pētnieciskā darba mērķis-ir noskaidrot paaudžu domāšanas atšķirības, lai veicinātu to sadarbību kolektīvā.

Pētījuma metodes: kvantitatīvo pētniecības metodi - aptauju, grafisko metodi, rezultātu apskatāmībai un sakarību atklāšanai, un vēl analīzes metodi, analizējot, izpētot un secinot pētījuma rezultātus.

Sasniegtie rezultāti: 1) Katrai no paaudzēm piemīt konkrēts attieksmju, uzvedību, paradumu un motivāciju kopums. 2) Lai sadarbotos, ir nepieciešams izprast paaudžu īpatnības un iemācīties izmantot to unikalitāti darbā ar ikvienu individu. 3) Apzinātas personiskās vērtības. Rīcību nosaka un virza individuālās vērtības, kas reti ir pilnībā apzinātas. Vērtības nav pareizas vai nepareizas, tās ir atšķirīgas, bet katram personīgi nozīmīgas. Atklātas sarunas par savām un kolēģu vērtībām palīdz uzlabot sadarbību komandā. 4) Cieņa pret atšķirīgo. Jo dažādāki ir komandas dalībnieki, jo vairāk nianšu komanda spēj ieraudzīt. Tiesa, ar nosacījumu, ka katra balss tiek sadzirdēta. Vairojot toleranci un cieņu pret atšķirīgo, darbinieki kļūst iejutīgāki un spēj labāk sadzirdēt sevi un citus. 5) Mūsdienās svarīgs ir abpusējais mentorings, ja abas puses – vecākā un jaunākā paaudze - viena no otras var mācīties.

Atslēgas vārdi: paaudzes; atšķirības; mentorings.

Laura Gulbe. PAAUDŽU SADARBĪBA PERSONĀLA VADĪBĀ

Alberta koledža, Iestāžu darba organizācija un vadība, lagul@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.paed., Mg.oec., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Šis temats ir aktuāls, jo mūsdienās uzņēmumos strādā dažādu paaudžu pārstāvji un darba devējiem ir svarīgi zināt, kā risināt konfliktus starp paaudzēm. Pētījumā īpaša uzmanība pievērsta attiecībām starp jaunākām paaudzēm, kas izriet no uzņēmuma specifikas

Pētījuma mērķis: izpētīt paaudžu sadarbības teorētiskās nostādnes un sadarbības praksi ēdināšanas uzņēmumā.

Pētījuma metodes: Teorijas analīze, kvantitatīvā (aptauja), grafiskā (iegūto datu atspoguļošana grafikos), SVID analīze, sintēze, lai iegūtu secinājumus

Sasniegtie rezultāti: Kopumā uzņēmuma darbiniekiem nav problēmu sadarboties ar jaunāku vai vecāku kolēģi. Uzņēmuma vadītājam ieteiktu rīkot vairāk komandas saliedēšanas pasākumus darbiniekiem.

Atslēgas vārdi: paaudze; paaudžu maiņa; konflikts; sadarbība; paaudžu sadalījums.

Elīna Višņevska¹, Inga Seļodkina². DARBASPĒKA PIEEJAMĪBA KĀ NOSACĪJUMS ATTĪSTĪBAI PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ

¹Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, eweliina_eliina@inbox.lv

²Alberta koledža, Uzņēmējdarbība: Mazo uzņēmumu ekonomika un organizācija, iselodkina@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.oec., Mg.paed., docents Armands Kalniņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Darba autores izvēlējās šo pētījuma tēmu, jo kvalificēta darbaspēka trūkums Latvijā kļūst par arvien aktuālāku problēmu, kasvar nopietni apdraudēt pārtikas ražošanas uzņēmumus. Izpētes rezultāti varētu palīdzēt pārtikas ražošanas uzņēmumiem rast risinājumu šai problēmai, kā arī varētu palīdzēt jauniešiem izvēlēties pareizo studiju programmu (izvēlēties profesiju, kas būs pieprasīta darba tirgū).

Pētījuma mērķis: Noskaidrot, kādas ir vispieprasītākās profesijas pārtikas ražošanas uzņēmumā, kādu profesiju pārstāvju visvairāk trūkst, kā arī iepazīties ar prasībām pret potenciālajiem darbiniekiem šajos uzņēmumos.

Pētījuma metodes: Dokumentu izpēte, intervijas ar dažādu specializāciju vadītājiem pārtikas ražošanas uzņēmumā, sludinājumu izpēte.

Sasniegtie rezultāti: Pēc pētījuma rezultātiem, autores secina, ka pārtikas ražošanas uzņēmumos visvairāk trūkst kvalificēta darbaspēka. Mazkvalificētu darbinieku nepieciešamība ir sezonāla (darba sezona- vasara), taču augstāk kvalificēti darbinieki ir vajadzīgi visu gadu. Izpētot darba sludinājumus mājaslapā *ss.com*, tiek secināts, ka visbiežāk darbu meklē strādnieki un darba vadītāji un visretāk- personāla vadītāji. Pēc *ss.com* analīzes rezultātiem secināts, ka situācija, kad darba piedāvājums pārsniedz darba pieprasījumu, veidojas uz vakanci "tehnologs", "inženieris" un "noliktavas pārzinis", visos pārējos gadījumos darba pieprasījums ir lielāks par piedāvājumu. Apkopojot interviju rezultātus, tiek noskaidrots, ka darba devēji pārtikas ražošanas uzņēmumā no saviem darbiniekiem sagaida atbildību pret uzticēto darbu, godīgumu un ļoti augstu vērtē darbinieka vēlmi attīstīties uzņēmumā.

Atslēgas vārdi: darbinieks; profesija; kvalificēts; ražošana.

SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS UN MĀRKETINGS

Artūrs Rutkovskis¹, Anete Lazdiņa², Kaspars Baiba³. KINOTEĀTRA “MULTIKINO” KOMUNIKĀCIJAS TENDENCES SOCIĀLAJOS MEDIJOS

¹Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, arturs.rue@gmail.com

²Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, lazдина.anete20@gmail.com

³Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, kaspars4444@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.soc. Vita Stīge-Škuškovnika

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Sociālie mediji ir ienākuši visās mūsu dzīves jomās, un tie kā komunikācijas instruments palielina kinoteātru un kino industrijas popularitāti un vērtējumus. Kinoteātru apmeklētību un popularitāti ir izteikti ietekmējusi sociālo mediju attīstība un iejaukšanās katra cilvēka ikdienas dzīvē, pateicoties tādiem sociālajiem medijiem kā *Facebook*, *YouTube*, *Twitter*, *Instagram* u.c. Katram aktīvākajam sociālo tīklu lietotājam ir viedoklis par kādu slavenību, zīmolu vai firmas aktivitātēm sociālajos tīklos, un daļa no sekotājiem aktīvi komentē un dalās ar šīm aktivitātēm, ceļot vai graujot tā prestižu.

Pētījuma mērķis: Izpētīt kinoteātra “Multikino” komunikāciju sociālajos medijos, lai sniegtu priekšlikumus tās pilnveidei.

Pētījuma metodes: Tika veikta Rīgas lielāko kinoteātru sekotāju aptauja elektroniskā formātā, intervija ar kinoteātra “Multikino” pārstāvi, kā arī literatūras analīze un grafiskā metode rezultātu apkopošanai.

Sasniegtie rezultāti: Autoru veiktais pētījums norāda, ka visbiežāk izmantotie sociālie mediji ir *Facebook*, *Instagram* un *YouTube*, kas nozīmē, ka reklāmas un akcijas, un cita veida komunikācija ar klientiem jāveic šajos sociālajos medijos. Tāpat rezultāti norāda, ka izmantojamā ierīce informācijas gūšanai par kinoteātra aktualitātēm sociālajos medijos ir mobilais telefons (viedtālrunis), līdz ar to kinoteātriem jāveido ērtas tīmekļa vietņu mobilās versijas, kas spēj atvieglot klientiem informācijas uztveršanu un iespēju ātri atrast aktuālākos jaunumus, piedāvājumus, akcijas utt.

Atslēgas vārdi: sociālie mediji; Multikino, kinoteātris; komunikācija; tendences.

Alise Gubene. DIGITĀLĀS KOMUNIKĀCIJAS INSTRUMENTU IZMANTOŠANAS IESPĒJAS VALSTS IESTĀDES ĀRĒJĀ KOMUNIKĀCIJĀ

Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, alisegubene@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.philol., docente Inga Milēviča

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Līdz ar tehnoloģiju attīstību, bez klasiskajiem sabiedrisko attiecību speciālista izmantotajiem instrumentiem organizācijai ir iespēja nepastarpināti nodot informāciju. Situācijā, kad ziņu var radīt ikviens, kam ir piekļuve globālajam tīmeklim un zināšanas, kā izmantot šīs tehnoloģijas, digitālās

komunikācijas instrumentu izmantošana ir kļuvusi par neatsveramu prasmi organizācijas veiksmīgai pastāvēšanai.

Pētījuma mērķis: Izpētīt CERT.LV ārējā komunikācijā izmantotos digitālās komunikācijas instrumentus, lai izstrādātu priekšlikumus to izmantošanas iespējām.

Pētījuma metodes: Izmantotas gan kvalitatīvās pētījuma metodes, veicot daļēji strukturētās intervijas ar CERT.LV pārstāvi Līgu Beseri un digitālās komunikācijas ekspertu Edgaru Korončevski, gan kvantitatīvās – izstrādājot aptaujas anketu, lai noskaidrotu ārējās mērķauditorijas viedokli par CERT.LV digitālās komunikācijas instrumentu izmantošanu.

Sasniegtie rezultāti: Katrai no CERT.LV tiešajām ārējām mērķauditorijām ir savs *digitālais ziņojumu dēlis*, IT profesionāļiem tīmekļa vietne – www.cert.lv un Twitter konts, savukārt IT vidusmēra lietotājam – www.esidross.lv un Facebook konts. CERT.LV sabiedrisko attiecību grupas vadītāja norādīja, ka digitālā komunikācija nebūtu jāuztver kā pašmērķis, tas ir tikai līdzeklis mērķa sasniegšanā, tāpēc pirms ārējās mērķauditorijas informēšanas tiek rūpīgi izvērtēts satura svarīgums. Digitālās komunikācijas eksperts uzskata, ka pirms digitālās komunikācijas instrumentu izmantošanas ir jābūt noteiktam skaidram un izmērāmam mērķim, lai tas nestu gaidīto – auditorijas lojalitāti, izpratni un piesaisti zīmolam. CERT.LV veidoto digitālo komunikāciju respondenti ir novērtējuši kā atbilstošu viņu gaidām un efektīvu, jo informācijas apmaiņa notiek formātā, kas ir pieņemams abām pusēm.

Atslēgas vārdi: digitālā komunikācija; valsts iestāde; ārējā komunikācija; iespējas; sabiedriskās attiecības.

Artūrs Rutkovskis. SABIEDRISKO ATTIECĪBU IZPRATNE SABIEDRĪBĀ

Alberta Koledža, Sabiedriskās attiecības, arturs.rue@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.soc. Vita Stīge-Škuškovnika

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Sabiedriskās attiecības var pamanīt praktiski visās nozarēs, valsts pārvaldē, privātajos uzņēmumos un nevalstiskajās organizācijās, un attīstoties mūsdienu tehnoloģijām un masu informācijas avotiem, aug arī sabiedrisko attiecību un komunikācijas nozīme. Cik liela sabiedrības daļa saprot un aizdomājas, ka par iepriekš minēto ir atbildīgs sabiedrisko attiecību speciālists, ka no viņa ir atkarīga organizācijas nākotne, dzīvotspēja un iespēja būt atzītai sabiedrībā; cik daudzi saprot šo jēdzienu „sabiedriskās attiecības”, tā nozīmi?

Pētījuma mērķis: Noskaidrot sabiedrisko attiecību izpratni sabiedrībā.

Pētījuma metodes: Literatūras un dokumentu analīze; aptaujas metode (130 respondenti) un grafiskā metode rezultātu atspoguļošanai.

Sasniegtie rezultāti: Pēc rezultātu apstrādes un analīzes tika secināts, ka kopumā sabiedriskās attiecības izprot pārsvarā jaunieši vai cilvēki vecumā līdz 30 gadiem. Tomēr daudzi līdz galam neiedziļinās pašā jēdzienā “sabiedriskās attiecības”, kā arī daudzi respondenti jauc vai pielīdzina sabiedriskās attiecības reklāmai vai mārketingam. Autors secina, ka sabiedrībai ir pavirša izpratne par to, kas ir sabiedriskās attiecības.

Atslēgas vārdi: sabiedriskās attiecības; sabiedrība; izpratne; aptauja.

Kristīne Ķeire¹, Ketija Vaganova², Ilze Grēvele-Skaraine³, Kristīne Nete⁴. KINOTEĀTRA “KINO CITADELE” KOMUNIKĀCIJA SOCIĀLAJOS MEDIJOS

¹Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, kristinekeirekeire@inbox.lv

²Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, ketija.vaganova@gmail.com

³Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, sopranoilzegrevele@gmail.com

⁴Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, netekristine@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.soc. Vita Stīge-Škuškovnika

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Latvijas biznesa ziņu portālā *Dienas business* minēts, ka uzņēmumu konti sociālajos tīklos ir kļuvuši par nozīmīgu informācijas avotu iedzīvotājiem, jo īpaši tā dēvētajai *millenium* paaudzei (Petrāne, 2017). Arī portāls *Walker Sands Communications* norāda, ka īsti nevar aprakstīt, kā konkrēti, bet sociālo mediju portāli ir mainījuši cilvēku ikdienu un tas turpinās notikt arī nākotnē, saistot miljoniem cilvēku visā pasaulē (Eichmann, 2016). Šie ir tikai daži aspekti, kādēļ autores uzskata šo tematu par aktuālu gan sabiedrisko attiecību nozarē, gan uzņēmumu komunikācijā, šī pētījuma kontekstā, izvēloties izpētīt kinoteātra “Kino Citadele” komunikāciju un aktivitāti sociālajos medijos.

Pētījuma mērķis: Izpētīt kinoteātra “Kino Citadele” komunikāciju sociālajos medijos, lai sniegtu priekšlikumus tās pilnveidei.

Pētījuma metodes: Aptauja, kas tika veidota elektroniskā formātā, saņemot 140 respondentu atbildes; intervija ar kinoteātra pārstāvi; literatūras analīze; kā arī grafiskā metode rezultātu atspoguļošanai.

Sasniegtie rezultāti: Lielākā daļa no respondentiem atzīst, ka informāciju par kinoteātra aktivitātēm iegūst tieši no interneta un kinoteātra tīmekļa vietnes. Kinoteātra pārstāvis intervijā norādīja, ka sekotāji sociālajos medijos meklē informāciju par konkursiem, lai gan aptaujas rezultātos ļoti mazs procents respondentu izteica, ka tas viņus piesaistītu.

Atslēgas vārdi: Kinoteātris; komunikācija; sociālie mediji.

Kristīne Nete¹, Ilze Grēvele – Skaraine². SABIEDRISKO ATTIECĪBU IZPRATNE SABIEDRĪBĀ

¹Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, netekristine@gmail.com

²Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, sopranoilzegrevele@gmail.com

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Sabiedrības izpratne par sabiedrisko attiecību (turpmāk – SA) speciālista darbu un profesiju kopumā joprojām ir neskaidra, bieži šīs profesijas izpausmes tiek jauktas ar mārketingu, reklāmu, žurnālistiku.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot un atspoguļot sabiedrības viedokli par SA jēdzienu un tā izpausmes formām.

Pētījuma metodes: Tika izmantota aptaujas metode, veidojot elektronisko aptaujas formu, literatūras un dokumentu analīzes metode, kā arī grafiskā metode rezultātu atspoguļošanai.

Sasniegtie rezultāti: Pētījuma rezultāti neapstiprināja autoru izvirzīto hipotēzi, ka liela daļa Latvijas sabiedrības nespēj atšķirt darba pienākumus starp sabiedrisko attiecību speciālistu un mārketinga jomas pārstāvi. Lai arī sabiedrisko attiecību profesija realitātē ir ļoti saplūdusi ar citu profesiju pienākumiem, respondenti zina, kādi tie ir SA darbā un prot tos nodalīt.

Atslēgas vārdi: sabiedriskās attiecības; profesija; speciālists; izpratne; sabiedrība.

Samanta Sīle. IZDEVNIECĪBAS TĪMEKĻA VIETNES UN SOCIĀLO MEDIJU KOMUNIKĀCIJAS PILNVEIDE

Alberta koledža, Sabiedriskās attiecības, sile.samanta@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.sc.soc., docente Vita Stīge-Škuškovnika*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Uzņēmumi ar konkrētu, šauru nozari nereti saskaras ar grūtībām izvietot saistošu informāciju savos sociālo mediju kanālos, tādējādi nepiesaistot ne jaunus klientus, ne noturot esošos. Izdevniecībai „Iedvesmas grāmata” ir nozīmīgi noskaidrot, kā pilnveidot savu sociālo mediju komunikāciju un tīmekļa vietni, lai spētu vairāk piesaistīt ārējās mērķgrupas un rosinātu jaunajiem autoriem izdot savus oriģināldarbus.

Pētījuma mērķis: Analizēt izdevniecības „Iedvesmas grāmata” tīmekļa vietni un sociālo mediju komunikāciju, lai sniegtu priekšlikumus to pilnveidei nākotnē.

Pētījuma metodes: Izmantotas kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījumu metodes – intervija, aptauja, salīdzinošā analīze, grafiskā metode, dokumentu analīze.

Sasniegtie rezultāti: Apkopojot pētījumā iegūtos rezultātus, var secināt, ka izdevniecībai „Iedvesmas grāmata” vajadzētu pilnveidot savu tīmekļa vietni un sociālo mediju komunikāciju, lai tas piesaistītu lietotājus un konkurētu dažādās meklētājprogrammās. Aptaujas rezultāti apstiprināja, ka sociālie mediji visbiežāk tiek izmantoti, lai sekotu līdzi aktualitātēm un atrastu sev interesējošu informāciju. Visbiežāk lietotājus piesaista sociālo mediju ieraksti, kuros ir gan vizuālais attēlojums, gan teksts. Toties tīmekļa

vietnei ir jābūt sakārtotai – atbilstošam domēna vārdam, mobilajai versijai un aktuālam saturam, lai tā piesaistītu mērķgrupas.

Atslēgas vārdi: sociālie mediji; tīmekļa vietne; komunikācija; pilnveide; izdevniecība.

Jānis Buls. MĀRKETINGA KOMPLEKSA PILNVEIDE E-KOMERCIJAS UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Mārketingu un tā inovācijas, jaanisbuls@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: MBA, lektore Ilze Blauberģa

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Ārkārtīgi lielās konkurences iespaidā, Latvijas interneta veikalu tirgū, uzņēmumam Centrs24 SIA (www.superdeal.lv) ir nepieciešams diferencēties no konkurentiem, tādā veidā piesaistot jaunus klientus un noturot esošos. Uzņēmumam ir nepieciešama mārketinga kompleksa pilnveide, kur lielākie sāpju punkti ir produkta servisa kvalitāte, atlaides, tirgus pārklājums un pārdošanas veicināšana. Uzņēmuma vadība vēlas ieviest lojalitātes programmu.

Pētījuma mērķis: Izpētīt un novērtēt esošo mārketinga kompleksu e-komercijas uzņēmumā.

Pētījuma metodes: Vispārēji teorētiskās pētīšanas metodes - zinātniskās literatūras analīze; datu vākšana metode - mērķtiecīgā anketēšana, intervijas, intervētājam klātesot; statistiskā datu apstrādes metode - aprakstošā statistika - tabulas, grafiki; aprakstošā metode - uzņēmuma detalizēta izpēte; SVID analīze.

Sasniegtie rezultāti: Izdarīti secinājumi par e-komercijas uzņēmuma mārketinga efektivitāti un izveidoti priekšlikumi tā uzlabošanai balstoties uz analīzi un uzņēmuma prasībām. Būtiskākie secinājumi - Uzņēmuma pārdošanas speciālistiem trūkst vajadzīgās pārdošanas iemaņas un zināšanas par pārdotajām precēm; Uzņēmumam iztrūkst pārdošanas scenāriji un kopējas vadlīnijas, vai instrukcijas problemātisku situāciju risināšanā; Sociālo tīklu aktivitāte ir zema un neregulāra, nav pastāvīgas informācijas plūsmas un patērētāji netiek pietiekoši iesaistīti interaktīvās darbībās. Būtiskākie priekšlikumi - Pārdošanas speciālistiem ir nepieciešamas pārdošanas apmācības un apmācības par pārdoto preču specifikāciju, vai iekšējs resurss, kas apkopo nepieciešamo informāciju par precēm un ir viegli pieejams; Uzņēmumam ir nepieciešams ieviest pārdošanas scenāriju kopumu un procedūras problemātisku situāciju risināšanai; Sociālo tīklu informācijas plūsma ir jāuztur pastāvīgi, veidojot atraktīvu saturu, kas ļautu iesaistīt pašus patērētājus.

Atslēgas vārdi: e-komercija; pilnveidošana; procedūras; saturs; patērētājs.

Elza Reneslāce. MAZUMTIRDZNIECĪBAS TĪKLA MAXIMA AKCIJU LIELPĀRDOŠANA UN LIELAKCIJA MĀRKETINGA PLĀNS

Alberta koledža, Mārketingu un tā inovācijas, info@alberta-koledza.lv

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Veikala Maxima izpārdošanu kampaņām ir augsta atpazīstamība, bet Lielpārdošanu un Lielakciju kampaņu būtību auditorija līdz galam neizprot, neatšķir.

Pētījuma mērķis: Darba ietvaros tika veikts pētījums ar mērķi noskaidrot, vai veikala Maxima klienti atpazīst un atšķir kampaņas Lielpārdošanu un Lielakciju, un kāda ir viņu attieksme pret akcijām?

Pētījuma metodes: Tika izmantota monogrāfiskā metode jeb literatūras un informācijas avotu analīze, grafiskā metode, SVID analīze, aptauja.

Sasniegtie rezultāti: Par veikala Maxima akciju Lielpārdošana aptaujātie respondenti ir informēti 8% vairāk nekā par Lielakciju. Uz jautājumu, kādas ir Jūsu asociācijas dzirdot nosaukumus Lielpārdošana un Lielakcija, kāda ir atšķirība, respondenti atbildēja dažādi. Vieni rakstīja, ka Lielpārdošana ir tad, kad visām precēm atlaides līdz 50%, bet Lielakcija, kad precēm atlaides līdz 40%. Citi atbildēja, ka nesaredz atšķirību vai ka nav asociācijas. Bet visvairāk respondenti rakstīja, ka Lielpārdošana ir tad, kad tiek izpārdoti lieli preču daudzumi, bet Lielakcija tad, kad ir liela atlaide precēm. Var secināt, ka respondentiem līdz galam nav skaidrs, kāda ir šo akciju nozīme. 85% respondenti atzīmēja, ka piekrīt tam, lai tiktu mainīts nosaukums, bet 15% atzīmēja, ka nepiekrīt. Tātad autore secina, ka vienai no akcijām ir jānomaina nosaukums, lai cilvēki vairāk atšķirtu. Balstoties uz aptaujā iegūtajiem rezultātiem, darba autore secina, ka mazumtirdzniecības tīkla Maxima akciju Lielpārdošana un Lielakciju koncepta būtība ir jāmaina, lai klienti vairāk atšķirtu akcijas.

Atslēgas vārdi: lielpārdošana; lielakcija; Maxima.

INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS

Artis Lavrinovičs. MYSQL UN APACHE HIVE SALĪDZINĀŠANA

Ekonomikas un kultūras augstskola, Programmēšanas inženieris, lavrinovics.artis@jak.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.ing. Dmitrijs Finaškins

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Tēmas aktualitāte ir ļoti nozīmīga visiem uzņēmumiem, valsts iestādēm un citiem lidsabiedrības dalībniekiem, kuri mūsdienās uztur informāciju datu bāzēs.

Pētījuma mērķis: Salīdzināt divas relāciju datubāžu sistēmas MySQL un Apache Hive. Sistēmu salīdzināšana notiek gan praktiski, gan tehniski pēc specifikas, balstoties uz informāciju ko sniedz izstrādātāju informācijas avoti un citi resursi, kas ir pieejami.

Pētījuma metodes: Tika izmantota pieejamās literatūras analīze, no kuras, galvenokārt tika ņemti avoti no interneta resursiem vai internetā atrasta publikācija, šāda veida informāciju ir viegli analizēt, konspektēt un izmantot nepieciešamo mērķu sasniegšanai. Informācijas bija daudz, tāpēc darbā tika aprakstītas tikai būtiskā informācija.

Sasniegtie rezultāti: Tika salīdzināta katra datubāžu sistēma viena ar otru pēc būtības, tās uzbūves, īpašībām, iespējām, ērtuma, interfeisa un resursu nepieciešamības no attiecīgās sistēmas un darbstacijas, kur šīs sistēmas tiek izmantotas.

Atslēgas vārdi: MySQL; Apache; Hive; SQL; datubāzes.

Edgars Leitāns. MĀKOŅPAKALPOJUMA PRODUKTA "MICROSOFT TERMINAL SERVICE" IZPĒTE UN IEVIEŠANA

Alberta Koledža, Informācijas tehnoloģijas, Datortīklu administrēšana, leitans.edgars@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.comp, docents Agnis Škuškovniks

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Pētījuma ietvaros tika pētīti mākoņpakalpojumu veidi, veikta to salīdzināšana un izstrādāts projekts mākoņpakalpojuma produkta "Microsoft terminal service" ieviešanai profesionālās izglītības iestādē. Mākoņrisinājumi ļauj skolotājiem un studentiem nebūt piesaistītiem pie konkrētam darba vietām un darbstacijām, lai piekļūtu sev nepieciešamiem programmatūras resursiem un datiem. Izmantojot mākoņrisinājumus iespējams piekļūt resursiem un datiem arī ārpus darba vietas, kā arī teritoriālās struktūrvienībās ārpus Rīgas, kur nav nodrošināts drošs virtuālā privātā tīkla savienojums ar galveno ēku Rīgā. "Microsoft terminal service" ļauj izmantot dažādu programmatūru, kas neietilpst darbstaciju standarta komplektācijā, lai veiktu savus ikdienas darbus, kā arī programmatūra darbojas servera vidē, kas atvieglo darbstacijas noslodzi un nav jāuztraucas par darbstacijas resursiem, kas varētu ierobežot programmu darbību. Izmantojot mākoņrisinājumu, iespējams sadalīt programmatūras licences, kas ir konkrētā skaitā, nepiesaistot tās konkrētām darbstacijām, šādā veidā nodrošinot piekļuvi programmatūrai vairāk lietotājiem, jo mākoņpakalpojumā licenču skaits attiecas uz lietotāju skaitu, kas

vienlaicīgi izmanto konkrēto programmatūru, taču nav ierobežojuma kur un kas šo programmu izmanto, jo ar programmatūru tiek strādāts uz servera, nevis darbstacijā.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot mākoņpakalpojuma produkta "Microsoft terminal service" iespējas un veikt tā pielāgošanu balstoties uz izglītības iestādes vajadzībām un tehniskajām iespējām.

Pētījuma metodes: Kvalitatīvās informācijas iegūšanas metode, dokumentu un literatūras analīze, vispārzinātniskās metodes, analīze, eksperiments un konstruktīvā metode..

Sasniegtie rezultāti: Tika veikta mākoņpakalpojuma produkta "Microsoft terminal service" salīdzināšana ar līdzīgiem mākoņpakalpojuma produktiem, izpētīta profesionālās izglītības iestādes serveru veiktspējas atbilstība mākoņpakalpojuma ieviešanai, kā arī izstrādāts tehniskais plāns un mākoņpakalpojuma produkts ieviests profesionālā izglītības iestādē un pielāgots izglītības iestādes vajadzībām..

Atslēgas vārdi: Mākoņpakalpojumi; Microsoft Terminal Service.

Toms Harisovs. IT NOZARE PROFESIONĀĻU VIEDOKĻOS UN LATVIJAS AUGSTSKOLĀS

Alberta Koledža, Informācijas Tehnoloģijas, Programmētājs, tharisovs@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.philol., docente Inga Milēviča

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Līdz ar straujo informācijas tehnoloģiju ienākšanu un attīstību mūsu dzīvēs šīs nozares loma pieaug. Daudzos publiskajos avotos tiek pausts, ka nozarē trūkst spējīgu darbinieku. Lielais pieprasījums pēc tiem ir skaidrojams ar straujo nozares attīstību. Laikam ejot, nemainās aktuālās tēmas, kuras tika apspriestas jau 2000. gadu sākumā.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot, vai palielinoties IT nozares aktualitātei, palielinās arī studiju vietu pieprasījums trīs lielākajās Latvijas augstskolās – Latvijas Universitātē, Rīgas Tehniskajā universitātē un Latvijas Lauksaimniecības universitātē. **Pētījuma uzdevumi:** Izpētīt, vai/kā sākot ar 2010. gadu, ik pēc četriem gadiem pieaug pieteikumu, studiju vietu un konkursu izturējušo vietu skaits augstskolās. Salīdzināt, vai publiskajos avotos pieejamie viedokļi par IT nozares augsto potenciālu atspoguļojas jauno studentu skaitā un vai augstskolas paplašina studējošo vietas. Analizēt publiskajos avotos pieejamos viedokļus un vērtējumus no 2000. gadu sākuma līdz šodienai, izdarīt secinājumus.

Pētījuma metodes: Aprakstošā metode, salīdzinošā metode.

Sasniegtie rezultāti: Gūts priekšstats par studiju vietu pieprasījuma tendencēm augstskolās. Apskatot publiskos viedokļus, tika uzzināts, ko nozare piedāvā un sagaida no jaunajiem darbiniekiem.

Atslēgas vārdi: IT; augstskolas; viedokļi; vērtējumi.

Dmitrijs Cvetkovs. DARBA UZSKAITES UN PLĀNOŠANAS SISTĒMAS IZVEIDE PAŠVALDĪBAS IESTĀDES NODAĻĀ

Alberta koledža, Informācijas tehnoloģijas, dmitrijscvetkovs@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.sc.comp., docente Dace Briede*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Autoram strādājot pašvaldības iestādē, kā arī citās darba vietās, ir izdevies izmēģināt vairākus darba plānošanas metodes, kuras izrādījās neefektīvas un nepiemērotas konkrētās nodaļas specifikai un vajadzībām. Tika izmēģinātas dažādas gatavas atvērtā koda sistēmas, dažādi mākoņpakalpojumi, programmu integrētie papildu risinājumi, bet šie risinājumi nav ieviesti. Par efektīvu darba plānošanas un problēmu pieteikumu sistēmu autors uzskata, sistēmu, kura ir pielāgota iestādes vai nodaļas vajadzībām, tā, lai darbinieki un pieteikumu iesniedzēji tajā pavadītu maksimāli maz laika. Sistēma, kuras uzturēšanā vai administrēšanā ir nepieciešams ieguldīt daudz laika resursa, samazina efektīvo darba laiku jeb samazina reālā darba izpildi. Konkrētajā iestādē problēmu pieteikumus un darbu plāno katrs individuāli vai apspriežoties ar kolēģiem, sadala problēmu pieteikumus starp kolēģiem. Šāda metode strādā daļēji, jo nevar izsekot problēmu skaitam, atkārtošanās intervālam un to risinājumiem, kā arī cilvēciskā faktora dēļ, tiek aizmirstas vai neizpildītas dažādas problēmas.

Pētījuma mērķis: Izstrādāt sistēmu, kas atvieglos problēmu pieteikumu apstrādi, inventāra uzskaiti un ar problēmu pieteikumu saistītā darba efektīvāku izpildi un tā plānošanu.

Pētījuma metodes: salīdzinošā un eksperimentālā metode, ekspertu intervijas, dokumentu analīze.

Sasniegtie rezultāti: Ir apskatītas pieejamās alternatīvas sistēmas konkrētā mērķa izpildei, izstrādes tehnoloģijas apraksts, izstrādes vides konfigurēšanas iespējas, prasību izstrāde, programmas/sistēmas izstrāde. Darba uzskaites un plānošanas sistēma izstrādāta uz Laravel sistēmas jeb karkasa. Sistēmas izstrādē tika izmantotas PHP, HTML un JavaScript programmēšanas valodas. Lapas formatēšanai tika lietota stilu valoda – CSS. Datu bāzu nodrošinājumam tika izmantots MySQL – bezmaksas datu bāzu pārvaldes sistēma.

Atslēgas vārdi: darbu plānošanas sistēma; Laravel.

Kārlis Rozentāls. DARBS AR INCIDENTU VADĪBU INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU PAKALPOJUMU PĀRVALDĪBAS SISTĒMĀ

Alberta koledža, Informācijas tehnoloģijas, rozentals.karlis@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: *Mg.sc.comp., docents Agnis Škuškovniks*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Veiksmīgi izveidota un vadīta IT atbalsta nodaļa mūsdienās tiek vērtēta ne tikai kā organizācijas atbalsta funkciju veicējs, bet arī kā stratēģiskais partneris. Biznesa prasības pieaug – ir nepieciešama ātrāka problēmu atrisināšana, lietotāji vēlas būt nepārtraukti informēti par problēmas risinājuma gaitu un garantētajiem izpildes laikiem; servisam kopumā jāklūst kvalitatīvākam. Ieviešot

informācijas tehnoloģiju infrastruktūras jeb ITSM (no angļu val. ITIL - Information Technology Infrastructure Library) sistēmu IT struktūra var daudz efektīvāk strādāt ar lietotājiem un to pieteikumiem. Problēmu klasifikācija ļauj IT struktūrai analizēt un atšķirt reālas sistēmas problēmas no vienkāršiem pakalpojumiem, kurus ir palūdzis datorlietotājs. IT struktūra var efektīvāk veikt secinājumus par sistēmas darbībām veicot datu analīzi. Biznesam risinājumi tiek piedāvāti ātrāki, kvalitatīvāki un risinājuma gaita ir “caurspīdīga”.

Pētījuma mērķis: gūt priekšstatu par ITSM bibliotēkas principiem un apskatīt to praktisko pielietojumu incidentu pārvaldībā.

Pētījuma metodes: salīdzinošās un profesionālās literatūras analīzes metodes.

Sasniegtie rezultāti: Iepazīstoties ar izstrādāto darbu lasītājs saņems atbildes par to, kā IT atbalsta personāls var paaugstināt efektivitāti savā darbā, izmantojot ITSM programmu “Ivanti Service Manager”. Darbā iekļauts arī praktisks programmas apskats, kurā izskaidrota incidentu kategorizēšana, incidenta dzīves cikls, darbs ar incidenta moduļa interfeisu. Tāpat ir sniegts skaidrojums par to, kāds ir mērķis ieviest incidentu pārvaldību uzņēmumā, kam tas kalpo un kādus ieguvumus no tā iegūst bizness un IT organizācija kopumā.

Atslēgas vārdi: ITIL; incidentu pārvaldība; ITSM.

Toms Pētersons. MANUĀLO PROCESU AUTOMATIZĀCIJA, IZMANTOJOT MĀKOŅRISINĀJUMUS INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Informācijas tehnoloģijas, petersons.toms@gmail.com

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.comp., Aleksandrs Papiševs

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Informācijas tehnoloģijām attīstoties, parādās arvien vairāk jaunu iespēju uzņēmumiem paplašināt un uzlabot savus sniegtos pakalpojumus un procesus. Tirgum strauji mainoties, lai saglabātu konkurētspēju, uzņēmumi nereti apsver manuālo procesu automatizācijas iespējas. Automatizējot kādu procesu vai tā daļu, uzņēmums var samazināt klienta informācijas apstrādei nepieciešamo laiku un mazināt riskus pakalpojuma sniegšanas laikā. Izstrādāt precīzu un kvalitatīvu automatizācijas risinājumu ir ļoti sarežģīti, tādēļ darbā tiek izvērtēta manuālo procesu automatizācija izmantojot mākoņrisinājumu tehnoloģijas.

Pētījuma mērķis: Izstrādāt automatizāciju vienam no informāciju tehnoloģijas uzņēmuma procesiem, izmantojot mākoņrisinājumu tehnoloģiju

Pētījuma metodes: dokumentu analīze, daļēji strukturētais novērojums, grafiskā analīze, ekspertu intervija, novērojums

Sasniegtie rezultāti: Tika izstrādāts automatizēts risinājums informācijas tehnoloģiju uzņēmumā. Autors ir izvērtējis automatizācijas iespējas un pielietojamos rīkus, kā arī aprakstījis piedāvāto automatizācijas risinājumu un raksturojis tā izstrādi. Pēc automatizācijas veikšanas redzams, ka vairums posmu kur iepriekš tika izmantoti darbinieki, ir aizvietoti ar kādu no automatizācijas risinājumiem. Automatizācija

palīdz pilnībā likvidēt darbaspēku pakalpojuma iegādei, atļaujas pieprasīšanai, klienta reģistrācijai visās sistēmās, vides izveidošanai un konfigurēšanai, atskaišu veikšanai un rēķinu noformēšanai nepieciešamo datu iegūšanai. Pēc uzņēmumā sniegtajiem datiem, automatizācija ir devusi uzņēmumam iespēju veikt jaunus uzlabojumus pakalpojuma sniegšanā, pateicoties darba apjoma mazināšanai un jaunajām pakalpojuma pārvaldības iespējām.

Atslēgas vārdi: procesu automatizācija; mākoņrisinājumi; microsoft azure.

Aleksandrs Nikitjuks. RDITC DATORTĪKLA ANALĪZE UN UZLABOŠANA

Ekonomikas un kultūras augstskola, Informācijas tehnoloģijas, sic@eka.edu.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.sc.comp., Mg.math., Mg.paed. Roberts Glaudiņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Tēma ir aktuāla visiem, kura ikdienas darbs saistīts ar uzņēmumā ar vairāk par vienu datoru un vēlējušies zināt par datortīklu darbu lielā pašvaldības iestādē.

Pētījuma mērķis: Studiju darba mērķis bija izpētīt Rīgas Domes ITC datortīkla uzbūvi, funkcijas un uzlabošanas iespējas nākotnē.

Pētījuma metodes: Tika izmantota pieejamās literatūras analīze un informācijas no vairākiem interneta resursiem. Par datortīkliem pieejamais informācijas daudzums ir liels, tādēļ tika norādīta tikai būtiskākā informācija.

Sasniegtie rezultāti: Pirmajā daļā tika parakstīti dažādie pasaulē izplatīti datortīklu un ugunsdmuru veidi, ugunsdmuru nepieciešamība un primārās atšķirības. Otrajā daļā tika apskatīta informācija par Rīgas Domes ITC iestādi, izmantotajām tīkla iekārtām un tehnoloģijām, ugunsdmuri, IP segmentēšanu un izmantotajām tīkla funkcionalitātes monitoringa sistēmām.

Atslēgas vārdi: IP; ugunsdmuris; Dome; Datortīkli; Topoloģija

Evija Tetere-Meldere. MĀKOŅPAKALPOJUMU IEVIEŠANA ORGANIZĀCIJĀ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Informācijas tehnoloģijas

Studiju darba zinātniskais vadītājs: Mg.sc.comp., Mg.math., Mg.paed. Roberts Glaudiņš

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Uzņēmumu mērķu sasniegšanai, līdzās tādām nopietnām vērtībām kā naudas plūsma un peļņa, arvien lielāku nozīmi iegūst gan cilvēku resursu (personāla) pareiza un efektīva izmantošana, gan konkurētspējīgi tehnoloģiskie risinājumi. Mākoņpakalpojumi ir viens no aktuāliem tehnoloģiju risinājumiem, ar kuru palīdzību var organizēt dažāda veida informācijas apriti.

Pētījuma mērķis: izpētīt mākoņpakalpojumu ieviešanu organizācijā un sagatavot to izmantošanas risinājumus personāla vadībā.

Pētījuma metodes: datu ieguves metodes: literatūras analīze, statistikas pārskati, aptauja, novērošana un sekundāro datu analīze un datu apstrādes metodes: interviju apstrādei - satura analīze; grafiskā analīze - dažādu procesu un sakarību pārskatāmai atspoguļošanai dati apkopoti tabulās un attēlos. Galvenie izmantotie avoti studiju darbā ir latviešu personāla vadības "guru" (I.Ešvalde, I.Forands, I.Vorončuka) grāmatas kā arī publikācijas interneta resursos.

Sasniegtie rezultāti: Pirmajā sadaļā autors izpētīja un aprakstīja mūsdienu mākoņpakalpojumu ieviešanu organizācijā, to izmantošanas risinājumus personāla vadībā. Tika apzinātas un aprakstītas organizācijas personāla vadības standartprocedūras, vairāku mākoņpakalpojumu sniedzēju piedāvātie risinājumi un iespējas. Otrajā sadaļā tika aprakstīts mākoņpakalpojuma ieviešanas risinājums izmantošanai organizācijas personāla vadībā. Darba nobeigumā ir formulēti secinājumi un sagatavoti priekšlikumi mākoņpakalpojumu risinājumu ieviešanai organizācijas personāla vadībā.

Atslēgas vārdi: informācijas tehnoloģijas; mākoņpakalpojumi; personālvadība.

Valentīns Gilņičs. DATU BĀZES IZSTRĀDE TĪMEKĻA VIETNEI VAI LIETOJUMPROGRAMMAI

Ekonomikas un kultūras augstskola, Informācijas tehnoloģijas, sic@eka.edu.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.phys. Egmonts Treiguts

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Tēma ir aktuāla visiem, kam ikdienas darbs saistīts ar datu bāzes izstrādē, un vēlas uzzināt kādā veidā izstrādāt datu bāzi, kas būs optimizētā un ērtā darbam.

Pētījuma mērķis: Studiju darba mērķis ir izpētīt datu bāzes izstrādes tehnoloģijas, tas veidus un tas datu bāzes vadības sistēmas, kas palīdz strādāt ar to. Izpētīt SQL programmēšanas valodas vajadzību datu bāzes izstrādē.

Pētījuma metodes: Tika izmantota pieejamās literatūras analīze un informācijas no vairākiem interneta resursiem. Par datu bāzēm pieejamais informācijas daudzums ir liels, tādēļ tika norādīta tikai būtiskākā informācija.

Sasniegtie rezultāti: Pirmajā daļā tika izpētītā datu bāze un tas tipi. Otrajā daļā notika datu bāzes plānošanā un izstrādāšanā izmantojot pirmās daļas pētīšanas metodes un informāciju par datu bāzes pārvaldības sistēmām.

Atslēgas vārdi: Datu bāzes; DBPS; datu bāzes pārvaldības sistēmas.

TIESĪBU ZINĀTNES

Oksana Vorobjova. JAUNĀKĀS TENDENCES UN PROBLEMĀTIKA TIESĪBU ZINĀTNĒ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Tiesību zinātne, oksana10@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.iur, LL.M., docente Marina Kamenecka-Usova

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Ar tiesību zinātni ir saprotama sistemātiska zinātne par juridiskā spēka esamību, proti, realitāti, kuras būtībā ir normatīvi nostiprinātas tiesības, pienākumi un atbildība. Tiesību zinātnes struktūra ietver zināšanas par tiesībām un valsti kā svarīgāko sociālo institūtu. Juridiskā spēka vērtību nosaka zinātnes kvalitāte, kuras attīstības pakāpe atkarīga no konceptuālā aparāta attīstības pakāpes un zinātnisko ideju atjaunošanas institūta. Mūsdienu idejas par tiesību zinātnēm atspoguļo zināmu vienotību jautājumā par to klasifikāciju un plašu viedokļu esamību par likuma būtību. Tiek atzīmēts, ka ir nepieciešams pārskatīt jau esošās jurisprudences principus un pieejas saskaņā ar jaunajām kultūrām, pieļautajām kļūdām un vēsturiskajām realitātēm. Radikālās tiesību zinātņu pārmaiņas krasi atspoguļojas tiesību jēdzienos un, galu galā, jurisprudencē. Juridisko zinātņu teorētiskās sistēmas analīze ietver pamattiesību koncepciju, vienotības pārbaudi no dažādām pieejām un problēmām, nosakot kopējus modeļus un tendences, piemēram, vēsturisko nepārtrauktību, esošo viedokli un pētniecības virzienu daudzveidību. Raksts ir veltīts noteiktu tiesību zinātņu, proti, civiltiesību, civilprocesa, lietu, konstitucionālo un Eiropas Savienības tiesību jaunāko tendenču un problemātikas ieskatam. Autore pievēršās civiltiesību analīzei, analizējot civiltiesiskā noilguma problēmjautājumus; civilprocesam - izpētot ekspertīzes problemātiku civilprocesā; lietu tiesību izpētei - aprakstot kopīpašuma reālās sadales problemātiku; konstitucionālo tiesību jaunākām tendencēm, proti, izpētot juridiskās palīdzības sniegšanas iespējas Satversmes tiesas procesos; Eiropas Savienības tiesību izpētei - analizējot diskriminācijas aspektus Eiropas Savienības tiesību aktos.

Pētījuma mērķis: identificēt jaunākās tendences un problemātiku tiesību zinātņu paveidos – civiltiesības un civilprocess, lietu, konstitucionālās un Eiropas Savienības tiesībās.

Pētījuma metodes: dokumentu analīzes un salīdzinošas analīzes metodes.

Sasniegtie rezultāti: identificēti civiltiesiskā noilguma problēmjautājumi, identificēta ekspertīzes civilprocesā un kopīpašuma sadales problemātika, izanalizēta juridiskās palīdzības sniegšana trūcīgajiem Satversmes tiesas procesos, un diskriminācijas aspekti Eiropas Savienības tiesību aktos.

Atslēgas vārdi: civiltiesiskais noilgums; ekspertīze civilprocesā; kopīpašuma reālā sadale; trūcīgie Satversmes tiesu procesos; diskriminācija.

Sanija Šūpulniece. PUBLISKO IEPIRKUMU PROCESA PILNVEIDE PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒ

Alberta koledža, Komerccdarījumu tiesiskais regulējums, Sanija.Supulniece@jkc.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.iur., docente Aija Leitāne

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: pareiza un saskanīga publiskā iepirkuma noteikumu piemērošana rada efektivitātes un lietderības ieguvumus visiem - gan valsts un reģionāla mēroga pārvaldes iestādēm, gan uzņēmumiem, gan pilsoņiem. Tā palīdz mums visiem gūt maksimālo labumu no publiskā sektora ieguldījumiem un garantē maksimālos ieguvumus. Publiskais iepirkums ir daudzpusējs process, kurā piedalās pasūtītājs un pretendenti, un arī sabiedrība, par kuras nodokļiem šie iepirkumi tiek veikti. Veiksmīgas sadarbības rezultātā ieguvējiem vajadzētu būt visiem. Tēmas izvēli un aktualitāti darba autore pamato ar to, ka ziņojumos par Valsts kontroles veiktajām revīzijām bieži tiek pieminēts par nelietderīgi izlietotiem budžeta līdzekļiem dažādās nozarēs, kas bieži skar tieši publisko iepirkumu jomu.

Pētījuma mērķis: pētījuma "Publisko iepirkumu procesa pilnveide pašvaldības iestādē" mērķis ir izpētīt publisko iepirkumu procesu Jūrmalas pašvaldības iestādē, Jūrmalas Kultūras centrā, sniegt priekšlikumus publisko iepirkumu procesa pilnveidē. Lai pilnvērtīgi sasniegtu pētījuma mērķi ir izvirzīti šādi darba uzdevumi:

- atbilstoša pētījuma tematam teorētiskās daļas izstrāde;
- pētīt situāciju nozarē, pašvaldībā un iestādē;
- sniegt vispārēju iestādes raksturojumu un analīzi;
- izstrādāt secinājumus un sniegt priekšlikumus;
- izstrādāt Jūrmalas Kultūras centra iekšējos noteikumus par Publisko iepirkumu organizēšanas kārtību (projektu).

Pētījuma metodes: tiek izmantotas pētniecības metodes - monogrāfiskā metode, dokumentu analīze, padziļinātās intervijas, tiešsaistes aptauja.

Sasniegtie rezultāti: autore sniedz pētījuma izstrādes laikā iegūtos secinājumus un savus priekšlikumus publiskā procesa pilnveidei pašvaldības iestādē.

Atslēgas vārdi: publiskais iepirkums; Publisko iepirkumu likums; iekšējais normatīvais akts; kārtība.

Sandis Vinogradovs¹, Heino Rainers Zauers². AMATA APRAKSTA NOZĪME DARBA TIESISKAJĀS ATTIESĪBĀS

¹Alberta koledža, Komercedarījumu tiesiskais regulējums, sandis.vinogradovs@inbox.lv

²Alberta koledža, Komercedarījumu tiesiskais regulējums, rainerszauers@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.iur. Ivars Čivčišs

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Šis izvēlētais pētījums sniegs priekšstatu par to, vai amata apraksts darba tiesiskajā attiecību sfērā spēlē lielu lomu. Ir bijuši jautājumi par to, vai tiešām amata apraksts ir būtisks dokuments darba tiesiskajās attiecībās. Ir likts liels uzsvārs, ka amata aprakstam ir jābūt kā būtiskai sastāvdaļai darba tiesiskajās attiecībās, jo amata apraksts paredz darbiniekam precīzi noteikt viņa tiesības, darba pienākumus, amatalgu, atbildību un citus aspektus. Ir izveidojies arī jautājums vai, kad amata aprakstā nav precīzi ietverti darbinieka darba pienākumi un vai darbiniekam ir jāatlīdzina zaudējumi uzņēmumam, viņa neuzmanības dēļ un ir tikuši radīti kaitējumi uzņēmumam. Arī normatīvie

akti paredz amata apraksta izstrādes nosacījumus, lai darba devējs varētu ietvert amata aprakstā precīzu informāciju, kas ļaus noregulēt organizācijas iekšējo vidi.

Pētījuma mērķis: Šī pētījuma mērķis ir iegūt informāciju, sniegt ieteikumus, novērtētu to nepieciešamību un veikt analīzi par to, vai amata aprakstam ir būtiska nozīme darba tiesiskajās attiecībās, vai šie amata apraksti tiek izstrādāti precīzi, saprotami, kā arī veikt analīzi par to, kādas kļūdas tiek pielaistas amatu apraksta izstrādē, un vai amata apraksts ietekmē darba tiesiskās attiecības starp darba devēju un darbinieku.

Pētījuma metodes: Šajā pētījumā tiks izmantota kvalitatīvā metode, kas ir dokumentu analīze, literatūras analīze, tiesību aktu analīze.

Sasniegtie rezultāti: Šī pētījuma rezultātā ir gūts novērtējums par šī amata apraksta nepieciešamību darba tiesiskajās attiecībās, tika analizētas biežākās pieļautās kļūdas amata apraksta izstrādē, kuras ir jācenšas novērst, kādās jomās amata apraksts ir efektīvs priekš darba devēja.

Atslēgas vārdi: amata apraksts; amata apraksta izstrāde; profesijas klasifikators.

Alīna Dzeniša. JAUNĀKĀS TENDENCES UN PROBLEMĀTIKA TIESĪBU ZINĀTNĒ

Ekonomikas un kultūras augstskola, Tiesību zinātnes, alina.dzenisa@inbox.lv

Zinātniskais vadītājs: Mg.iur.LL.M., docente Marina Kamenecka-Usova

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: 2014.gada 31.martā spēkā stājās grozījumi Civilprocesa likumā, kuri paredz, ka vardarbības upuriem ir iespējams saņemt pagaidu aizsardzību pret vardarbību atšķirībā no iepriekšējiem drošības līdzekļiem, kas paredzēja cietušās personas nogādāšanu drošībā. Civilprocesa likums tika papildināts ar 30.⁵ nodaļu "Pagaidu aizsardzība pret vardarbību", kas savukārt radīja zināmas izmaiņas likumā "Par policiju", Krimināllikumā, Bērnu tiesību aizsardzības likumā un Bāriņtiesu likumā. Ir mainījies arī pats nošķiršanas process, jo līdz grozījumu stāšanās spēkā no vardarbības cietušā persona vai personas tika nogādātas drošā vidē, tagad varmākam ir jāpamet dzīvesvieta. Pagaidu aizsardzība pret vardarbību Latvijā agrāk nav bijusi, kas valsts iestādēs nodarbinātajos, tieši, tiesnešos un policistos varētu izraisīt neizpratni par šo materiālo tiesību normu saturu un novest pie dažādas to procesuālās piemērošanas. Šīs tiesību normas ir spēkā jau četrus gadus, kas ir periods, par kuru ir iespējams veikt apkopojumu un analīzi, izkristalizēt problēmas, kas radušās to interpretācijā un piemērošanā Latvijas tiesās un policijas iecirkņos. Kopš 2014.gada, kad līdz ar Civilprocesa likuma grozījumiem ir ieviesta pagaidu aizsardzība pret vardarbību, ir pieaudzis policijas lēmumu par nošķiršanu un tiesas nolēmumu par pagaidu aizsardzību skaits. Vienlaikus tiek strādāts, lai nodrošinātu labāku informācijas apmaiņu starp policiju, sociālo dienestu un arī tiesu. Tātad, pētījuma aktualitāti nosaka grozījumi Civilprocesa likumā, kuri paredz, ka vardarbības upuriem ir iespējams saņemt pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ko īsteno Valsts policija.

Pētījuma mērķis: izstrādāt priekšlikumus vardarbībā cietušo aizsardzības uzlabošanā.

Pētījuma metodes: analīzes metode, monogrāfiskā jeb aprakstošā metode, sintēzes metode, deduktīvā metode.

Sasniegtie rezultāti: izvērtēta problemātika pagaidu aizsardzības pret vardarbību īstenošanā un izstrādāti priekšlikumi vardarbībā cietušo aizsardzības uzlabošanā.

Atslēgas vārdi: tendences; problemātika; jurisprudences; likumi; grozījumi.

Anastasija Jegorova. DARBA LĪGUMA RAKSTUROJUMS

Alberta koledža, Komerccdarījumu tiesiskais regulējums

Zinātniskais vadītājs: *Mg.iur. Ivars Čivčišs*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Mūsdienās darba tirgus piedāvā daudzas darba iespējas. Lai uzsāktu darba tiesiskās attiecības, ir jānoslēdz darba līgums starp darba devēju un darbinieku. Darba līgums ir nepieciešams, lai varētu noteikt darba tiesiskās attiecības, to saturu. Darba likumā ir noteikts, ka darba līgumā tiek atrunāta darba samaksa, darba laiks, uzteikuma termiņš, darba tiesisko attiecību sākums, un citi noteikumi, kuri ir svarīgi darba līguma noslēgšanai. Svarīgi ir apzināt kādi vēl ārējie normatīvie akti un tajos noteiktās prasības ir jāņem vērā, sastādot darba līgumu. Autores veiktais darba līguma raksturojums ir noderīgs personām, kurām nav speciālu zināšanu jurisprudencē un darba tiesisko attiecību regulējumā.

Pētījuma mērķis: Atspoguļot darba līguma būtību un svarīgākos nosacījumus Latvijas Republikā.

Pētījuma metodes: Dokumentu analīzes metode, deskriptīvā metode, tiesību normu interpretācijas metodes.

Sasniegtie rezultāti: Atspoguļoti darba līguma tiesiski nozīmīgākie elementi.

Atslēgas vārdi: darba līgums; darba tiesiskā attiecības.

Karīna Lukaševiča. PAKALPOJUMU LĪGUMA PILNVEIDE FINANŠU KONSULTĀCIJU UZŅĒMUMĀ

Alberta koledža, Komerccdarījumu tiesiskais regulējums

Zinātniskais vadītājs: *Mg.iur. Ivars Čivčišs*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: studiju laikā autore izgāja praksi PayB SIA, kura sniedz ārpakalpojumus Lielbritānijā licencētai elektroniskās naudas iestādei Clear Junction Limited. Ārpakalpojumu izmantošana šobrīd ir aktuāla, jo, izmantojot citu valstu darba tirgu, ir iespējams piesaistīt kvalificētus profesionālus un tajā pašā laikā optimizēt uzņēmuma personāla izmaksas. PayB SIA uz profesionālo pakalpojumu līguma

pamata sniedz analītiskus pakalpojumus noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā. Sakarā ar to autore skar arī attiecīgo regulējošo tiesību aktu ievērošanas svarīgumu finanšu sektora dalībniekiem. Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācija un terorisma finansēšana, organizētā noziedzība joprojām ir nopietnas problēmas, kuras ir jārisina.

Pētījuma mērķis: paplašināt un izvērst minētā līguma priekšmetu; pilnveidot līguma nosacījumus, ņemot vērā uzņēmuma darbības specifiku un dažādās līguma pušu jurisdikcijas; sniegt priekšlikumus turpmākai uzņēmumu sadarbībai.

Pētījuma metodes: tādas kvalitatīvās pētniecības metodes kā dokumentu analīze un novērojums. Tiesību normu interpretācijas pamatmetodes, īpaši tika izmantota teleoloģiskā (jēgas un mērķa) interpretācijas metode, lai noskaidrotu tiesību normas jēgu, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz. Tāpat tika izmantota arī vispārzinātniskās metodes – analīze un sintēze.

Sasniegtie rezultāti: autore sniedza priekšlikumus attiecībā uz Noziedzīgi iegūto naudas līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 1. panta 15¹ apakšpunktu, korigēja profesionālo pakalpojumu līguma mērķi, lai tas atbilstu sadarbības būtībai, kā arī pilnveidoja un paplašināja līguma punktu par konfidencialitāti.

Atslēgas vārdi: ārpalpojumi; elektroniskās naudas iestāde; naudas atmazgāšana; finanšu noziegums; terorisma finansēšana.

Inga Mežsarga. TIESU SISTĒMAS RAKSTUROJUMS

Alberta koledža, Komercedarījumu tiesiskais regulējums

Zinātniskais vadītājs: *Mg.iur., Ivars Čivčišs*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: tā kā Latvijas Republika ir demokrātiska republika, tātad arī tiesiska valsts, kurā efektīvi jāfunkcionē neatkarīgai tiesu varai. Pētījums atspoguļo Latvijas Republikas tiesu sistēmas vispārējos darbības pamatprincipus, kā arī to, kādi uzlabojumi un reformas šajā sistēmā vēsturiski ir veikti un kādi vēl būtu veicami. Tiesu sistēmas analīze tiesiskā valstī vienmēr būs aktuāla, jo pastāvīgi nepieciešams konstatēt trūkumus, kas mazina šīs sistēmas darbības efektivitāti, kā arī mazina taisnīguma sasniegšanu tiesiskiem līdzekļiem.

Pētījuma mērķis: izpētīt, kā ir veidojusies un attīstījusies Latvijas Republikas tiesu sistēma.

Pētījuma metodes: dokumentu analīze, aptauja, deskriptīvā metode, tiesību normu interpretācijas metodes.

Sasniegtie rezultāti: izpētīta un atspoguļota Latvijas Republikas tiesu sistēma tās vēsturiskā attīstībā.

Atslēgas vārdi: tiesu sistēma; tiesas; tiesu vara.

Sanija Šūpulniece. PUBLISKO IEPIRKUMU PROCESA PILNVEIDE PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒ

Alberta koledža, Komerccdarījumu tiesiskais regulējums

Zinātniskais vadītājs: *Mg.iur., docente Aija Leitāne*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: pareiza un saskanīga publiskā iepirkuma noteikumu piemērošana rada efektivitātes un lietderības ieguvumus visiem - gan valsts un reģionāla mēroga pārvaldes iestādēm, gan uzņēmumiem, gan pilsoņiem. Tā palīdz mums visiem gūt maksimālo labumu no publiskā sektora ieguldījumiem un garantē maksimālos ieguvumus. Publiskais iepirkums ir daudzpusējs process, kurā piedalās pasūtītājs un pretendenti, un arī sabiedrība, par kuras nodokļiem šie iepirkumi tiek veikti. Veiksmīgas sadarbības rezultātā ieguvējiem vajadzētu būt visiem. Tēmas izvēli un aktualitāti darba autore pamato ar to, ka ziņojumos par Valsts kontroles veiktajām revīzijām bieži tiek pieminēts par nelietderīgi izlietotiem budžeta līdzekļiem dažādās nozarēs, kas bieži skar tieši publisko iepirkumu jomu.

Pētījuma mērķis: pētījuma "Publisko iepirkumu procesa pilnveide pašvaldības iestādē" mērķis ir izpētīt publisko iepirkumu procesu Jūrmalas pašvaldības iestādē, Jūrmalas Kultūras centrā, sniegt priekšlikumus publisko iepirkumu procesa pilnveidē. Lai pilnvērtīgi sasniegtu pētījuma mērķi, ir izvirzīti šādi darba uzdevumi:

- atbilstoša pētījuma tematam teorētiskās daļas izstrāde;
- pētīt situāciju nozarē, pašvaldībā un iestādē;
- sniegt vispārēju iestādes raksturojumu un analīzi;
- izstrādāt secinājumus un sniegt priekšlikumus;
- izstrādāt Jūrmalas Kultūras centra iekšējos noteikumus par Publisko iepirkumu organizēšanas kārtību (projektu).

Pētījuma metodes: tiek izmantotas pētniecības metodes - monogrāfiskā metode, dokumentu analīze, padziļinātās intervijas, tiešsaistes aptauja.

Sasniegtie rezultāti: autore sniedz pētījuma izstrādes laikā iegūtos secinājumus un savus priekšlikumus publiskā procesa pilnveidei pašvaldības iestādē.

Atslēgas vārdi: publiskais iepirkums; publisko iepirkumu likums; iekšējais normatīvais akts.

Annija Anija Ūdrēna. SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU DIBINĀTĀJA PIENĀKUMI UN TIESĪBAS, KĀ VIENĪGAJAM VALDES LOCEKLIM

Alberta koledža, Komerccdarījumu tiesiskais regulējums

Zinātniskais vadītājs: *Mg.iur., Ivars Čivičiss*

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Dibinot sabiedrību ar ierobežotu atbildību, personas neapzinās visus sev piemītošos pienākumu un tiesības. Raksts būs noderīgs personām, kuras nolemj dibināt uzņēmumu un kļūt par tā vienīgo valdes locekli.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot sabiedrības ar ierobežotu atbildību dibinātajā pienākumus un tiesības, kā vienīgajam valdes loceklim.

Pētījuma metodes: Kvalitatīvā metode – dokumentu analīze, monogrāfiskā jeb aprakstošā metode – interpretējumu veidošana no pieejamajiem datiem.

Sasniegtie rezultāti: Tagad – topošo uzņēmēju informēšana, nākotnē – tirgus papalašināšanās, jaunu uzņēmumu reģistrēšana, stabilāka ekonomikas veidošanās, eksporta pieaugums.

Atslēgas vārdi: sabiedrība ar ierobežotu atbildību; dibinātājs; valdes loceklis.

Sandis Vinogradovs, Heino Rainers Zauers. AMATA APRAKSTA NOZĪME DARBA TIESISKAJĀS ATTIECĪBĀS

Alberta koledža, Komercedarījumu tiesiskais regulējums

Zinātniskais vadītājs: Mg.iur. Ivars Čivčišs

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Šis izvēlētais pētījums sniegs priekšstatu par to, vai amata apraksts darba tiesiskajā attiecību sfērā spēlē lielu lomu. Ir bijuši jautājumi par to, vai tiešām amata apraksts ir būtisks dokuments darba tiesiskajās attiecībās. Ir likts liels uzsvars, ka amata aprakstam ir jābūt kā būtiskai sastāvdaļai darba tiesiskajās attiecībās, jo amata apraksts paredz darbiniekam precīzi noteikt viņa tiesības, darba pienākumus, amatalgu, atbildību un citus aspektus. Ir izveidojies arī jautājums vai, kad amata aprakstā nav precīzi ietverti darbinieka darba pienākumi un vai darbiniekam ir jāatlīdzina zaudējumi uzņēmumam, viņa neuzmanības dēļ un ir tikuši radīti kaitējumi uzņēmumam. Arī normatīvie akti paredz amata apraksta izstrādes nosacījumus, lai darba devējs varētu ietvert amata aprakstā precīzu informāciju, kas ļaus noregulēt organizācijas iekšējo vidi.

Pētījuma mērķis: iegūt informāciju, sniegt ieteikumus, novērtētu to nepieciešamību un veikt analīzi par to, vai amata aprakstam ir būtiska nozīme darba tiesiskajās attiecībās, vai šie amata apraksti tiek izstrādāti precīzi, saprotami, kā arī veikt analīzi par to, kādas kļūdas tiek pielaistas amatu apraksta izstrādē, un vai amata apraksts ietekmē darba tiesiskās attiecības starp darba devēju un darbinieku.

Pētījuma metodes: dokumentu un literatūras analīze, tiesību normu interpretācijas metodes un deskriptīvā metode.

Sasniegtie rezultāti: gūts novērtējums par amata apraksta nepieciešamību darba tiesiskajās attiecībās, tika analizētas biežākās pieļautās kļūdas amata apraksta izstrādē, kuras ir jācenšas novērst.

Atslēgas vārdi: amata apraksts; darba tiesiskās attiecības; darba līgums.

ĀRZEMJU STUDENTU SEKCIJA

Kirill Shershobitov. DEVELOPMENT OF MULTISERVICE TELECOMMUNICATION SWITCHBOARD BOX

Kazan National Research Technical University, Innovation master programme, shka@vector.ru

Scientific advisor: *Dr. ped., Assistant Professor Yulia Efimova*

Abstract

Research relevance: despite of the presence of a number of telecommunication switchboard boxes on the market, the majority of them do not allow to provide any extra applications besides the regular set of features. At the same time with increasing quality of antennas it becomes relevant to develop telecommunication switchboard box that allows wider range of equipment connections.

Research goal: development of the telecommunication switchboard box that allows multi-service access.

Research methods: the study uses modeling and theoretical research to develop a telecommunication switchboard box for multi-service equipment access.

Main findings: in the framework of the study we have developed a telecommunication switchboard box for multi-service access equipment, which allowed combining all the advantages of previous models and get rid of their shortcomings. The main components of the telecommunication switchboard box are controller (including microcontroller and GSM module to transfer to the server), power supply, leakage, smoke, door opening/closing and temperature sensors. The controller operates the mentioned sensors, and ensures remote access to the device, to monitor the functioning of the communication channels to automatically restart the system if the connection is lost. The 12V relay output is installed to control remotely the whole network. The developed equipment, as we have assessed, can be used by oil industry, for remote control of traffic, and a number of other applications.

Keywords: switchboard box; microcontroller systems; GSM module.

Ilfat Dinmukhametov. DEVELOPMENT OF KU-/ KA+ DUAL BAND SATELLITE CONNECTIONS TERMINAL

Kazan National Research Technical University, Innovation master programme, vakarian-2009@mail.ru

Scientific advisor: *Senior Lecturer Artjom Gavrilov*

Abstract

Research relevance: malfunctioning of satellite based software-hardware networks is often caused by the fact that these devices are using solely Ku- or Ka- frequencies. A device operating in the Ku-band has good noise immunity; accordingly, it can work even in bad weather conditions. But it has a relatively low speed of receiving and transmitting information. A Ka-band modem, on the other hand, has higher speed characteristics, but is less protected from interference.

Research goal: develop the outline for creation of dual-band satellite modem.

Research methods: the study uses modeling and theoretical research in order to develop a software-hardware complex that will combine the advantages of both Ku- or Ka- frequencies for the purposes of distant transfer of the signal (in satellite systems).

Main findings: Within the study we have modeled dual-band satellite connection terminal, which includes a dual-band modem in order to combine Ku- or Ka- frequencies. This device operates on both frequencies, thus providing sustainable efficient access to the Internet.

The main component parts of the dual-band modem are the Ku and Ka-band modems, the power supply, and the control unit. The control unit is responsible for periodically checking the signal-to-noise level and switching modes of operation between ranges. The main areas of application of the device are those areas where it is technically impossible or economically impractical to use other means of access to the Internet, such as mobile or cable.

Keywords: Ku- frequency; Ka+ frequency; dual-band modem.

Arina Sherstiuk. THE CONCEPTUALIZATION OF THE EUROPEAN OLD CITY SPACE AS A CULTURAL AND HISTORICAL INSTITUTE

*Immanuel Kant Baltic Federal University, Bachelor programme "Social and cultural activity",
Kaliningrad Russia, arina.sherstyuk@mail.ru*

Scientific advisor: *Professor O. Ivleva*

Abstract

Research relevance: This scientific paper is devoted to the problematic of identifying the European urban environment as a comprehensive social and cultural mechanism. The research formulates a tendency to conceptualizing the modern European city space due to its compositional structuring and chronological zonation. The study is significant by virtue of detecting the complexity of the European old city as a conceptual zone. The innovation of the scientific paper is also determined by proposed socio-cultural principles and regularities of the European urban space organization, which is directed to developing a synthetic ideological approach to the notion of urban space as a synthesis of cultural codes.

Research goal: The purpose of the scientific paper is to identify a sign of the institutional nature of the European old city through defining it as the unique cultural and historical landscape within the socio-cultural system of urban coordinates.

Research methods: The research is a theoretical, interdisciplinary, integrative. The methodological basis of the research includes the main general scientific methods: analytical, structural and functional. There are such as culturological methods as genetic approach, presented in the form of a historical comparative analysis of the European urban space organization, and axiological analysis of the phenomenon of the old city.

Main findings: The study reveals the specificity of the content of the historical city center, the dialogue of cultural and temporal contexts. The town-building principle of the territorial organization in the European old city is defined. Considerable attention is paid to the role of the old town in the socio-cultural and educational aspect of the individual's life. The research substantiates the conceptuality of the old city

space in the holistic structure of the urban environment. In conclusion, the constructive nature of the integration of the old city's authentic coded cultural continuum into the modern information field is confirmed.

Keywords: urban environment, the conception of the old town, cultural heritage, historical center, the dialogue of cultural eras.

Ekaterina Nazarova. RENEWABLE SOURCES OF ENERGY: INCENTIVE INVESTMENTS IN RUSSIA AND ABROAD

*Russian State Social University, Economics direction of preparation Finance and credit,
nazarova.ek17@gmail.com*

Scientific advisor: Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor Kristina Tsaritova

Abstract

Research relevance: The Renewables find more and more broad practical application in the different countries. Reached in the last decades progress in development of technologies of effective use of RES led to public understanding that without use of solar energy, wind power, energy of biomass and others almost everywhere available and ecologically safe natural renewable power sources will be to provide long effective, steady and safe power development of humanity difficult.

Research goal: The aim of the article is to analyze the state policy of Russia and foreign countries aimed at stimulating investment in energy efficiency and increasing the share of renewable energy in energy production.

Research methods: The article uses the following methods comparison, analysis, synthesis, comparative analysis, graphical method.

Main findings: This study presents a brief analysis of the main Russian mechanisms to stimulate renewable energy, shows the impact of the mechanism of investment in renewable energy sources on the profitability of the wholesale electricity market. The experience of leading countries in the application of state support measures for RES in China and Germany was studied. The recommendations on the application of some measures to support the development of renewable energy in Russia, which can lead to an acceleration of the pace of development of renewable energy in Russia.

Keywords: renewable energy sources; energy saving; energy efficiency; economic instruments; investments.

Fawad Bin Sajjad. IMPROVING STAFF MANAGEMENT SYSTEM OF BANKING SECTOR OF PAKISTAN

EKA University of Applied Sciences, Master of Business Administration, fawadbsb2015@gmail.com

Scientific advisor: Dr.phil., Professor Velga Vēvere

Abstract

Research relevance: This study is being conducted to highlight the importance of staff management systems in banking sector and it's been implemented in the context of PAKISTAN. Staff management is the core area in banking sector since the banking is all about interactions with the people and staff of the bank is responsible for all interactions. This area is very important to explore because it create the good will of banks, if any bank have managed staff and all the important tasks are done according to its actuality, bank will grow rapidly. This make this area much important to explore.

Research goal: There are two major areas which this study will explore. First is to highlight the importance of staff management systems in banking industry of Pakistan and second to identify best practices for banking sector to improve staff management in Pakistan.

Research methods: Existing literature of subject under discussion will be explored to develop the background of study. For data collections, interviews will be conducted of senior management of banking sector, focus group discussion is another method. After conducting all the interviews, content analysis technique will be used to explore the results of subject under discussion. The purpose of analysis is to find out the best staff management systems for banking sector.

Main findings: In the result of the research, recommendation to improve the staff management of banking sector in Pakistan.

Keywords: staff management; banking; Pakistan.

Nithin Saji. DIGITAL MARKETING APPORTUNITIES FOR SALES IMPROVEMENT IN INDIA

EKA University of Applied Sciences, Master of Business Adminstration, nithinsaji1985@gmail.com

Scientific advisor: Dr.phil., Professor Velga Vēvere

Abstract

Research relevance: This article mainly focuses on quality of service model provided by Salesgo India to achieve marketing goals of companies. This article also gives an in-depth knowledge on how Salesgo helps in digital marketing and B2B marketing through its various modules. Node technologies are a pioneer in the enterprise sales mobility space in India. Headquartered in Bangalore; with its sales CRM products Salesgo. Node has also pioneered the customer success model of product deliver, a unique model which combines the economics of SaaS (software as a service) and the results of the managed service model. Therefore, I'd like to contribute with my research as MBA student to improve the awareness of digital marketing and B2B marketing through Salesgo mobile application.

Research goal: The aim of the research is to improve recommendations for sales improvement in B2B sector.

Research methods: Document analysis, statistical data analysis, case study, survey and interviews

Research findings: In the result of the research recommendation for sales improvement in B2B sectors will be given.

Keywords: service quality; digital marketing; B2B sales; SaaS (software as a service); market awareness.

Petr Pochinok. COGNITIVE APPRAISAL OF THE ORGANIZATIONAL CULTURE OF THE COLLEGE AS PART OF THE INNOVATIVE ARCHITONIC UNIVERSITY

Russian State Social University, College RGSU, 3rd year, ppochinok22@gmail.com

Scientific advisor: Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor Olesya Kukharensko

Abstract

Research relevance: The innovative vector of economic development is built on a developed system of innovation infrastructure, an integral element of which is the educational innovation infrastructure "university-college-school". In the context of the accelerated formation of the mechanism for managing the innovation economy, the priority directions of institutionalization of organized units of the system of higher education are the institution of "organizational culture" as an effective source of innovation and investment changes.

Research goal: The aim of the article is to evaluate the college's own unique organizational structure parameters of the college culture as a set of self-established behavioral norms of student behavior in the architectonics of the university-wide enterprise culture, criteria for making management decisions developed in the college's corporate environment to determine the effective way of its development in an innovative economy.

Research methods: In the process of assessing the organizational culture of the college, the tools of the economic-mathematical method, structural-functional, subject-objective, economic-statistical, sociological, mathematical modeling, method OCI, graphical method, software Microsoft Office and Microsoft Excel were used.

Main findings: The results of the study showed that the existence of different types of culture in an organization is interrelated in different ways with the level of commitment of its members.

Keywords: cognitive appraisal, organizational culture, university, method OCI.

Shahanas Faiza Saleemudeen. IMPROVEMENT OF DISTANCE EDUCATION IN INDIA

EKA University of Applied Sciences, Master of Business Administration, aairahyaffa@gmail.com

Scientific advisor: Dr.phil., Professor Velga Vēvere

Abstract

Research relevance: Distance education was introduced in India in 1962. With more than half a century gone by and latest technological advancements, the country has not witnessed any improvement in the way distance education is imparted. The distance education is outdated in India because latest technology isn't used. Moreover Moodle system isn't available in India. Its high time people realize distance education also has equal value provided education is implemented well Moodle system can add value to practical solutions and effectiveness of distance education

Research goal: To develop a strategy to introduce Moodle system for distance education in India.

Research methods: Document analysis, online surveys, expert method and semi structured interviews.

Main findings: In the result of the research, a strategy to introduce Moodle system in educational institutions in India is created.

Keywords: entrepreneurship; distance education; Moodle System, socially responsible practices; business management.

Давид Минцковский. ВОЗМОЖНОСТИ ПРОДВИЖЕНИЯ БАРА В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ

EKA University of Applied Sciences, Бакалаврская программа «Менеджмент», dmintskovsky@gmail.com

Научный руководитель: *Dr.oec., доцент Ксения Иевлева*

Аннотация

Актуальность исследования: В связи с тем, что бар «Vīna bārs Garage» делит аудиторию со множеством других предприятий общественного питания в центре Риги и Старой Риги, заведению необходимо отстраиваться от конкурентов разными способами. На начало 2018 года в Риге было 225 действующих баров и ещё 1031 других заведений, предоставляющих общественное питание (Lursoft, 2018). Продуманный контент в социальных сетях может стать одним из подходящих инструментов привлечения клиентов и создания особенного комьюнити из потребителей, так как количество латвийских пользователей соцсетей и их активность по-прежнему растёт (TNS Latvia, 2018).

Цель исследования: оценить восприятие клиентами контента социальных сетей бара «Vīna bārs Garage» и выявить возможности улучшения этого канала коммуникации.

Методы исследования: для сбора данных были использованы анкетирование и статистические отчёты. Для обработки данных использованы описательная статистика, прогноз при помощи линейной регрессии, графический анализ.

Результаты: субъективная оценка респондентами пользы аккаунта «Vīna bārs Garage» в Facebook и Instagram ниже среднего значения, а уровень оценки «развлекательности» аккаунтов средняя.

Ключевые слова: социальные сети; социальные медиа; контент-план; таргетинг; отрасль общественного питания; онлайн среда в Латвии.

Aleksandr Politunov. CONTRADICTIONS OF THE GLOBAL COMMODITY MARKET AND THEIR INFLUENCE ON THE SECURITIES QUOTES OF RUSSIAN OIL COMPANIES

Russian State Social University, Financial markets, Aleksandr.politunov.2017@gmail.com

Scientific advisor: Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor Olesya Kukharensko

Abstract

Research relevance: The main reason of research is downward trend in world prices for raw materials, due to the increase in knowledge-intensive companies producing products with a high share of value added, therefore, countries supplying raw materials to producers around the world are becoming poorer, and countries using the achievements of scientific and technological progress are becoming richer.

Research goal: To identify the main trends in the development of commodity market in the period of growth of scientific and technological progress, and to determine their impact on the value of securities of Russian oil companies.

Research methods: The following methods were used in the research process: qualitative and quantitative research methods, analysis, synthesis, induction, deduction.

Main findings: In the following years, the level of oil production in Russia will decrease by 2% annually due to the reduction of reserves and lack of technology for the extraction of difficult oil. Therefore, it is expedient to restructure the national economy, which will include advanced scientific industries, whose tasks will be directly related to the tasks of oil companies. Secondly, it is necessary to stimulate the market to create more oil companies interested in the development of new fields, as well as in the use of modern methods of production. These transformations will reduce the cost of oil production, which will increase the value of shares of these companies.

Keywords: commodity market; scientific and technological progress; downward trend; value of shares; modern methods of production.

Касьян Макунин. ВОЗМОЖНОСТЬ УЛУЧШЕНИЯ МЕТОДОВ МОТИВАЦИИ ПЕРСОНАЛА НА ПРОМЫШЛЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ В УЗБЕКИСТАНЕ

EKA University of Applied Sciences, Бакалаврская программа «Менеджмент», kefich_zzz@mail.ru

Научный руководитель: Dr.оес., доцент Ксения Иевлева

Аннотация

Актуальность исследования: строительная отрасль в Узбекистане на декабрь 2018 года является одной из самых развивающихся (UNECE, 2018), поэтому компании вовлеченным в этот бизнес, задумываются об увеличении своей конкурентоспособности, т.к. с каждым днём таких компаний

всё больше (Альманах Узбекистан, 2017, 119 стр.). Проблемой цементного завода «Кызылкумцемент» является нехватка квалифицированных работников – на заводе постоянно открыты около 20 вакансий, а также быстрая ротация сотрудников – действительно, около 2% сотрудников ежемесячно уходят работать к конкурентам (источник: неопубликованные данные компании).

Цель исследования: исследовать методы мотивации персонала в компании «Кызылкумцемент» и выявить возможности их улучшения.

Методы исследования: анкетирование, описательная статистика, корреляционный анализ, графический анализ.

Результаты: в рамках курсовой работы выявлено, что более всего сотрудники удовлетворены питанием в столовой премией, а менее всего обучением и профессиональным ростом.

Ключевые слова: мотивация персонала; строительная отрасль; управление персоналом.

Alina Pranizina. ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN RUSSIA: AN EMPIRICAL ANALYSIS

Russian State Social University, Business Economics, pranizinal@gmail.com

Scientific advisor: Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor Kristina Tsaritova

Abstract

Research relevance: Small enterprises are an integral part of the economy of most developed countries, performing the most important socio-economic functions to provide employment, create a competitive environment, maintain innovation, mitigate social inequality. Small business traditionally has high hopes for increasing the growth of the economy and improving the welfare of the population. The article is devoted to the determination of the factors shaping the entrepreneurial intentions of the Russians.

Research goal: The Russian business sector is characterized by a high degree of regional differentiation. In this regard, the importance of statistical analysis of the most important indicators of the development of this sector of the economy, statistical evaluation of changes in the regional context in order to obtain analytical and warning information for possible use in supporting this sector.

Research methods: During the study, the following methods were used: comparison, analysis, synthesis, comparative analysis, graphical method.

Main findings: The author proceeded from the General assumption that the development and success of entrepreneurial activity is influenced by both external socio-economic conditions and the entrepreneurs' own opportunities in the development of their business. Such social and psychological phenomena as motives, goals and values in the sphere of economic activity, the level of claims and assessment of own opportunities in achieving success, attitude to risk, competition and failures in business activity were investigated. The object of empirical research were Russian entrepreneurs of small and medium-sized businesses, representatives of different regions of Russia and different business areas.

Keywords: small enterprises; Russian business sector; regional differentiation; entrepreneurial activity.

Астхик Варданын. УПРАВЛЕНИЕ КРАТКОСРОЧНЫМИ АКТИВАМИ КАК ФАКТОР ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ КУРЬЕРСКОЙ И ПОЧТОВОЙ ДОСТАВКИ ЛАТВИИ

*EKA University of Applied Sciences, Бакалаврская программа «Экономика бизнеса»,
asthikvardanyan@gmail.com*

Научный руководитель: *Mg.psyh., доцент Екатерина Биерне*

Аннотация

Актуальность исследования: На 2019 год существует 167 зарегистрированных предприятий курьерской и почтовой доставки, около 9% из них ликвидированы. Для данной отрасли, деятельность которой - услуга, есть свой цикл денежных средств, характеризующий определенные временные этапы на каждой стадии цикла. Данные стадии зафиксированы как краткосрочные активы и управление или непосредственно влияет на платежеспособность. Если определить их влияние и оптимизировать возможности управления, то возможно снизить риски возникновения неплатежеспособности для будущих периодов.

Цель исследования: Оценить управление краткосрочными активами как фактор, влияющий на платежеспособность предприятий курьерской и почтовой доставки.

Методы исследования: Анализ статистических данных, анализ финансовых отчетов, анкетирование представителей изучаемых предприятий для оценки практики управления краткосрочными активами. Методы обработки данных: графический метод, анализ средних показателей, метод финансового анализа, метод аналитической статистики (корреляционный анализ)

Результаты: результаты исследования в процессе обработки.

Ключевые слова: краткосрочные активы; неплатежеспособность.

Зейнелгаби Адиль. МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НЕПРАВОМЕРНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНСАЙДЕРСКОЙ ИНФОРМАЦИИ

Евразийский национальный университет, Бакалаврская программа "Право", adil.inbox.kz@mail.ru

Научный руководитель: *кандидат юридических наук, преподаватель кафедры «Гражданского и экологического права» Евразийского Национального университета имени Л.Н.Гумилева
Роза Бексултанова*

Аннотация

Актуальность исследования: На современном этапе развития неоднократно поднимается вопрос о необходимости совершенствования правового регулирования, направленного на обеспечение нормального функционирования фондовых рынков и подавление различных недобросовестных практик (недобросовестной деятельности) на фондовых рынках, как неправомерное использование инсайдерской информации (далее - инсайдерская деятельность). По данным аналитического агентства Комиссии по ценным бумагам и биржам США (далее - SEC), около 30% от всех сделок на бирже являются инсайдерскими. В этих условиях актуальна проблема ответственности за применение недобросовестных рыночных практик, в том числе за инсайдерскую торговлю на фондовых рынках. В результате анализа регулирования соответствующих рынков Республики Казахстан, мы пришли к выводу, что ситуация в Республике Казахстан аналогична.

Цель исследования: разработка концептуальных предложений по развитию механизма противодействия неправомерному использованию инсайдерской информации в казахстанском законодательстве.

Методы исследования: при подготовке, изучении и обработке теоретических и практических материалов применялись формально-юридический, сравнительно-правовой, историко-правовой, системный, структурно-функциональный методы.

Результаты:

- авторское понятие «инсайдерской информации» с учетом отождествляющее её от других видов тайн, поскольку законодательство Казахстана не разграничивает понятия «инсайдерская информация» и «коммерческая тайна», однако смешивание данных терминов может повлечь определенные трудности практического характера в данной сфере;
- следует классифицировать инсайдеров на 2 категории: первичные и вторичные.
- выработать гражданско-правовой механизм защиты от неправомерного использования инсайдерской информации;
- следует внести изменения в Закон «О рынке ценных бумаг», не делегируя излишнее саморегулирование участникам фондового рынка, в частности, нужно выработать механизм раскрытия правонарушений в области инсайдерских сделок, так как существующий не отвечает вызовам современности, о чем свидетельствует отсутствие судебных дел, как административных, так и уголовных.

Ключевые слова: инсайдерская информация; инсайдер; коммерческая тайна.

Амантай Бекежан. ПРИНЦИП ДОБРОСОВЕСТНОГО ВЫПОЛНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ: ОТ ПРОШЛОГО К НАСТОЯЩЕМУ

*Евразийский Национальный Университет имени Л. Н. Гумилева, Бакалавриат,
AmantayBekezhan@gmail.com*

*Научный руководитель: Доктор Юридических наук, профессор, Заведующая кафедрой
Международное Право, Тлепина Шолпан Валерьевна*

Аннотация

Актуальность исследования: Международные договоры с начала их применения подвергались ратификации государствами-участниками. Ратифицируя какой-либо Международный Договор, государство-участник принимает на себя ответственность выполнять положения Договора. Хотелось бы, отметить, что в своей статье я буду указывать на примере исторических документов развитие принципа добросовестного выполнения международных обязательств. Актуальность моего исследования базируется на исторических документах и показывает развитие Pacta Sunt Servanda на сегодняшний день, и появление этой императивной нормы не только в Международных Договорах, но и в Национальных Договорах.

Цель исследования: Цель исследования этого аспекта – познание императивной нормы Pacta Sunt Servanda. А именно, как эта норма стала базироваться как один из десяти главных принципов Международного права. Также в целях исследования, я рассмотрел древнейшие документы, такие как, Дигесты Юстиниана, рассмотрев положения Владыков Принцепса Юстиниана, описал самые главные нормы, давшие толчок развитию этой нормы.

Методы исследования: Методология исследования этого вопроса заключалась в том, что я старался сделать акцент на изучение официальных документов и Договоров, потому что, я хотел для себя подчеркнуть основные моменты этого вопроса, и запомнить их на реальном примере. Для каждого периода развития Pacta Sunt Servanda подбирались разные прецеденты и официальные документы.

Результаты: В результате проделанных работ, я сделал вывод о реальном значении древнейшего принципа Международного Права Pacta Sunt Servanda на настоящий день. А также, подчеркнул момент того, что без этого принципа возможно не существовало бы Международного Права. Ведь, данная норма обязует государств-участников выполнять принятые на себя обязательства.

Ключевые слова: История Международного Права; Pacta Sunt Servanda; Принцип добросовестного выполнения Международных обязательств; Договорное Право; Исполнение договора; Международное Право; принципы Международного Права;

Дарья Семенкова. ОЦЕНКА КАЧЕСТВА МОДЕЛЕЙ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ ДЛЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ЛАТВИИ

EKA University of Applied Sciences, Бакалаврская программа «Инновационная экономика и предпринимательская деятельность», darjasemenkova@inbox.lv

Научный руководитель: *Мг.оес., лектор Татьяна Даудиша*

Аннотация

Актуальность исследования: Угроза банкротства, как следствие неплатежеспособности, может возникнуть перед лицом любого предпринимателя. Данную возможность наглядно отражает статистика, опубликованная порталом Lursoft (Lursoft statistika, 2019). Согласно последней информации из Регистра предприятий, число ликвидированных латвийских предприятий начиная с 2013 года растет от года к году. Так в конце 2013 года зарегистрировано 4 152 случая ликвидации, в 2015 году ликвидированными признаны 10 070 предприятий, а в 2018 году их

количество составило 20 746, что в два раза превышает число новых предприятий. По данным того же Lursoft (Lursoft BLOG, 2018), средний возраст ликвидированных предприятий равен 10 годам, среди них встречаются и такие, кто всего год или два назад имел многомиллионный оборот и чистую прибыль, измеряемую в десятках тысяч евро. Несмотря на это, они не смогли покрыть накопленные обязательства.

Цель исследования: Цель работы – оценить качество моделей прогнозирования неплатежеспособности для предприятий пищевой промышленности в Латвии.

Методы исследования: методы сбора данных: анализ учебной литературы и исследований других авторов; анализ стратегических документов; анализ опубликованных статистических данных; анализ финансовых отчетов предприятий. Методы обработки данных: графический анализ показателей хозяйственной деятельности; сравнительный анализ финансовых коэффициентов; множественный дискриминантный анализ.

Результаты: Результаты данных исследований, по мнению автора, подчеркивают крайнюю важность проведения регулярного финансового анализа, включающего в себя анализ платежеспособности, как метода контроля хозяйственной деятельности предприятия. Таким образом, оправдывая цель исследования, проведенного автором в данной работе.

Ключевые слова: банкротство; неплатежеспособность; модель прогнозирования неплатежеспособности; финансовый анализ.

DATORSPĒĻU GRAFIKA UN DIZAINS

Margarita Romančenko. ZINĀTNISKO PĒTĪJUMU REZULTĀTU NOZĪME JAUNU VIDEOSPĒĻU GRAFISKO LIETOTĀJA SASKARŅU IZSTRĀDĒ

*Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmija, profesionālā maģistra studiju programma "Dizains",
margarita.romanchenko@outlook.com*

Zinātniskais vadītājs: Dr. paed., Mg. art., asociētā profesore Aina Strode

Anotācija

Pētījuma aktualitāte: Sākotnēji videospēļu industrijā projektu izstrādē lielā mērā paļāvās uz intuīciju un pieredzi, tad mūsdienās šī joma tiek pētīta arvien vairāk un izstrādātājiem ir dota iespēja balstīties uz šiem pētījumiem. Grafiskās saskarnes ne vienmēr tiek pētītas tieši videospēļu jomas kontekstā, kas liek izstrādātājiem realizēt šo projektu daļu lielā mērā balstoties uz mēģinājumu un kļūdu metodi, kas papildzina un sadārdzina izstrādes procesu. Šo iemeslu dēļ izstrādes gala rezultātā var ciest lietojamības kvalitāte, kas var novest pie zemākiem spēles pārdošanas rādītājiem.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot, cik lielā mērā aptaujātie videospēļu izstrādes industrijas pārstāvji izmanto pētījumus, izstrādājot lietotāju saskarnes dizainu savos projektos. Noskaidrot viņu uzskatus par zinātnisko pētījumu rezultātu pielietošanu šajā jomā.

Pētījuma metodes: Darba izstrādē izmantotas teorētiskā un empīriskā pētījumu metodes. Teorētiskais pētījums veikts, izpētot un analizējot literatūras avotus un publikācijas par saskarņu dizainu. Empīriskā pētījuma ietvaros veikta videospēļu izstrādātāju aptauja un tās rezultātu analīze.

Sasniegtie rezultāti: Noskaidroti videospēļu industrijas pārstāvju viedokļi par pētījumu rezultātu pielietošanu saskarņu dizaina izstrādē. Izanalizēta aptaujāto videospēļu industrijas pārstāvju pieredze saskarņu projektēšanā.

Atslēgas vārdi: aptauja; dizains; lietojamība; saskarne; videospēle.